

ΝΕΟΛΟΓΟΥ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΦΟΥΡΤΥΡΑΣ.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΑΙ
ΜΕΤΑ ΤΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ"

·Εν Κωνσταντινουπόλει ἔτηρία . . .	φρ. χρ. 46
·Εν ταῖς Ἐπαρχίαις	Μετ. 16
·Εν Ἑλλάδι, Αἰγύπτῳ καὶ Ἐλ- ·θῶπῃ	φρ. χρ. 70
·Εν Ρωσίᾳ	Ρυθμ. 25
·Ἐξάμηνοι τὰ ἡμίση.	

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΑΙ
ΑΝΕΥ ΤΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ"

·Εν Κωνσταντινουπόλει ἔτηρία . . .	Μετ. 4
·Εν ταῖς Ἐπαρχίαις	Λίθ. Τ. 1
·Ἐκτὸς τῆς Τουρκίας	φρ. χρ. 25
·Δι' ἑξαμηνιαίων ἐτῶν ἑξήμισι.	
·Ἐκαστὸν φύλλον τεμνέται γροσίον δύο (2).	

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Πολιτικὴ Ἐπιθεώρησις.—(Ἐρνέστου Κουρτίου) **Ἡ Ἑλληνικὴ Ἱστορία** (Μεταφραζομένη ὑπὸ Μ. Ε. Μιχαλοπούλου).—**Ἡ ἐν Βιέννῃ διεθνὴς Ἐκθεσίς τῆς μουσικῆς καὶ τοῦ θεάτρου.**—**Ποικίλα.**—Γνώμαι σοφῶν.—**Νομιματολογικὰ** (Τὰ ἐν Κύπρῳ κοπέντα νομίσματα ὑπὸ τῶν Πτολεμαίων βασιλέων αὐτῆς).—**Ὁ κόσμος ἐν ᾧ ζῶμεν** (Διάλογος).—**Ἡ Δευτέρα Μήτηρ** (Θυγήνημα).

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἡ ἔβδομάς αὕτη οὐδὲν σχεδὸν τὸ σπουδαῖον πολιτικὸν γεγονός παρουσιάζει καὶ δικαίως ὁ εὐρωπαϊκὸς κόσμος τὴν προσοχὴν αὐτοῦ στρέφει πρὸς τὴν ἐν Πότσδαμ καὶ Βερολίῳ συνέντευξιν τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου καὶ τοῦ βασιλέως Οὐμβέρτου καὶ πρὸς τὰς ἐν Βιέννῃ διπλώσεις τοῦ πρώην ἀρχιγραμματέως τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας, τὰς ἀναστατώσασας οὕτως εἰπεῖν τὸν ἐν τῇ Δύσει διπλωματικὸν κόσμον καὶ τὰς συνταραξάσας καὶ αὐτὸν ἐκείνον τὸν τύπον, ὅστις ἐπὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ δουκὸς τοῦ Λαουεμβούργου γῆν καὶ θάλασσαν ἐτάραττε ὑπὲρ τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν φρονημάτων τῆς Α. Ὑ. καὶ ἰσμενίζετο ἐπὶ τῷ χαρακτηρισμῷ αὐτοῦ ὡς ἔρπετοῦ τοῦ πρίγκιπος Βίσμαρκ. Καὶ περὶ μὲν τοῦ πρώτου τῶν γεγονότων τούτων πᾶσαι σχεδὸν αἱ ἐγκριότεραι τῶν εὐρωπαϊκῶν ἔφημερίδων, παλινωδοῦσαι νῦν, διατείνονται, ὡς εὐθὺς ἐν ἀρχῇ παρετηρήθη, ὅτι ἡ ἐν Πότσδαμ καὶ Βερολίῳ συνέντευξις τῶν δύο συμμάχων κέκμηται οὐ μικρὰν πολιτικὴν σημασίαν καὶ μεγάλως βαρύνει ἐπὶ τῆς περαιτέρω ἀνελιξέως τῶν ἐν Εὐρώπῃ γεγονότων. Τὸ ζήτημα ἰδίᾳ τῶν στρατιωτικῶν ἐξοπλισμῶν καὶ τῶν τῶν συμμαχιῶν ἐπισπάται τὴν προσοχὴν τῶν ἐν ταῖς πρωτευούσαις τῶν τριῶν συμμάχων αὐτῶν ἰθιυόντων, οἵτινες μετὰ φόβου προσβλέπουσιν εἰς τὴν παγιουμένην καὶ κρατυνομένην βαθμυδὸν γαλλορωσικὴν συμμαχίαν, τὴν ἀποτελοῦσαν νῦν τὸν μοχλὸν τῆς εὐρωπαϊκῆς κινήσεως καὶ τὴν ὑποκαταστήσασαν τὴν ἐπὶ τοῦ πρίγκιπος Βίσμαρκ μεγάλην καὶ ἰσχυρὰν γερμανικὴν ἐπιρροήν. Καθ' ὃν χρόνον οἱ ἐν Βερολίῳ αὐλικοὶ κύκλοι ἠγωνίζοντο νὰ φανῶσι τὰ μάλα φιλόξενοι τῷ βασιλικῷ ζεύγει τῆς Ἰταλίας, καίτοι κατὰ τοὺς γενομένους ὑπολογισμοὺς τῆς πρὸς ὑποδοχὴν τῶν Α. Α. Μ. Μ. δαπάνης τὸ ὑπὸ τῆς δημορχίας τῆς γερμανικῆς πρωτευούσης δαπα-

νηθὲν ποσὸν ἀνέρχεται εἰς 12000 μάρκων καὶ ἐπομένως εἶναι πολλῶ ἔλασσον τοῦ ὑπὸ τῆς δημορχίας τῆς πρωτευούσης τοῦ ἰταλικοῦ βασιλείου κατὰ τὴν ἐκεῖ παρουσίαν τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου τῷ 1888 δαπανηθέντος καὶ ὑπερβάντος τὸ ἐν ἑκατομμ. φράγκων, οἷτε στρατιωτικοὶ καὶ οἱ οἰκονομικοὶ κύκλοι τοῦ Βερολίνου συνεσκεπτόντο μετὰ τῶν συνοδευσάντων τὸν βασιλέα Οὐμβέρτον συμβούλων περὶ τε τοῦ στρατιωτικοῦ ζητήματος καὶ περὶ τῶν ἀναγκαιούντων ποσῶν εἰς τὴν πραγμάτωσιν τοῦ ἐπιδιωκουμένου σκοποῦ. Ἡ Γερμανία, προσκολλησαμένη τὴν Αὐστροίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν, ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς θέσεως αὐτῆς ἐναντίον τῆς Ρωσίας καὶ τὴν φιλίαν τῶν συμμάχων ἐπέδιωξεν ἐπὶ ἰδίᾳ μᾶλλον ὠφελείᾳ, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ ἔχειν ἰσχυρὸν στήριγμα κατὰ τὴν περιφρούρησιν τῶν γερμανικῶν συμφερόντων καὶ τὴν κατὰ παντὸς κινδύνου προφύλαξιν τῆς ἐπιρροῆς τῆς αὐτοκρατορίας τῶν Χοχεντσόλερν. Παρὰ τὰ διατυμπανιζόμενα περὶ εἰρηνικῶν προθέσεων τῆς κυβερνήσεως τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου, παρὰ τὰς θερμὰς ὑπὲρ τῆς εἰρήνης συνηγορίας τοῦ γερμανοῦ μονάρχου, ὅστις, τὸ καθελευσθὲν νέον σκάφος βαπτίζων διὰ τοῦ οἰκογενειακοῦ ὀνόματος, ἐπηγγέλη μεγάλας εἰρηνικὰς προθέσεις καὶ διεπίστωσεν ὅτι τὸ νέον πλοῖον κέκμηται νὰ κρατῆ τῶν ἀγῶνα τῆς εἰρήνης, ἢ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ὑπαρχουσῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων τάσις ἐπιτείνεται καὶ ἐντεῦθεν ἡ καταβαλλομένη μέριμνα πρὸς ταχεῖαν ἐφαρμογὴν τοῦ τῆς διετοῦς θητείας συστήματος, ἐξ οὗ προσδοκᾶται σημαντικὴ αὐξήσις τῶν ὑπὸ τὰς σημαίας ἀνδρῶν. Συναίμα οἱ ἐν Βερολίῳ ἐφάνησαν πιέζοντες τοὺς ἐν Ρώμῃ ἐν τῷ σταδίῳ τούτῳ καὶ ἠξίωσαν κραταιώσιν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ ὑπάρχοντος νῦν καταστατικοῦ τοῦ στρατοῦ, προσκρούσαντες δὲ κατὰ τῶν οἰκονομικῶν δυσχερειῶν, αἵτινες, τοὺς συμβούλους τοῦ βασιλέως Οὐμβέρτου περισπῶσαι, ἀπείργουσιν αὐτοὺς ἀπὸ παντὸς λόγου περὶ στρατιωτικῶν δαπανῶν ἵνα μὴ ἐξερεθίσωσιν αὐτὰ τὴν κοινὴν γνώμην καὶ προκαλέσωσι τὴν ἔμπρακτον ἐκδήλωσιν τῆς ἐπικρατούσης νῦν δυσαρεσκείας ἐπὶ τῇ στρεβλῇ πολιτικῇ τῶν ἰθιυόντων καὶ ἐπὶ ταῖς ματαιαῖς καὶ ἀδίκαις ὄλως δαπάναις χάριν τρίτου, ὑποσχέθησαν τὴν ἀρωγὴν τῶν ἐν Γερμανίᾳ κεφαλαιούχων, προθύμων νὰ συνεισενέγκωσι τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν οὐχὶ βεβαίως πρὸς ἀνακούφισιν τῶν οἰκονομικῶν δυσχερειῶν τῆς Ἰταλίας, ἀλλὰ πρὸς εὐχερῆ πραγμάτωσιν τῶν πόθων τῆς βερολινεῖου διπλωματίας.

Ἄλλὰ καὶ τὸ ζήτημα τῶν συμμαχιῶν, εὐρέως ἐξετα-

σθέν, προῦκάλεσε τὴν αἰφνιδίαν μεταβολὴν τῶν περιο-
 δευτικῶν σχεδίων τοῦ γερμανοῦ μονάρχου, ὅστις τὴν
 πρὸς τὴν μάμπιν ἐπίσκεψιν ἐσκόπει μὲν νὰ ἐπιταχύνῃ
 ἵνα κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν γενικῶν ἐν τῇ μεγάλῃ Βρε-
 τανίᾳ ἐκλογῶν παραστῆ ἐκεῖ καὶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἐξε-
 τάση κατὰ πόσον τὸ ἀνακτοβούλιον τοῦ ἁγίου Ἰακώβου
 θὰ ἐξακολουθήσῃ στοιχοῦν τῇ νῦν διεθνεῖ πολιτικῇ, ἐάν
 τὸ ἀποτέλεσμα τῆς κοινοβουλευτικῆς πάλης ἀποβῆ ὑπὲρ
 τοῦ φιλελευθέρου κόμματος καὶ ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν ἔλθῃ ὁ
 γηραιὸς τοῦ Χάβεροδεν ὑλοτόμος, ἀλλὰ κατόπιν ὀριμωτέ-
 ρων σκέψεων ἔκρινεν εὐλογον νὰ παραιτηθῆ τὸ σχέδιον
 καὶ νὰ προλάβῃ τὰ προκληθέντα ὑπὸ τούτου σχόλια
 ἐν τε τῷ εὐρωπαϊκῷ τύπῳ καὶ ἐν τοῖς διαφόροις διπλω-
 ματικοῖς κύκλοις. Τοὺς ἐν Βερολίῳ ἐπιζητούντας πάν-
 τοτε τὴν ἀγγλικὴν συμμαχίαν ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ἔχειν τὸ
 τῆς θαλάσσης κράτος ὑπὲρ ἑαυτῶν, ὄν τρόπον φρο-
 νοῦσιν ὅτι ἔχουσι καὶ τὸ τῆς ξηρᾶς δυνάμει τῶν μεγάλ-
 ων στρατιωτικῶν αὐτῶν ὄγκων, σφόδρα πτοεῖ ἢ πιθα-
 νότης τῆς εἰς τὴν ἐξουσίαν ἀνόδου τοῦ κ. Γλάδστωνος,
 καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀνακρουχθείσης παρ' αὐτοῦ ἄλλοτε
 φιλορρωσικῆς πολιτικῆς ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ἀναστεῖλαι τὴν
 πρὸς τὰς Ἰνδίας τάσιν τῶν ἐν Πετροπόλει, καίτοι αἱ
 τελευταῖαι τοῦ λόρδου Ρόζβεην, τοῦ πολιτικοῦ δηλονότι
 ἀνδρός, ὅστις θεωρεῖται ὡς ὑποψήφιος ὑπουργὸς τῶν
 ἐξωτερικῶν, ἐάν τὰς ἡνίας τῆς κυβερνήσεως ἀναλάβῃ ὁ
 γηραιὸς Γλάδστων, νικῶντος ἐν ταῖς ἐκλογαῖς τοῦ φι-
 λελευθέρου κόμματος, δηλώσεις πᾶσαν σχεδὸν αἰρου-
 σιν ἀμφιβολίαν ὅτι καὶ τοῦ συντηρητικοῦ ἔτι κόμμα-
 τος ἐκπίπτοντος τῆς ἐξουσίας, ἢ τῆς μεγάλης Βρετα-
 νίας πολιτικῆ θὰ βραῖνῃ ἐπὶ τῶν αὐτῶν καὶ νῦν βρά-
 σεων.

Ὁ κ. Γλάδστων θεωρεῖται ὡς ὁ κακὸς δαίμων
 τῆς γερμανοαγγλικῆς συνεννοίσεως, ὡς ὁ μάλα δυσφο-
 ρῶν ἐπὶ τῇ κατὰ τῆς Ἀγγλίδος δεινῇ καταφορᾷ τῶν ἐν
 Βερολίῳ κατὰ τὴν ἀνέλιξιν τοῦ ἐν Σαῖν Ρέμψ ὁράματος,
 τῇ θιξάσῃ μεγάλως τὴν καρδίαν πολλῶν Ἀγγλων, οἵ-
 τινες ἀδυνατοῦσι νὰ χωνεύσωσι τὴν κατὰ παντὸς ἀγγλι-
 κοῦ ἀποστροφῆν τῶν περὶ τὸν αὐτοκράτορα Γουλιέλμον
 καὶ ἀποφειγούσιν οὕτω πᾶσαν τάσιν γερμανοαγγλικῆς
 προσεγγίσεως. Αἱ ἐπανειλημμέναι ἄρα συνεντεύξεις ἐγ-
 γόνου καὶ μάμπιν ἀποσκοποῦσιν εἰς τὸ διασκεδάσαι τὰς
 ὑφισταμένας νῦν διαφωνίας καὶ εἰς τὸ προλειάναι ἔτι
 μᾶλλον τὴν ὁδὸν στενοτέρας προσεγγίσεως τῶν δύο
 κρατῶν, τὴν ἄρκοῦντος ἢ ἰσοπεδωθεῖσαν διὰ τῆς συμ-
 βάσεως τῆς Ἑλγολάνδης· ἄλλως τε δὲ καὶ ἡ τῆς μεγάλ-
 ης Βρετανίας προσχώρησις εἰς τὴν τριπλὴν συμμαχίαν
 ἀποτελεῖ ἓνα τῶν κρατίστων κρῖκων, τῶν συγκρατούντων
 τὴν Ἰταλίαν προσοδευμένην εἰς τὸ ἄρμα τῆς συμμαχίας
 ταύτης, ἄτε τῆς Γερμανίας δυναμένης, ἐν τοιαύτῃ περι-
 πτώσει, νὰ ἐπαγγελθῆ καὶ τὴν ἄμυναν τῶν ἰταλικῶν
 ἀκτῶν διὰ τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου, τοῦ μόνου ἱκανοῦ εἰς
 ἀντιπαράταξιν πρὸς τὸν γαλλικόν. Οὐχὶ ἀδίκως ἄρα ἐλέ-
 χθη ὅτι ἡ συνέντευξις τῶν δύο συμμαχῶν ἐπιδορᾷ λίαν
 ἐπὶ τῆς πολιτικῆς τῶν συμμαχιῶν, τῆς μελλούσης νὰ
 ἐπασχολήσῃ καὶ αἰθίς τοὺς ἐν Εὐρώπῃ διπλωματικοὺς
 κύκλους διὰ τῆς ἐπιβεβαιουμένης νῦν εἰδήσεως, καθ' ἣν
 ὁ τσάρος μετεκαλέσατο τὸν αὐτοκράτορα Φραγκίσκον
 Ἰωσήφ εἰς τὰ ἐν Σκιέρνεβιτς θηρευτικὰ γυμνάσια. Ἡ
 εἰδησις δυσίχως ἀντηχεῖ ἐν Βερολίῳ ὅπου πτοοῦνται
 ἴσως μὴ κατὰ τὰς θηρευτικὰς ἐκδρομὰς ἀνταλλαγῶσι
 σκέψεις περὶ τῆς διεθνοῦς πολιτικῆς πολλῶ εὐρύτεραι
 τῶν ἀνταλλαγισῶν ἐν Κιέλω ἢ ἐν Πότσδαμ καὶ πεισθῆ
 ὁ αὐτοκράτωρ Φραγκίσκος εἰς μετρίασιν τῆς ἐναντίον τῆς

Ρωσίας πολιτικῆς, ἄτε τοῦ ἀνακτοβουλίου Πετροπόλεως
 οὐδὲν κατὰ τῆς γείτονος μοναρχίας βυσσοδομήσαντος,
 ἀπλῶς δὲ καὶ μόνον ἐπιζητήσαντος τὴν ἀκεραίαν ἐκτέλε-
 σιν τῶν διακελεύσεων τῆς βερολινεῖου συνθήκης.

Ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ πρίγκιπος Βίσμαρκ ζήτημα ἀπι-
 σχόλησε τὸν ἐν Εὐρώπῃ κόσμον καὶ ὁ περὶ τοῦ ἀνδρός
 γινόμενος πάταγος ἐτι μᾶλλον ἐξαίρων τὴν ἠθικὴν αὐτοῦ
 δύναμιν, ἅπαξ ἐτι διατρανοῖ ὅτι τῶν μεγάλων ἀνδρῶν τὸ
 κύρος δὲν δύναται νὰ καταπολεμηθῆ διὰ τῆς στιβαρᾶς
 ἰσχύος τῶν ἰθύνοντων, καὶ μάλιστα ἀνδρῶν, ὧν τὸ ὄνομα,
 τὴν συμπάθειαν καὶ τὸ σέβας κινεῖ πάντων ὅσοι, συναι-
 σθανόμενοι τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσίας αὐτῶν, ἡ-
 κιστα παρακωλύονται ἐν τῇ ἐκδηλώσει τῶν πληροῦντων
 τὴν καρδίαν αὐτῶν αἰσθημάτων, παρὰ τὰ ὑπὸ τῆς κυβερ-
 νήσεως διατασσόμενα ἀπαγορευτικὰ μέσα, τὰ ἐξαίροντα
 μᾶλλον ἢ ἀμαυροῦντα τὴν περὶ τοὺς ἀνδρας τούτους αἰ-
 γλυν. Ἀπλῆ τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς νέας Γερμανίας συνδιάλε-
 ξις πρὸς συντάκτην δημοσιογραφικοῦ ὄργανου, διατελέ-
 σαντος ὅτε μὲν πιστοῦ τῷ μεγάλῳ ἀνδρὶ, ὅτε δὲ πολε-
 μίου, καὶ μάλιστα μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἐξουσίας πτώσιν,
 συνετάραξε σύμπασαν τὴν Εὐρώπην καὶ αἱ περὶ τῆς
 βισμαρκεῖου πολιτικῆς ἀποκαλύψεις παρὰ τοῦ ταμόντος
 τὴν πολιτικὴν ταύτην ξυγκικῶσι νῦν ἀπαξάπαντα τὸν
 εὐρωπαϊκὸν τύπον, λάβρον ἐπιτεθέντα κατὰ τοῦ μεγάλου
 ἀνδρός καὶ κατηγοροῦντα αὐτοῦ ἔλλειψιν φιλοπατρίας.
 Σπανίως ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος τοιοῦτο παρουσίασε θέαμα,
 οὐδ' ἐπλήρωσέ ποτε τὰς στήλας αὐτοῦ ἄρθρων, ἀνα-
 γομένων εἰς τὰς δηλώσεις ἀνδρός, χρηματίσαντος μὲν
 ἄλλοτε ἰθύντορος τῆς ὅλης εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς,
 ἀλλὰ διατελοῦντος νῦν μακρὰν τῆς πολιτικῆς τύρβης
 καὶ ἀναζητοῦντος ἀνακούφισιν τῶν πολυετῶν ἀγῶνων
 ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἐν τῇ πλήρει αὐτοῦ ἀπομονώσει
 ἐν Φριτδριχορστ, ἐν Κίσιγγεν, ἐν Φάρζιν. Τὸ γενι-
 κὸν πνεῦμα τῶν γραφομένων πάντων εἶναι ὅτι ὁ πρίγκι-
 κῆ Βίσμαρκ ὄφειλε ν' ἀποφύγῃ τὴν ἀποκάλυψιν τῶν
 γενομένων καὶ νὰ μὴ διασαφηνίσῃ ὅποιον τὸ αἴτιον
 τῆς πρὸς τὴν Γερμανίαν δυσαρεσκείας τῆς Ρωσίας, τὰ
 δ' ἄλλοτε ἔρπετὰ αὐτοῦ, τὰ διατυμπανίζοντα ὡς ἀπο-
 φθέγματα τοῦ Πυθαγόρα τοὺς χρησμούς τῆς σφίγγος
 τοῦ Φάρζιν, εἰς λεπτομερείας προβαίνοντα, πειρῶνται
 ν' ἀνασκευάσωσι τὸν δοῦκα τοῦ Λαουεμβούργου, διατει-
 νόμενον ὅτι ἀπὸ τῆς ἀποχωρήσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἐξου-
 σίας χρονολογεῖται ἡ τῆς Ρωσίας δυσαρεσκεία κατὰ τῆς
 Γερμανίας καὶ προσάγουσιν ἐπὶ τούτῳ τὰς μετὰ τοῦ αὐ-
 τοκράτορος Ἀλεξάνδρου συνεντεύξεις τοῦ πρίγκιπος,
 καθ' ἃς οὗτος δὲν ἠδυνήθη νὰ μεταπεισῇ τὴν Α. Μ., ἐκ-
 λιποῦσαν τὴν προτείουσαν τῆς Γερμανίας, ἐν βαρυθυ-
 μίᾳ ἐπὶ τῇ μὴ πραγματώσει τῶν περὶ τοῦ βουλγαρικοῦ
 ζητήματος διατυπωθεισῶν δικαίων προτάσεων τοῦ ρωσ-
 σικοῦ ἀνακτοβουλίου. Ἀπέχοντες τῆς διὰ μακρῶν ἀνε-
 λίξεως τῶν πεπραγμένων ὑπὸ τοῦ κ. Βίσμαρκ καὶ τῆς
 διὰ μακρῶν ἐν τῷ στενῷ κύκλῳ ἐβδομαδιαίας ἐπιθεωρή-
 σεως ἀναιρέσεως τῶν κατὰ τοῦ μεγάλου πολιτικοῦ ἀν-
 δρός γραφομένων, προστίθεμεν ἀπλῶς ὅτι ἐν μὲν τῷ ζη-
 τήματι τῆς ὅλης πολιτικῆς αὐτοῦ εἶδει νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν
 τὸ ἐλαττήριον τῶν πράξεων τοῦ ἀνδρός, ἐπιδιώξαντος τὴν
 ἀναγέννησιν τῆς πατρίδος, διὰ τῆς συντελέσεως τῆς γερ-
 μανικῆς ἐνότητος ἐν τῇ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς Ναπολεον-
 τείου αὐτοκρατορείας ἀναστλιώσει τοῦ σιδηροῦ στέμμα-
 τος τοῦ Βαρβαρόσα καὶ ἀνιδρύσει τῆς ἀρχαίας γερμα-
 νικῆς αὐτοκρατορίας ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τοῦ πάππου τοῦ
 νῦν ἀνάσσοντος, ἐν δὲ ταῖς πρὸς τὴν Ρωσίαν σχέσεσιν
 ὅτι μεθ' ὅλην τὴν χάριν τῆς πατρίδος αὐτοῦ συνομολο-

γηθείσαν συμμαχίαν, ἣν κάλλιστα ἠδύνατο οἱ διάδοχοι αὐτοῦ ν' ἀποκηρύξωσιν, ἐὰν εὕρισκον ταύτην ἀπάδουσαν πρὸς τὰ ζῶτικὰ τῆς Γερμανίας συμφέροντα, ἐλεύθερον σχεδὸν ἀφήκε τὸ στάδιον τῆ μεγάλης τοῦ Βορρᾶ δυνάμει ἐν τῇ πραγματώσει τῶν δικαίων αὐτῆς ἀξιώσεων καὶ διὰ τῆς περιπέστου αὐτοῦ φράσεως ὅτι οὐδὲ ὅστωιν πομερανίου στρατιώτου θυσιάσει ἐν Ἀνατολῇ, παρέσχε πλήρη ἐλευθερίαν ἐνεργείας καὶ ἀφήρεσε πᾶσαν ἀφορμὴν φόβου ἐντόνου ἐπεμβάσεως τῆς γερμανικῆς διπλωματίας, ἄλλως τε δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ ὄροι τῆς γερμανοαυστριακῆς συμμαχίας, οἷαν συνωμολόγησεν αὐτὴν ὁ πρίγκηψ Βίσμαρκ μετὰ τοῦ κόμπος Ἀνδράσσης κατὰ τὴν πρότριων καίδεκα ἐτῶν παρουσίαν αὐτοῦ ἐν Βιέννῃ, οὐδὲν τὸ ἀμέσως προσβλητικὸν κατὰ τῆς Ρωσίας ἔχουσιν, ἄτε τῆς πολιτικῆς τῆς ἀμοιβαίας ἀλληλοβοηθείας ἢ κατὰ τὴν διπλωματικὴν γλώσσαν τῆς πολιτικῆς τοῦ *do ut des* ἐφαρμοζομένης, μόνον ὅταν προσβληθῶσι τὰ οὐσιώδη συμφέροντα τῆς κυρίως Γερμανίας ἢ Αὐστρίας. τὰ μὴ ἐνυπάρχοντα βεβαίως ἐν τῇ πραγματώσει τῶν ἐπὶ τῆς Ἰουτλανδικῆς χερσονήσου εὐχῶν τῶν ἐν Βερολίῳ ἢ τῶν ἐν τῇ χερσονήσῳ τοῦ Αἴμου πόθων τῆς αὐστριακῆς διπλωματίας.

ὑπὸ τὴν ἐποψὴν δὲ τῶν ἐσωτερικῶν ζητημάτων τὴν πρώτην κατέχει θέσιν ἀναμφισβήτητος ἡ μεγάλη Βρετανία ἐπὶ ταῖς διεξαγομέναις γενικαῖς ἐκλογαῖς, ἐφ' αἷς μέγας συνήθη ἀγὼν ἀπὸ ἡμερῶν καὶ τὰ κυριώτερα ἐκλογικὰ κέντρα ἀπέβησαν τὸ κυριώτερον στάδιον τῆς συναφθείσης καὶ ἐξακολουθούσης πάλης. Πάντες οἱ κορυφαῖοι τῶν δύο ἰσχυρῶν κομμάτων τῆς Ἀγγλίας ἐδημοσίευσαν τὰς ἐκλογικὰς προκηρύξεις αὐτῶν καὶ ἀγωνίζονται νὰ προκατηχίωσιν τὰ πνεύματα ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νικηφορέσαι. Ἐπὶ τούτῳ τὰ κυριώτερα σημεῖα, περὶ ἃ συνάπτεται ἡ πάλη, εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ ἰρλανδικὸν ζήτημα, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ ἐργατικόν. Ὁ κ. Γλάδστον ἐμμένει εἰς τὴν κατὰ γράμμα ἐκτέλεσιν τοῦ ἀρχικοῦ προγράμματος αὐτοῦ περὶ τῶν εἰσακτέων εἰς τὴν ἐκείθεν τοῦ πορθμοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου νήσον μεταρρυθμίσεων ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ἐξασφαλίσει τὴν πλήρη διοικητικὴν τῆς νήσου ταύτης αὐτονομίαν, ἀλλ' ὁ κ. Σαλισβουρῆς ἐξορκίζει τοὺς ἐκλογεῖς νὰ καταψηφίσωσι τοῦ γλαδστονικοῦ σχεδίου ὅπως προληφθῆ οὕτως ὁ ἐμφύλιος πόλεμος καὶ οἱ ἐσωτερικοὶ σπαραγμοί· ἐν τῷ ἐργατικῷ δὲ ζητηματι ὁ κ. Γλάδστον ἐφάνη ἐπιφυλακτικὸς μόνον ἐν τῷ ἐργασίῳ χρονικῷ διαστήματι, ὅπερ οἱ ἐργάται ζητοῦσι νὰ ὀρίσωσιν εἰς ὀκτῶ μόνον ὥρας, ὁ δὲ μαρκίσσιος βλέπων ὅτι ἐν τῇ κάλλῃ μεγάλως βαρύνει ἡ τοῦ ἐργάτου ψῆφος, μετέβαλε πολιτείαν, καὶ σὺν τῇ ὑπερασπίσει τῶν συμφερόντων τῶν μεγάλων κεφαλαιούχων ἠσπάσατο ἐν μέρει καὶ τὸν ἀγῶνα τῶν ὑπὸ τούτων καταδυναστευομένων. Παράδοξον ὅμως ὅτι ἐν ταῖς ἐκλογικαῖς προκηρύξεσιν οὐδεμίᾳ γίνεται μνεία τοῦ ἐμπορικοῦ ζητήματος, καὶ τοὶ κάλλιστα ὁ γηραιὸς ἠγέτης τῶν φιλελευθέρων ἠδύνατο νὰ ἐκμεταλλευθῆ αὐτὸ καὶ μάλιστα μετὰ τὰς τελευταίας τοῦ πρωθυπουργοῦ δηλώσεις περὶ ἐμπορικῶν αὐτοῦ ἀρχῶν, αἰτινες, ἀπάδουσαι πρὸς τὰς ὑπὸ τῶν Κόβδεν καὶ Βράϊτ ἀνακηρυχθείσας, δεινῶς ἐπληξάν τὴν καρδίαν τῶν ἐν Λονδίῳ, πτοηθέντων μὴ ὁ μαρκίσσιος ἀπομνηθῆ τὸν ἀμερικανὸν Μὰκ Κίνλεϋ καὶ ἐπενέγκῃ τὸν ἐμπορικὸν τοῦ ἠνωμένου βασιλείου ἀποκλεισμόν.

Οἱ ἐν Γαλλίᾳ ἔχουσι πολλὰ καὶ ποικίλα ζητήματα, περὶ ἃ στρέφεται ἡ τῶν ἰθύνοντων προσοχή. Ἐν πρώτοις ὑπάρχει τὸ τῆς μονομαχίας, καθ' ἧς σφοδραὶ νῦν διατυ-

ποῦνται μεψυμοιρίαι καὶ μάλιστα κατὰ τῶν ἀποστόλων τοῦ ἀντισημιτισμοῦ καὶ ὑποβάλλονται νομοσχέδια εἰς τὴν βουλὴν, κατακρίνοντα τὸ ἔθιμον τοῦτο, τὸ χαρακτηριζόμενον μὲν ὡς στοιχεῖον ἱπποτισμοῦ, ἀλλὰ σφόδρα ἀντιστρατευόμενον κατὰ τε τοῦ ἐξόχου πνεύματος τοῦ γαλλικοῦ πολιτισμοῦ καὶ κατὰ τῶν ἀνακηρυχθέντων Δικαίων τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὴν μεγάλην τοῦ 1789 ἐπανάστασιν· εἶτα ὑπάρχει τὸ μετὰ τῆς Ἰσπανίας ἐμπορικὸν ζήτημα, περὶ οὗ ὑποβάλλονται διάφοροι ἐπερωτήσεις ὡς καὶ ἡ ἐν Δαχομαίῃ κατάστασις, ἥτις οὐ μόνον δὲν ἐβεβλιώθη διὰ τῆς ἐπιδόσεως τελεσιγράφου παρὰ τοῦ γάλλου ἀντιπροσώπου εἰς τὸν κυρίαρχον τῆς χώρας τοῦ Βεχανζὲν ἀλλὰ καὶ ἐδεινώθη, ὡς δείκνυται ἐκ τῆς ἀπειλητικῆς διαδηλώσεως τῶν τῆς Δαχομαίης στρατιωτῶν ἐναντίον τοῦ Κοτονοῦ καὶ ἐκ τῆς ἀμέσου μεταβάσεως εἰς τὸ ἐκεῖ φρούριον τοῦ ἐμπείρου λοχαγοῦ Βιού, τοῦ δυναμένου νὰ διοργανώσῃ διὰ τῶν ἐν τῷ φρουρίῳ ἑκατὸν ἀκροβολιστῶν ἰσχυρὰν καὶ ἐρρωμένην ἀμυναν. Τοῦ λόγου ὄντος περὶ Γαλλίας προσθετόν ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς κ. Ρουβιὲ ὑποβαλὼν τὸν ἀπολογισμὸν τοῦ 1891 κατέδειξεν ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ ἔτους τούτου ἐγκαταλείπει πλεόνασμα 83,000,000 καὶ ἐπέκεινα.

Οἱ ἐν Γερμανίᾳ διατελοῦσιν ὑπὸ τὰς ἐντυπώσεις τῆς ἐναντίον τοῦ πρώην ἀρχιγραμματέως σφόδροτάτης τῷ ὄντι καταφορᾶς, τῆς ἠκίστα ἀρμοδίας ἐναντίον ἀνδρὸς πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως τὴν πατρίδα ὑπηρετήσαντος. Τὸ ζήτημα ἐπέδρασε καὶ ἐπὶ τῶν κοιμητικῶν διαφωνιῶν, αἰτινες ἀπειλοῦσι σοβαρωτέραν διαδήλωσιν κατὰ τὴν ἐν τῷ κοινοβουλίῳ συζήτησιν τοῦ περὶ διητοῦς θητείας νομοσχεδίου, καὶ κατὰ τὴν ἀπουσίαν ἐτι τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου, τραπέντος τὴν πρὸς τὴν Σκανδιναυικὴν χερσόνησον πορείαν.

Οἱ ἐν Ἰταλίᾳ μερμινῶσι πάντοτε περὶ τῶν οἰκονομικῶν, ἀλλ' ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς εἶναι δυσεπίτευκτος, ἐφ' ὅσον ἡ τῆς τριπλῆς συμμαχίας πολιτικὴ ἰσχύει καὶ οἱ ἐξοπλισμοὶ ἀποτελοῦσι τὸ κύριον θέμα τῶν ἐν τῇ ἐξουσίᾳ, ὡς δείκνυται καὶ ἐκ τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Κρίστη, ὑποδείξαντος εἰς συντάκτῃν ἀμερικανικῆς ἐφημερίδος τὴν ἀνάγκην εὐρέων ἐξοπλισμῶν τοῦ βασιλείου.

Τοὺς ἐν Ρωσίᾳ πρὸς ταῖς ἐσωτερικαῖς μεταρρυθμίσεις κρατεῖ ἐν ἀνησυχίᾳ καὶ τὸ τῆς χολέρας ζήτημα, ὅπερ τοσαύτας ἔλαβε διαστάσεις, ὥστε αὐστηρὰ διετάχθησαν προφυλακτικὰ μέσα, αἱ δὲ ξένοι κυβερνήσεις καὶ ἰδία ἢ αὐτοκρατορικὴ ὀθωμανικὴ, ἔσπευσαν νὰ λάβωσι δραστήρια μέτρα.

Οἱ ἐν Νορβηγίᾳ, ἐπιμένοντες εἰς τὰς ἀξιώσεις αὐτῶν περὶ ἰδιαιτέρων προξενείων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ὑπέβαλον τὴν ὑπὸ τοιαύτην ἐννοίαν ἀπόφασιν τῆς βουλῆς εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις ὅμως, ἀπορρίψας ταύτην, προῦκάλεσεν ὑπουργικὴν κρίσιν. Τὸ ζήτημα εἶναι σοβαρὸν καὶ ἀπειλεῖ τὸν ἀπὸ τοῦ 1814 ὑφιστάμενον συνδυασμὸν τῶν δύο Σκανδιναυικῶν κρατῶν.

Ἐκ τῶν τοῦ Αἴμου κρατῶν ἡ Ἑλλὰς προαλείφεται εἰς σπουδαῖον ἀγῶνα ἐπὶ τῇ εἰς τὴν ἐξουσίαν ἀνόδῳ τοῦ κ. Τρικούπη, ὑποβάλλοντος αὐριον τὸν προῦπολογισμὸν εἰς τὴν βουλὴν καὶ ἐγκαινίζοντος οὕτως ἔργον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἡ Ἑλλὰς προσδοκᾷ τὴν ὑλικὴν αὐτῆς ἀναγέννησιν, ὡς τεκμηριοῦσι τοῦτο καὶ αὐτὰ τὰ ἐγκριτότερα τῶν ὀργάνων τοῦ εὐρωπαϊκοῦ τύπου, ἅπερ ἐκθειάζουσι τὰ ἀποτελοῦντα τὸ ἑλληνικὸν ὑπουργεῖον μέλη καὶ χαρακτηρίζουσιν ὡς δυνάμενα νὰ τύχωσι τοῦ πο-

ΕΡΓΝΕΙΣΤΟΥ ΚΟΥΡΤΙΟΥ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΖΟΜΕΝΗ ΥΠΟ

Μ. Ε. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ.

B.

Ροπή τῶν Φοινίκων ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων.

Ἡ τῶν Φοινίκων ροπή οὔτε ταυτοχρόνως, οὔτε ὁμοιοτρόπως ἠσκήθη ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ἀκτῶν τοῦ Αἰγαίου. Φυσικῶς αἰσθητὴ ἐγένετο κατ' ἀρχὰς πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἀνατολῆς, ἐν τῇ Μικρῇ Ἀσίᾳ δὲ ἤρξατο ἡ γόνιμος συνάφεια τῶν σημιτικῶν λαῶν καὶ τῶν Ἀριοπελασγῶν. Ἀπὸ τῆς Συρίας οἱ Σημίται εἰσεβάλλον εἰς τὴν χερσόνησον ἐπὶ πολλῶν σημείων, οἱ Ἄνδοι δὲ διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ Ἐρμου, οἱ Φοίνικες διὰ τῆς μεσημβρινῆς ἀκτῆς. Ὁ πρῶτος ὄμιλος τῶν φοινίκων μεταναστῶν ὤδευσε πρὸς τὴν παράλιον τῆς θαλάσσης τῆς Κύπρου κατὰ τοὺς πρόποδας τῆς μεσημβρινῆς κλιτύος τοῦ Ταύρου, ἐνθα εἰσεχώρησαν διὰ ξηρᾶς τε καὶ θαλάσσης, ἡ πλησιαίτατα δὲ τῇ αὐτῶν κειμένη χώρα, ἡ Κιλικία, συνεδωματοποιήθη τῇ Φοινίκῃ, ὁμογενῆς δὲ τοῖς Φοινίξιν λαός, οἱ Σόλυμοι, ἐνιδρύθη ἐν τοῖς ὄρεσι τῆς Λυκίας¹.

Ἡ περαιτέρω ἐπέκτασις τῶν Σημιτῶν ἐξηγητήθη ἀπὸ τῆς πρὸς τοὺς μετανάστας πολιτείας τῶν γῆ σημιτικῶν λαῶν.

Ἐν γένει αἱ διὰ στενῆς ἢ ἀπωτέρω συγγενείας πρὸς τοὺς Ἑλλήνας συνδεόμεναι φυλαὶ ἠσθάνοντο ζωηρότητα τὴν φιλετικὴν αὐτῶν πρὸς τοὺς Φοίνικας διαφορὰν καὶ διέκειντο λίαν ἀντιπαθῶς πρὸς αὐτούς, οἵτινες καθ' ἅπαν τὸ Αἰγαῖον ἦσαν διαβεβημένοι ὡς βίαιοι καὶ ψευδολόγοι². Ἡ πρὸς τοιοῦτους ἀνθρώπους συγγένεια ἐθεωρεῖτο κηλὶς, πικραὶ δὲ μομφαὶ ἀπισυβύθησαν πρὸς τὸν Ἡρόδοτον, τολμήσαντα ν' ἀποδώσῃ φοίνικας προγόνους ἑλληνικαῖς οἰκογενείαις³. Τοὺς Λυκίους βλέπομεν ἐν διπνεκεῖ ἀγῶνι κατὰ τῶν σημιτῶν ἐπιδρομῶν, ἀλλ' ἄλλα φυλά λίαν ἀπέειχον τοῦ νὰ προβάλλωσιν οὕτως ἰσχυρὰν ἀντίστασιν· ἐν ταῖς χώρας μάλιστα, ἐν αἷς οἱ Φοίνικες ἦσαν ἰσχυρότατοι, ἐσχηματίθησαν φυλετικά τινα κράματα, ὧν τὴν πραγματικὴν ἐθνότητα δυσχερῶς θὰ διέκρινέ τις. Καὶ αὐτοὶ οἱ ἀρχαῖοι ἐγίνωσκον τοιοῦτους μγάδας λαοὺς ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ, ἐν ἄλλοις δὲ τοὺς Κῆρας. Τὰ Ἄστρα, οἰκοδομηθέντα ἐπὶ τῆς κατέναντι τῆς Ρόδου ἀκτῆς τῆς Καρίας, ἦσαν φοινικικὴ πόλις. Φοίνικες καὶ Κῆρες φαίνονται πάντοτε στενῶς συνδεόμενοι ἀλλήλοις ἐν ταῖς ἀρχαιοτάταις παριδόμεσι τῶν λαῶν τοῦ Αἰγαίου.

Τὰ κλιμακοειδῶς ἐπὶ τῶν ἀκτῶν ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν τεταγμένα φυλά διατηροῦσιν ἀσφαλῆστερον τὴν ἐθνότητα αὐτῶν, ἐν αὐτοῖς δ' ἡ ἱστορία ἀναφέρει τοὺς Πελασγούς, τοὺς Τυρρηνοὺς, τοὺς Θρᾷκας, τοὺς Δαρδάνους. Πάντας τοὺς ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐνιδρυμένους τούτους λαοὺς, τοῦλάχιστον τοὺς ἀνήκοντας τῇ φρυγοπελασγικῇ φυλῇ, δυνάμεθα νὰ καλέσωμεν διὰ τοῦ γενικοῦ ὀνόματος τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀνατολῆς. Ὅσονδήποτε διάφορος καὶ ἂν ἐγένετο ἡ πρὸς τοὺς Φοίνικας στάσις αὐτῶν, τοῦτο τοῦλάχιστον ἔσχον κοινόν, ὅτι ἰδιοποιήσαντο τὸν πολιτισμὸν λαοῦ μᾶλλον ἢ αὐτοὶ προηγμένοι καὶ δυνάμει τῆς εὐφυΐας αὐτῶν ἀπέσπασαν πάντως παρ' αὐτοῦ τὸ μυστήριον τῆς ὑπεροχῆς αὐτοῦ.

Ἀρχαῖοθεν ἦδη ἠσκημένοι περὶ τὴν ἀλμειαν, ἤρξαντο τότε παρέχοντες τοῖς ἀκατίοις αὐτῶν τρόφιδα, ἐπιτρέπουσαν αὐτοῖς

νὰ ρησκοινδυνῶσιν εἰς τολμηροτέρους διάπλους, ἀπεμνήθησαν τὰς ἐμπορικὰς ὁλκάδας, στοργύλας καὶ κυρτὰς πρὸς τὰ κάτω, τοὺς θαλασσοῖους κέλκτας¹, ὡς ἐκάλουν αὐτούς, ἐδιδάχθησαν νὰ συνδυάζωσι τὸ ἰστιῖον μετὰ τῆς κόπης καὶ νὰ κυβερνῶσι τὸ σκάφος ἔχοντες τὸ ὄμμα προσηλωμένον οὐκέτι πρὸς τὰ κινητὰ καὶ μεταβαλλόμενα τῆς παραλίας σημεῖα, ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἀστέρας. Οἱ Φοίνικες ἀνεκάλυψαν κατὰ τὸν πόλον τὸν ταπεινὸν ἐκείνον ἀστέρα, ὃς ἐγένετο αὐτοῖς ὁ ἀσφαλῆστατος ὁδηγὸς κατὰ τὰς νυκτίους θαλασσοπορίας αὐτῶν, ἐνῶ οἱ Ἕλληνες πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐξελέξαντο τὸν λαμπρότερον ἀστερισμὸν τῆς Μεγάλης Ἀρκτου²· ἀλλ' ἂν ἐν τούτῳ οὔτοι ἐφαίνοντο ὑποδεέστεροι τῶν διδασκάλων αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν ἀστρονομικὴν ἀκρίβειαν, κατὰ πάντα τὰ ἄλλα ἀπέβησαν οἱ ἀνταγωνισταὶ καὶ εὐτυχεῖς μάλιστα ἀνταγωνισταὶ αὐτῶν. Οὕτω κατὰ μικρὸν ἐξέκρουσαν τοὺς Φοίνικας τῶν παραλίων καὶ παρακτίων αὐτῶν, τοῦτο δὲ παρέχει τὸν λόγον, δι' ὃν ἀκριβῶς ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Ἰωνίας ἢ τῶν Φοινίκων θαλάσσοκρατία οὕτω μικρὰ κατέλιπεν ἀναμνήσεις³.

Ὁ τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀσίας εἰς ναυτικὸν λαὸν μετασχηματισμὸς διαφεύγει ὅλως τὴν ἱστορίαν· οὐδὲν ἀπολύτως γινώσκωμεν περὶ τῆς αὐτοῦ δράσεως αὐτῶν, ἐμφανίζονται δὲ ἐν τῇ ἱστορίᾳ μόνον, ὅτε εἰσὶν ἦδη συγκεκροτημένοι τολμηροὶ θαλασσοπόροι καὶ ὅτε, ἀνεπαρκῆ ἠγούμενοι τὴν ἐπὶ τῶν ἰδίων θαλάσδων ἡγεμονίαν, τοῖς Φοινίξιν ἐπόμενοι, εἰσδύουσι καὶ αὐτοὶ παρ' ἄλλοις λαοῖς. Ἀπὸ τοῦ χρόνου τούτου ἄρχονται αἱ πρῶται περὶ τοῦ ἐν γένει ἑλληνικοῦ λαοῦ ἱστορικαὶ παραδόσεις.

Αἱ τῶν Ἑλλήνων ναυτῶν πρὸς τοὺς ἄλλους λαοὺς σχέσεις ἦσαν διτταί, συναφθεῖσαι ἢ πρὸς τὰ ἀρχαῖα τῆς Ἀνατολῆς κράτη ἢ καὶ πρὸς τοὺς ἐν Εὐρώπῃ ἀδελφοὺς αὐτῶν, οἷς ἐκείθεν τοῦ Αἰγαίου ἔτειναν τὴν χεῖρα. Αἱ τοῦ πρώτου εἶδους σχέσεις κατέλιπον καὶ αὐταὶ τὰ ἴχνη αὐτῶν, τὰ αἰσθητότατα δὲ τούτων ἀνευρίσκονται ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς Αἰγύπτου.

Οἱ Φοίνικες ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων ἦσαν ἐνιδρυμένοι ἐν τῇ Κάτῳ Αἰγύπτῳ, ἐνθα κατεῖχον μάλιστα προσοδοφόρα ἐμπορεῖα, οἱ Ἕλληνες δὲ ναῦται ἠκολούθησαν αὐτοῖς. Οἱ ἐν τῷ Αἰγαίῳ κρατοῦντες ἄνεμοι ὤθουν αὐτοὺς πρὸς νότον· ἐγκατέστησαν δὲ κατὰ προτίμησιν ἐν ταῖς ἐκβολαῖς τῶν ποταμῶν, ἐνθα ἠδύναντο νὰ εἰσελθῶσιν εὐχερῶς καὶ ν' ἀναπλεύσωσι μέχρι τινὸς εἰς τὴν μεσόγειαν τῆς χώρας. Ὑπὸ τὴν ἐποψίαν ταύτην ποταμὸς προσφορότερος τοῦ Νείλου μετὰ τῶν ἐπὶ τὰς στομιῶν αὐτοῦ δὲν ὑπῆρχεν· αὐτὸς δὲ λοιπὸν ὀσμῆραι συγχρότερον, ἀσφαλῆστερον καὶ τολμηρότερον κατέπλεον.

Ἦδη ἐν τοῖς ἀρχαίοις τοῦ Ἀρχαίου κράτους ἐμφανίζονται λαοί, ὧν τὴν πατριδα ὀφείλομεν ν' ἀναζητήσωμεν ἐν τῷ Αἰγαίῳ, διὰ τοῦ ὀνόματος δὲ τῶν ὁποίων βραδύτερον ἐκλήθη ὁ ἑλληνικὸς λαός. Ἐν τούτοις θετικὰς ἐνδείξεις εὐρίσκωμεν μόνον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Νέου κράτους, ὅπερ, ἐπὶ τῆς βασιλείας Ραμσῆ τοῦ Α' καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ⁴ γενόμενον ἐν τῷ ἀπογαίῳ τῆς λαμπρότητος, ἐταράχθη ὑπὸ στιφῶν ἀλλοδαπῶν πειρατῶν.

Οἱ τιχοδιώκται οὗτοι οὐκέτι συνιστᾶσιν ὄγκον συγκεχυμένον, ἀλλ' ἕκαστον ἦλλον εἶχεν ἴδιον ὄνομα, τινὰ δὲ τῶν ὀνομάτων τούτων ἀνταποκρίνονται προδιῶως πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς παραδόσεως μεταδιβαζόμενα ἡμῖν. Εὐρίσκωμεν διὰ τῶν ἰδίων ὀνομάτων μνημονευμένους τοὺς Δαρδάνους, τοὺς Λεκὰ ἢ Λυκίους⁵, τοὺς Τουροῦ ἢ Τυρρηνοὺς, τοὺς Ἀχαιοὺς. Τὰ

1) Περὶ τῶν τῆς Τύρου κελύτων ἴδε Movers, *Phoenizier*, III, 167, ὁ Στράβων δὲ (σ. 99) ἀναφέρει μικροὺς γὰς λους, καλουμένους ἱππους.

2) Περὶ τοῦ πολιτικοῦ ἀστέρος, ὀριζομένου διὰ τοῦ ὀνόματος Φοινίξ ης, ἴδε Ἀράτ., Φαινόμεν., 36, καὶ Movers. *Phoenizier*, III, 186.

3) Ὁ τῆς Βύβλου καὶ Μιλήτου σχετισμὸς παρὰ Στεφάνῳ τῷ Βυζαντίῳ (Στεφ. Βυζ. ἐν τῇ λ. Βύβλος) ἀποδεικνύει ἀρχαίας τῶν δύο τούτων πόλεων σχέσεις.

4) Ἀπὸ τοῦ 1443 π. Χ.

5) Κατὰ τὸν Brugsch (*Geschichte Egypt.*, σ. 491) οἱ Λεκὰ εἶναι οἱ Αἰγύπιοι τοῦ Ἡρόδοτου (Ζ', 72) καὶ οἱ Δαρδάνοι οἱ τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως τοιοῦτοι (Α', 189). Σημειώτεον ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο χωρίον τοῦ Ἡρόδοτου εἶναι λίαν ὑπόπτου γνησιότητος.

1) Ἡρόδοτ., Α', 173.

2) Ὁμηρ., Ὀδυσ., Ε', 288.

3) Πλουτάρχου, Περὶ τῆς Ἡροδότου κακοηθείας, σ. 830, f. ἴδε καὶ Bæhr ad Herod. V, 57. Περὶ δὲ τῆς φοινικικῆς καταγωγῆς θεωρουμένης ὡς κηλίδος ἴδε: Anthol. Palat., VII, 117. Movers, *Phoenizier*, III, 115 καὶ τὴν τοῦ E. Κουρτίου παραβολὴν τῶν Ἰώνων τοῦ Dondorff ἐν τοῖς *Jahrb.* τοῦ Fleckeisen, 1861, σ. 450.

ὑπερβαλλόσια ταῦτα φύλα συμμαχοῦσι τοῖς λαοῖς τῆς ἡπείρου, τοῖς Σύροις, μάλιστα δὲ τοῖς Λίβυσι, ἐναντίον τῶν Αἰγυπτίων. Ὁ σκοπὸς τῆς ἐκστρατείας οὐδαμῶς ἦτο κατακτητικὸς, οἱ ἐπιδρομῆς δ' ἐπιζητοῦσι μόνον νὰ ἐνιδρυθῶσιν ἐπὶ τινῶν σημείων τῆς παραλίας ἢ καὶ προσφθέρουσιν ὅτε μὲν τούτω, ὅτε δ' ἐκείνω τῷ ξένῳ τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν ὡς μισθοφόρων. Οὕτως ἐπὶ Ραμσῆ τοῦ Β' ἦδη βλέπομεν τμημά τι ὑποτεταγμένον τῶν φύλων τούτων ὑπηρετοῦν ὡς βασιλικὴ φρουρά. Ἐπὶ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ Μενεθθα τὰ χρονικὰ τοῦ κράτους μνημονεύουσι νέων ταραχῶν ἐν τῇ μεσογαίᾳ τῆς χώρας. Αὐτοὶ οἱ ναοὶ τῆς Μέμφιδος μετὰ μεγάλης δυσχερείας περιεφρουρήθησαν ἀπὸ τῆς ἱεροσυλίας τῶν ἐπιδρομῶν, οἵτινες ἐνιδρύνοντα ἐν τῇ χώρᾳ καὶ τὸν πανικὸν ἐμβάλλουσι τῷ κράτει συμμαχοῦντες τοῖς Λίβυσι. Καὶ ἐπὶ Ραμσῆ δὲ τοῦ Γ' νέαι ἐπιγίνονται ἐπιδρομαί.

Ἐκ τῶν πληροφοριῶν τούτων, αἵτινες ἐκτενέστεραι καὶ σαφέστεραι γίνονται, καθ' ὅσον συμπληροῦνται ἢ δημοσίευσιν τῶν ἐγγράφων τοῦ Νέου κράτους, προκύπτει ὅτι κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα π. Χ. λαοὶ τῶν ἀκτῶν καὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου ἐποιοῦντο καθόδους εἰς τὸ Δέλτα· ἀνάγκη ἄρα νὰ ὀρίσωμεν τὸν χρόνον τῶν πρώτων ἐν τῇ τέχνῃ τῆς θαλασσοπορίας βημάτων αὐτῶν ἐνα τούτῳ ἀρχιστον αἰῶνα πρότερον, ἢ ἐποχῇ δὲ αὐτῇ ἀποτελεῖ μέχρι τοῦδε τὴν πρώτην βάσιν τῶν πρὸς ὀρισμὸν τῆς ἀρχῆς τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας χρονολογικῶν ὑπολογισμῶν.

Τὰ αἰγυπτιακὰ ἐγγράφα οὐδὲν παρέχουσι περιληπτικὸν ὄνομα τοῖς διὰ θαλάσσης εἰσβαλοῦσιν εἰς τὴν χώραν ξένοις, ἀλλὰ τὰ μέχρι τοῦδε ἀνευρεθέντα ὀνόματα τῶν φύλων συνάδουσι καθ' ὅλοκληρίαν τῇ ἑλληνικῇ παραδόσει. Ὁ πρόωμος πολιτισμὸς τῶν Λυκίων, οἵτινες ἐν πολλοῖς ἐγένοντο οἱ πρόδρομοι τῶν Ἑλλήνων καὶ μεγίστην ἔσχον ἐπ' αὐτῶν ροπήν, εἶναι ἐκ τῶν κάλλιστα πεπιστωμένων γεγονότων, αἱ ἄλλαι δὲ φυλαί, διὰ στενωτέρας ἐτι συγγενείας τῷ ἑλληνικῷ ἔθνει συνδεδεμέναι, εἶναι ἀναμφιβόλως αἱ πρώται παρὰ τῶν Φοινίκων διδαχθεῖσαι τὴν τέχνην τῆς ναυσιπορίας. Οἱ τοῦ Ἑλλισπόντου Δάρδανοι ἤχθησαν ἐκεῖσε ὑπὸ φοινικικῶν πλοίων, ἐχρήσαντο δ' αὐτοῖς οἱ Φοίνικες εἰς οἰκισμὸν τῶν ἐξωτερικῶν ἀποικιῶν αὐτῶν. Τὰ πολλὰ ἀγκυροβόλια, τὰ φέροντα τὸ ὄνομα τοῦ Ἰλίου ἢ τῆς Τροίας, διαπιστοῦσι τὴν συγχώνευσιν, ἀκουσίαν ἢ ἐκούσιαν, τῆς φυλῆς ταύτης. Παρὰ τοῖς Τυρρηνοῖς δὲ διαγινώσκουμεν τοὺς Πελασγούς, τοὺς ἐνιδρυθέντας ἐν τῷ Καῦστρίῳ πεδίῳ, μετασηματισθέντας διὰ μεταγενεστέρας τινὸς (ἰωνικῆς) μεταναστάσεως εἰς ναυτικὸν λαόν².

Τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος, ἀφ' οὗτου τινὲς τῶν κλάδων αὐτοῦ ἀνέπτυσσον οὕτω μεγάλην ἐμπορικὴν καὶ πολεμικὴν δραστηριότητα, δὲν ἠδύνατο νὰ παραμένῃ ἄγνωστον τοῖς ἄλλοις τῆς Ἀνατολῆς λαοῖς. Οὕτως εὐρίσκειται αὐτὸ μνημονούμενον ἐν τῇ καταριθμῆσει τῆς Γενέσεως κατὰ τὸν ΙΑ' αἰῶνα π. Χ. τὸ βραδύτατον ὡς πολυάνθρωπον ἔθνος, διηρημένον εἰς πολλὰς φυλάς καὶ γλώσσας

καὶ διακεχυμένον ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τοῦ Αἰγαίου ὑπὸ τὸ ὄνομα αἰῶν τοῦ Ἰανῶν. Οἱ Ἑβραῖοι ἐθεώρουν αὐτοὺς ὡς τοὺς ἐταίρους τῶν Φοινίκων, τούτου δ' ἔνεκα ὁ προφήτης Ἰωὴλ ἐξακοντίζει τὴν ἀρὰν κατὰ τῶν πόλεων Τύρου καὶ Σιδῶνος, ἀπαγοῦσδων μακρὰν εἰς τὴν χώραν τῶν ἀπίστων τοὺς αἰχμαλώτους Ἰσραηλίτας καὶ πωλοῦσας αὐτοὺς τοῖς Ἰανανί. Οἱ τοῦ ὀνόματος τούτου καταγωγὴ διατελεῖ ἐτι, εἶναι ἀληθές, ἀσαφές, ἀλλὰ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἶναι ἐκεῖνο, δι' οὗ ἐκάλει ἑαυτὴν ἐκείνη τῶν ναυτικῶν φυλῶν τῆς Ἑλλάδος, ἥτις ἐμελλε βραδύτερον ἐν τοῖς πρώτοις νὰ διαλάμψῃ. Τὸ ὄνομα τῶν Ἰαῶν ἢ Ἰώνων εἶναι, ὅπερ, διελλθὼν διὰ τοῦ στόματος τῶν Φοινίκων, μᾶλλον ἢ ἢ ἦπτον δὲ παραμορφωθὲν ὑπὸ τῶν διαφόρων λαῶν, ἀπέβη Ἰαυ ἢ ν μὲν παρὰ τοῖς Ἑβραίοις, Ἰο υ ν ἢ δὲ ἢ Ἰα ο υ ν ἢ παρὰ τοῖς Πέρσιον καὶ Ο ὑ ν ἢ ν παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις, ὄνομα περιληπτικόν, ὅπερ περιελάμβανε πάντας τοὺς ναυτικούς λαοὺς, τοὺς διακεχυμένους ἐπὶ τῆς δυτικῆς παράλου τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὡς καὶ ἐπὶ τῶν παρακειμένων νήσων καὶ ὅπερ κατὰ μικρὸν ἐπεξετάθη πρὸς δυσμὰς καθ' ὅσον γνωστοτέρα ἐγένετο ἡ Ἑλλάς καὶ οἱ οἰκοῦντες αὐτὴν λαοί.

Ταῦτα μόνον γινώσκουμεν μέχρι τοῦδε περὶ τῶν πρώτων σχεδῶν τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀσίας πρὸς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Ἀνατολίαν, ὡς καὶ περὶ τῆς πρώτης ἐμφανίσεως αὐτῶν ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς παραδόσεσιν. Ἀλλὰ κυρίως πρὸς τὴν Δύσιν ἐστράφη ἢ πρὸς ἐπέκτασιν δύναμις αὐτῶν, αὐτόθι δὲ παρήγαγε μείζονος λόγου ἄξια ἀποτελέσματα.

Ἐπὶ τοῦ πεδίου τούτου οὐδαμῶς οἱ Φοίνικες ἠδύνατο νὰ προβάλλωσι σοδάρην ἀντίστασιν, τούτῳ μάλιστα ἐν τῇ λεκάνῃ τοῦ Αἰγαίου, ἐνθα ἦσαν ἐνιδρυμένοι ἐπὶ τινὰ χρόνον, διαχωρίζοντες παρὰ φύσιν ὅλως τὰ δύο ἡμίτομα τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ τῆς χώρας αὐτοῦ· οὕτω δὲ ἠναγκάσθησαν κατὰ μικρὸν νὰ ὑποχωρήσωσιν. Ἀπαλλαγισθὼν ἅπαξ τῶν ὁδῶν τοῦ Αἰγαίου, οἱ τῆς Ἀσίας Ἕλληνες ἀφίκοντο καθ' ὁμάδας ὁσημέραι πολυάνθρωποι παρὰ τοῖς ἐν τῇ Δύσει ἀδελφοῖς· ὑπὸ τῆς φωνῆς τοῦ αἵματος προσελκόμενοι, συνέρρευσαν πανταχόθεν, ἐκ τε τῶν πατρίδων αὐτῶν καὶ ἐκ πάντων τῶν μερῶν, ἐν οἷς ἦσαν ἐνιδρυμένοι, εἰς τὴν Εὐρωπαικὴν Ἑλλάδα. Αὐτόθι ἀναμφιβόλως τὸ ἔδαφος καὶ τὸ κλίμα ἦν αὐτοῖς προσφορώτατον, εἰσῆγαγον δὲ πάσας τὰς τέχνας καὶ πάσας τὰς ἐπινοήσεις, ἀς ὄφειλον τῷ μακρῷ πρὸς τοὺς ἄλλους λαοὺς συγχρωτισμῷ αὐτῶν, καὶ ἐξήγειραν παρὰ τοῖς ἰθαγενέσι τὴν πρὸς εὐρύτερον βίον ἐφεδιν.

Ἡ τῶν Ἀσιατῶν ροπή αὕτη χαρακτηρίζει τὴν σπουδαιότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ· ἀλλὰ νῦν εὐτυχεστέροι ἢ ἐν Ἀσίᾳ, ἐνθα οὐδεμίᾳ ἐγχώριος παράδοσις περιδυνέλεξε τὰς ἀρχὰς ἑλληνικῆς ἱστορίας, εὐρίσκειται παρὰ ταῖς φυλαῖς τῆς Εὐρώπης παραδόσιν τινα, ἣν δὲν δυνάμεθα νὰ παρίδωμεν. Ἐν τῷ μῦθῳ ἀναβιοῦ πλούσιος ἀναμνήσεων ἀμπτός. Κατὰ βάθος ὁ μῦθος οὐδὲν ἐστὶν ἕτερον ἢ τύπος, ἢ ὅν ὁ λαὸς ἐκ φράζει τὴν ἰδίαν περὶ τοῦ παρελθόντος αὐτοῦ ἰδέαν. Ὡς πρὸς τὸν Ἑλληνα, οὗτος δὲν χαιρεῖ ταῖς ἀορίστοις περιφράσεσιν, ἀλλὰ δεῖται ζώντων τύπων· ἐναδρύνεται ταῖς περιπετεῖαις τῶν θεῶν καὶ ἠρώων, οἵτινες συνιστοῦσι τὸν πρόλογον τῆς ἱστορίας τῶν ἀνθρώπων. Τὸ ἔδαφος, ἐφ' οὗ παρήχθησαν οἱ μῦθοι οὗτοι, εἶναι ἡ Εὐρωπαικὴ Ἑλλάς, κατὰ τὰ σημεῖα δέ, ἐν οἷς ὁ λαὸς ἦσθετο τὸ ἐξωτερικὸν κέντρον, ἦτοι κατὰ μῆκος τῶν παραλίων, μάλιστα δὲ τῶν ἀνατολικῶν, ἐν Ἀργεῖ, ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου καὶ τῆς θαλάσσης τῆς Εὐβοίας καὶ ἐπὶ τῆς θεσσαλικῆς παράλου. Ἡ διὰ πάντων τῶν μῦθων τούτων διαφανομένη γενικὴ ἰδέα εἶναι ὅτι ἡ Ἑλλάς ἔλαβεν ἐξῶθεν διὰ θαλάσσης τὰ οὐσιώδη στοιχεῖα παντός, ὅ τι συνιστοῦσι τὸν πολιτισμὸν λαοῦ τινος.

(Ἀκολουθεῖ).

1) Περὶ τὸ 1332 π. Χ.

2) Ὁ συγγραφεὺς σημειοῦται ἐνταῦθα τάδε: «Ἀρ' οὗτο ἐν τῷ περὶ τῶν Ἰώνων συγγράμματί μου ἐπεχείρησα νὰ σχετίσω τὴν ἑλληνικὴν ἱστορίαν πρὸς τὰ αἰγυπτιακὰ ἐγγράφα διὰ γονίμων παραβολῶν, αἱ ὑπὸ Dümicchen δημοσιευθεῖσαι ἱστορικαὶ ἐπιγραφαὶ ἀπεκάλυψαν νέας πηγὰς, αἵτινες παρέχουσιν ἡδὴ ἀξίαν λόγου λύσεις, καὶ ἄλλας ἐπαγγελόμεναι. Ὁ ὑποκόμης Rougé, ἐξακολούθων τὰς ἐρεῦνας τοῦ Brugsch ἐπὶ τῆς γεωγραφίας καὶ ἐθνολογίας τῆς Αἰγύπτου, νέας μεταχειρίσθη πηγὰς (De Rougé, *Les attapues dirigées contre l'Égypte par les peuples de la Méditerranée. Revue archéol.*, 1867). Τοῦ αὐτοῦ ζητήματος ἤψατο μετ' αὐτὸν ὁ Lauth (*Ägyptische Texte aus der Zeit des Pharaos Menophtha*, ἐν τοῖς *Zeitsch. der D. Morg. Gesell.* 1867, σ. 652). Προσφάτως πᾶν τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὰς σχέσεις τῶν Αἰγυπτίων πρὸς τοὺς λαοὺς τῆς Μεσογείου συνηροῖσθη καὶ ἐξετάσθη διὰ μακρῶν ὑπὸ τοῦ F. Chabas (*Études sur l'antiquité historique d'après les sources Égyptiennes. Paris*, 1873). Τὸ εἰς ὀρισμὸν τῶν «Βαρβάρων τοῦ Βοροῦ» ἐν χρήσει γενόμενον ὄνομα Χανεμποῦ ἐχρησίμευσε βραδύτερον πρὸς ὀρισμὸν ὡς αὐτῶς ἐν τῷ φωνητικῷ συστήματι τοῦ ὀνόματος τῶν Ἰαῶν ἢ ν. Ὁ F. Chabas ἀπαντᾷ ἐν τοῖς κατὰ Ραμσῆ τοῦ Β' ἐξεγερθεῖσι ξένοις λαοῖς τοὺς Δαρδάνους, τοὺς Λυκίους, τοὺς Μυστοὺς καὶ τοὺς Μαίονας, ἐπὶ Ραμσῆ δὲ τοῦ Γ' τοὺς Πελαστὰς (ὄντας κατ' αὐτὸν τοὺς Πελασγούς) καὶ τοὺς Τεύκρους. Ὁ H. Gelzer, (*Jahresb. f. griech. Gesch.* 1873, σ. 992) ἐν ἀμφιβόλῳ τίθησι τὴν ταυτότητα τῶν *Leka* καὶ Λυκίων.

1) Ἰωὴλ, Θ' 11. Περὶ τὸ 870 π. Χ.
2) Περὶ τοῦ ὀνόματος Ἰανῶν ἴδε προσέτι E. Curtius, *Ionier vor der ionischen Wanderung* σ. 6. Κατὰ τὸν Oppert, *Yauna takabara* σημαίνει «καρηκοῦσοντας» (*Zeitschrift der D. Morg. Gesell.* 1869, σ. 218).

Η ΕΝ ΒΙΕΝΝΗ ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Γ'

ΠΕΡΙ ΘΕΑΤΡΟΥ ΚΑΙ ΔΡΑΜΑΤΟΥΡΓΙΑΣ.

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν).

Ὡς δ' ἡ τραγωδία ἐγεννήθη ἐκ τῶν Ἀναίων, ἐορτῆς ἀγομένης χειμῶνος τῷ Διονύσῳ, οὕτω καὶ ἡ κωμῳδία ἐκ τῶν μικρῶν ἢ τῶν **κατ' ἀγροῦς** λεγομένων Διονυσίων, ἐορτῆς καὶ ταύτης τῷ Διονύσῳ τελομένης κατὰ τὸν τρυγητόν, ἥτις ὥρα διὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν καρπῶν παρεκάλει τοὺς παλαιούς εἰς εὐθυμον καὶ γηθόσηνον ἐορτήν, ἥς ἴδιον γινώρισμα ἦν ὁ **κῶμος**, ἥτοι συμπόσιον, παρ' ᾧ ἔτρωγον, ἐπινον ἀνέτως, ἤδον, ὠρχοῦντο καὶ τελῶς ἐμέθυσον ἀφ' οὐπερ κῶμος καὶ ᾠδή ἢ ἐκ τοῦ ᾠδῆ ἐν κῶμας πιθανώτερον ὄνομασθη καὶ ἡ κωμῳδία. Μετὰ τὸν πότον οἱ συμπόται, στολίην ποικίλην φοροῦντες καὶ προσωπεῖα γελοῖα ἢ τὰ πρόσωπα τρυγία χρίοντες καὶ φύλλοις αὐτὰ καλύπτοντες, περιεπορεύοντο ἄδοντες καὶ ὑμνοῦντες τὸν Διόνυσον, καθ' ὃδὸν δὲ ἐγελοῖάζον καὶ ἔσκωπτον οὓς ἤθελον τῶν ἀπαντῶντων.

Ἡ ἀπὸ τοιαύτης δὲ εὐθυμίας καὶ αὐτοσχεδίων ἰδίως σκωμμάτων γεννηθεῖσα κωμῳδία ἦν ἐπὶ πολὺ παιγιῶν γελοιοποιῶν γεωργῶν καὶ κωμπῶν. Ὁ ἐκ Μεγάρων Σουδαρίων, ὁ πρῶτος ἐν Ἀθήναις γράψας κωμικὸν ἔμμετρον δράμα, περιεχόμενος ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, καὶ ὁ Θέσπις, ὑπὸ τινος Θόλονος τοῦνομα συνοδευόμενος καὶ τὴν ἀττικὴν περιοδεύων, ἐψυχαγῶγον ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς ἀμάξης χρῆσιμειοῦσης ὡς θέατρον τὸν ἀπολίτευτον λαὸν διὰ τῶν ἀγροίκων αὐτῶν εὐτραπέλιδον.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους (469—429), ὅτε διὰ τῆς καταργήσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου κατέπεσεν ὁ τελευταῖος φραγμὸς τῆς δημοκρατίας, καὶ διὰ τῆς μεταθέσεως τοῦ δημοσίου ταμείου τῶν συμμάχων ἐκ τῆς νήσου Δήλου εἰς Ἀθήνας συνεληφθῆθη ἡ δύναμις αὐτῶν, ἐκδηλοῦται ἐν Ἀθήναις, τῇ προτενουσῇ ταύτῃ τῆς διανοίας, τοιαύτη πνευματικὴ ἐφεσίς καὶ ἀμίλλα, τηλικαυτῇ γονιμότης καὶ δεξιότης πρὸς πᾶν τὸ ἐπιχειρούμενον, οἷαι οὐδαμῶς ἀπαντῶνται ἐν ἀπᾶσιν τῇ τῆς ἀρχαιότητος ἱστορίᾳ. Ἡ ἀττικὴ αὕτη ἐποχή, ἡ εὐλόγως κληθεῖσα αἰὼν τοῦ Περικλέους, φέρει εἰς ἀκμὴν καὶ τελεσιουργίαν τὴν φιλοσοφίαν, τὴν ρητορικὴν, τὴν ἱστοριογραφίαν καὶ τὸ δράμα. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀνεώχθη τὸ θέατρον καὶ εἰς τὴν κωμῳδίαν, τοῦ ἀρχοντος διδόντος χορὸν κωμῳδῶν τοῖς ποιητοῖς αὐτῆς. Ἡ κωμῳδία ἦν ἤδη ἐν τῷ σχηματισμῷ αὐτῆς τελεία, ἔχουσα τὴν αὐτὴν τάσιν, ἦν ἀπαντῶμεν ἐν τοῖς ἔργοις τοῦ Ἀριστοφάνους, τοῦ εὐφυσδέτερου αὐτῆς ποιητοῦ, **τὴν μίμησιν πράξεως θαύλων καὶ γελοίων εἰς διόρθωσιν ἠθῶν προτραπτικῶν**. Οὕτως ἡ ἀρχαία κωμῳδία προσπαθεῖ ν' ἀναγκασθῇ τὴν ἐπιπολάζουσαν κατάπτωσιν τοῦ δημοτικοῦ βίου, ἀναζητοῦσα τὰ αἰτία αὐτῆς ἐν τῇ ψθοροποιᾷ ἐπιποροῇ ἀτόμων τινῶν καὶ φταριῶν τῆς κοινωνίας, πρὸ παντῶν τῶν δημαγωγῶν, τῶν σοφιστῶν, τῶν ἀντιπροσώπων διεφθαρμένης καλαισθησίας ἐπὶ τῶν ἐπαρχίων τῆς τέχνης, δι' ὧν φενακίζεται καὶ ἀποπλανᾶται ἡ τοῦ λαοῦ ὑγιής γνώμη. Καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀρχαία κωμῳδία ἐπάγεται τὴν συμφορὰς τοῦ δημοτικοῦ βίου ἐξ ἐλλείψεως συνείσεως καὶ σκαιῶν διανοητικῶν γνώσεων μᾶλλον ἢ ἐκ τοῦ πλημμελοῦς τῆς θελήσεως τοῦ λαοῦ, φρονεῖ ὅτι δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν θεραπείαν αὐτῶν διὰ τῆς διδασκαλίας τῶν κακῶν τούτων, καὶ διὰ τῆς παραστάσεως αὐτῶν ὑπὸ εἰδεχθεῖς μορφῆς, δι' ὧν καὶ προσπαθεῖ νὰ κερδήσῃ τὴν εὖνοιαν τῶν γελαστῶν.

Ἐκ τίνων ἀρχῶν καὶ διὰ ποίων βαθμίδων τῆς ἐξελιξέως προδεκτικῆς ἢ κωμῳδίας τὸν κλασικὸν αὐτῆς σχηματισμὸν εἶναι σήμερον ἀδύνατον νὰ ἐξακριβώσωμεν, ἀφοῦ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης διετέλει ὡς πρὸς τοῦτο ἄμοιρος πληροφοριῶν, ἀνάγει δὲ τὴν ἀρχὴν αὐτῶν εἰς τὰ πανάρχαια ἢ ἐορτῶν τοῦ Διονύσου θαλάκκα ἠδῶματα χαρακτηριζῶν αὐτὴν ὡς μιμητικὴν τοῦ γελοίου παραστάσιν καὶ ἀποφαίνεται περὶ τοῦ ἱστορικοῦ αὐτῆς ὡς ἐξῆς:

«Αἱ μὲν οὖν τῆς τραγωδίας μεταβάσεις, καὶ δι' ὧν ἐγένοντο, οὐ λεληθασιν, ἡ δὲ κωμῳδία διὰ τὸ μὴ σπουδάζεσθαι ἐξ ἀρχῆς ἐλαθεν· καὶ γὰρ χορὸν κωμῳδῶν οὐδέποτε ὁ ἀρχὼν ἔδωκεν, ἀλλ' ἐθέλονται ἦσαν· ἤδη δὲ σχήματά τινα αὐτῆς ἐχούσης οἱ λεγόμενοι αὐτῆς ποιηταὶ μνημονεύονται. Τίς δὲ πρόσωπα ἀπέδωκεν ἢ προλόγους ἢ πλήθη ὑποκριτῶν καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἠγνόνται· τὸ δὲ μύθους ποιεῖν Ἐπίχαρμος καὶ Φόρμις τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἐκ Σικελίας ἦλθεν, τῶν δὲ Ἀθηναίων Κράτης πρῶτος ἤρξεν ἀθέμενος τῆς ἰαμβικῆς ἰδέας καθόλου ποιεῖν λόγους καὶ μύθους». Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὁ Ἀριστοτέλης δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψει γραπτὰ ὑπομνήματα τῆς κωμῳδίας πρὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κρατίνου, οὕτως ὥστε ἡ ἱστορία τῆς ἀττικῆς κωμῳδίας ἄρχεται δι' ἡμᾶς μετὰ τοῦ Κρατίνου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀριστοτέλης λέγει ὅτι ὁ Κράτης ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος ἐν Ἀθήναις ὁ τῆς ἰαμβικῆς ἰδέας ἀθέμενος, τούτέστι τῆς προσωπικῆς σκώψεως ἀτόμων τινῶν, καὶ ἐποίει λόγους καὶ μύθους γενικωτέρου χαρακτήρος, ὀφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν αὐτὸν ὡς τὸν κύριον δημιουργὸν τῆς ἀττικῆς κωμῳδίας καὶ τὸν ἀρχαιότερον τοῦ εἶδους τούτου ποιητὴν, καθόσον καὶ τὰ περιωθέντα ἀποσπάσματα τῶν ἔργων αὐτοῦ προοιδιούσιν ἀπλότῃ τινι τῆς κωμικῆς τέχνης, αὐτοῦ πρῶτου ἀναδιδάξαντος ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ τὸν μέθυσον.

Οἱ σπουδαιότεροι ποιηταὶ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας εἶναι ὁ Κρατίνος, ὁ Εὐπολις καὶ ὁ Ἀριστοφάνης· ὁ Κρατίνος, γεννηθεὶς περὶ τὰ 520, ἤκμασεν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους, ὃν καὶ ἰδίᾳ πρὸ τῶν ἄλλων κατεδίωκε διὰ τῶν σκωμμάτων, ἔγραψε δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὰς «Εὐνείδας», ἃς ἀνέγνωσε πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ καὶ ὁ μέγας «Ἀλέξανδρος», δι' ὧν ἐπισκώπτει τὸν ἐκφυλισμὸν τῆς μουσικῆς. Ὡν δὲ ἐξ ἀρχῆς φίλος τῆς οἰνοποσίας, παροδόθη ἐν προδοκτικῇ ἡλικίᾳ εἰς τὴν μέθην· ἡ ποιητικὴ αὐτοῦ μοῦσα ἐσίγησεν, αὐτὸς δὲ περιεγένετο ἀντικείμενον καταφρονήσεως, ἐξ οὗ καὶ ἀφορμὴν λαβὼν ὁ Ἀριστοφάνης μνημονεύει μετὰ ψυχικοῦ ἄλγους ἐν τῇ παραβάσει τῶν «Ἰππέων, τῆς ἀμαυρωθείσης δόξης τοῦ ἀρχαίου αὐτοῦ συναμιλλοῦ. Ὁ πικρὸς οὗτος τοῦ Ἀριστοφάνους ὑπαινιγμὸς τοσοῦτον ἐκέντησε τὴν φιλοτιμίαν καὶ ἀνεθάρρυνε τὸν γηραιὸν ποιητὴν, ὥστε ἔγραψε τὴν «Πυτίνην», τὴν ἐξαιρέτων ταύτην κωμῳδίαν, δι' ἧς καὶ ἐνίκησε πρῶτος κατὰ τὰ ἐπόμενα Διονύσια (423) σαφιλῶς οὕτως ἀνταμειψθεῖσης τῆς εἰρωνείας τοῦ Ἀριστοφάνους. Μετ' οὗ πολὺ ἀπεβίωσεν ὁ Κρατίνος ἐν ἡλικίᾳ 94 ἔτους, ὁ δὲ Ἀριστοφάνης σατυρικῶς ἐρμηνεύει τὸ αἴτιον τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἐπελθόντος ἐξ ἀποπληξίας κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Λακεδαιμονίων, ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιζήσῃ βλέπων ὀλόκληρον οἰνηρὸν ὑπ' αὐτῶν διὰ βίας καταδυστηριζόμενον.

Ὁ εὐφάνταστος Εὐπολις, ὅστις κατὰ τὸν Σουῖδαν δεκαεπταετίας ὢν (429) συνέγραψε κωμικὰς ποιήσεις, ἐπτάκις κατὰ τοὺς διαγωνισμοὺς νικῆσας, ἀπεβίωσε πρὸ τοῦ τέλους τῷ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον φίλιος εἶχε τῷ Ἀριστοφάνει, μεθ' οὗ καὶ συνέγραψε τοὺς «Ἰππῆς» ὡς αὐτὸς οὗτος, ὅτε τῷ Ἀριστοφάνει ἐχθρικῶς διέκειτο, ἐν τινι ἀποσπάσματι τῶν «Βαπτῶν», δι' ὧν ἐπικρίνει τὴν ἀσφειάν τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ τῶν συνεταίρων αὐτοῦ, ὡς ἐξῆς ἀναμολογεῖ:

τοὺς Ἰππέας

ἐξυνοποῖντα τῷ φθακρῷ τούτῳ κάδωρησάμην.

Περὶ τοῦ βίου τοῦ Ἀριστοφάνους ἔχομεν πενιχρὰς καὶ ἐπισφαλεῖς πληροφορίες μεταγενεστέρων Γραμματικῶν. Τὸ ἔτος τῆς γεννήσεως ὡς καὶ τὸ τῆς ἀποθνήσκουσης τυγχάνουσιν ἡμῖν ἄγνωστα· ἔζη δὲ προφανῶς περὶ τὰ 444—388 π. χ. Ὁ Ἀριστοφάνης, ὁ ἀκόλαστος οὗτος φίλιος τῶν χαριτῶν, συνηνοῖ ὡς οὐδεὶς ἕτερος τῆς ἀρχαιότητος ποιητῆς σύνεδιν, αἰσθητικὸν καὶ φαντασίαν. Καλῶς ἐπιστάμενος τὰ ριζικὰ κακὰ, ἃ πάσχει τὸ κράτος καὶ ὁ ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρχαιότητι πλεῖον ἢ σήμερον ἐξαρτώμενος τοῦ δημότου βίος, ἔχει τὸ θάρρος ἵνα προσέλθῃ ἀνδρικῶς κατήγορος τῶν διαφθορῶν τοῦ λαοῦ, οὐδαμῶς πτοούμενος τὸν κίνδυνον, εἰς ὃν οὗτος ἐκτίθεται, καὶ τῆς δυσμενείας τῶν ἀρχόντων. Δὲν εἶναι ἀνοικτεῖμων σκώπτῃς, ὅστις καταμέμφεται χαιρεκάκως καὶ διὰ τῆς δριμύτητος τῆς δηλητηριώδους αὐτοῦ χλεύης τοῦ καθεστῶτος· ἡ καρδία του πάλλει διὰ τὸ εὐγενὲς καὶ καλόν. Εἰς τὰ προσόντα ταῦτα τῆς συνείσεως καὶ τοῦ αἰσθητικοῦ προδετιθέτο τρίτη ἢ φαντασία, ἡ κατ' ἐξοχὴν τὸν Ἀριστοφάνην

ὡς ποιητῶν διακρίνουσα. Γνωρίζει νὰ περιβάλλῃ τὴν λογογραφικὴν ὄλως ἕλην διὰ ποιητικῆς καλλιπερίας, παρέχων οὕτως αὐτῇ μέγα θέλητρον. Οἱ μῦθοι τῶν ἔργων του εἶναι τὸ εὐφύεστατον ἐξ ὧων τοῦ εἶδους τούτου ποτε παρήχθησαν, ἀληθῆ δημιουργήματα τοῦ ποιητοῦ καὶ οὐχὶ μεταπλάσεις τῶν μυθολογικῶν παραδόσεων τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ποιητῶν, ὡς παρὰ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς, οὐδὲ ἰλαροτραγωδίαί καὶ παρωδίαί θεϊκῶν καὶ ἠρωϊκῶν μύθων, ὡς παρὰ τοῖς κωμικοῖς τῆς Σικελίας, ἀλλ' οὐδὲ μιμήσεις συμβεβηκότων τοῦ πραγματικοῦ βίου ὡς παρὰ τοῖς νεωτέροις κωμικοῖς ποιηταῖς. Τὸ εὐχάρι καὶ τὸ ἀνθηρὸν τοῦ λόγου καὶ τῶν στιχογραφημάτων αὐτοῦ ἐθαυμάζετο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, γνωστὸν δὲ τυγχάνει καὶ τὸ ἐπιγράμμα, ὅπερ τῷ Πλάτωνι ἀποδίδεται :

Αἱ χάριτες, τέμενός τι λαβεῖν, ὅπερ οὐχὶ πεσεῖται,
ζητοῦσαι, ψυχὴν εὖρον Ἀριστοφάνους.

Κατὰ τινὰ περισώθεντα ἡμῖν ἀποσπάσματα χαρακτηριστικῆς τινος περὶ τῆς ἀτομικῆς ἀνομοιότητος τῶν τριῶν μεγάλων τῆς κωμωδίας ποιητῶν διατριβῆς, συγγραφεῖς ὑπὸ τινος πάντη μὲν ἀγνώστου, ἀλλὰ κατὰ πάσαν πιθανότητα καλῶς πεπληροφορημένου Γραμματικοῦ Πλατωνίου, διέκειντο πρὸς ἀλλήλους οἱ τρεῖς μεγάλοι τῆς ἀττικῆς κωμωδίας ποιηταὶ ἐν ἀναλόγῳ σχέσει, ἐν ἧ καὶ οἱ τρεῖς μεγάλοι τῆς τραγωδίας ποιηταὶ. Τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ Κρατίνου ἦν ποιά τις τραχεῖα καὶ ἀπότομος εὐτραπελία, ἀναπολοῦσα τὴν τραχύτητα τοῦ Ἀρχιλόχου· γυμνῇ τῇ κεφαλῇ, ὡς τὸ τῆς παροιμίας, ἔκολλάφιζε τὴν κακίαν καὶ τὴν ἀφροσύνην, χωρὶς νὰ κολάζῃ τὸν μῶμον διὰ τῆς χάριτος τοῦ κοσμίου λόγου καὶ τῆς εὐπροεποῦς ἐκφράσεως. Ὁ Εὐπόλις τοῦναντίον διεκρίνετο ἐπὶ φαιδρῇ χάριτι καὶ δαψιλῇ φαντασίᾳ ἢ γλωσσοῦ ἦν μεγαλοπρεπῆς καὶ περὶ τὰ σκόμματα λίαν εὐστοχος. Τὸν μέσον ὄρον ἐκράτει ὁ Ἀριστοφάνης· δὲν εἶναι τόσον τραχύς, ὡς ὁ Κρατίνος, ἀλλ' οὔτε τόσον ἀθρόος, ὡς ὁ Εὐπόλις, ἀλλ' ἔχει πρὸς τοὺς ἀμαρτάνοντας τὸ σφόδρὸν τοῦ Κρατίνου καὶ τὸ τῆς ἐπιπροεχούσης χάριτος τοῦ Εὐπόλιδος. Καὶ οἱ τρεῖς θιασῶται τῆς κωμικῆς Μούσης ἦσαν σύγχρονοι, παρέστησαν δὲ εἰς τὸ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τὸ ἕτος καὶ τὴν κατάλυσιν τῆς ὀχλοκρατίας καὶ μετ' αὐτῆς τὴν ἀκμὴν καὶ τὴν παρακμὴν τῆς ἀρχαίας κωμωδίας.

Μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς δημοκρατίας ἐστερήθη ἡ ἀρχαία κωμωδία τῆς ἀπεριόριστου αὐτῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ χοροῦ ἀπαγορευθείσης διὰ τοῦ Συρακουσίου (415) καὶ τοῦ Λαμάχου (404) τῆς διδασκαλίας συγχρόνων γεγονότων καὶ τὸ ὄνομαστί ζῶντα πρόσωπα κωμωδεῖν.

Οὕτω κατηργήθη ἡ μεσαία λεγομένη κωμωδία, ἥτις, ἀποδυσθεῖσα τὴν προσωπικὴν σατυρικὴν διεύθυνσιν καὶ ἀντ' αὐτῆς προσλαβοῦσα τὴν υποκριτικὴν καὶ τὸν αἰνιγματώδη χαρακτῆρα, παρεσκεύασε τὴν προσχώρησιν τῆς ἀρχαίας κωμωδίας εἰς τὴν ἐπὶ Φιλίμμονος ἀρξαμένην καὶ ἐπὶ Μενάνδρου (342—290), υἱοῦ τοῦ ἐξ Ἀττικῆς στρατηγοῦ Διοπείδους εἰς πλήρη ἀκμὴν προαχθεῖσαν, τὴν ὑπὸ τῶν Ρωμαίων εἰτα ἀπογεμυθεῖσαν νέαν ἢ ἠθικὴν κωμωδίαν ἀνευ χοροῦ. Τοὺς ὑπὸ τοῦ Μενάνδρου δημιουργηθέντας τέσσαρας χαρακτῆρας περιλαμβάνει ὁ Ὅβιδιος ἐν τῷ ἑξῆς διστίχῳ:

Dum fallax servus, durus pater, improba lena
Vivent, dum meretrix blanda, Menandros, erit.

Διάφορα τῶν τριῶν τούτων εἰδῶν τοῦ τεχνηθέντος ἀναπτυσθέντος δράματος ἦσαν τὰ ὀρχήματα γελοίων παρωδῶν καὶ οἱ μῦθοι, διαλογικαὶ δραματικαὶ εἰκόνες τοῦ πραγματικοῦ βίου, ὧν δημιουργὸς θεωρεῖται ὁ ἐκ Συρακουσῶν μιμογράφος Σόφρων (450), σύγχρονος τοῦ Εὐριπίδου. Ὁ ἐν Τάραντι ἀκμάσας Ρίνων (280) γίνεται εὐρετής τῆς λεγομένης ἰλαροτραγωδίας, ἐφ' ᾧ καὶ φλυαζὴ ἢ φλυακογράφος ἐκλήθη, ὁ δὲ ἐκ Φλυσῶντος Τίμων (270) σιλλογράφος. Κίναϊδοι δὲ ἢ ἰωνικοὶ λόγοι ἦσαν ποιήματα κωμικολυρικοῦ χαρακτῆρος ὑπὸ τοῦ ἐκ Μαγνησίας Σίμου εὐρεθέντα, ἐξ οὗ καὶ φημῶδοι ἐκαλοῦντο· τούτοις ἐπικολούθησαν οἱ λυσιῶδοι τοῦ Λυδίου καὶ τὰ στωάδεια, ἅτινα ὑπερτέρουν ἀμφοτέρω.

Ἡ διδασκαλία τῶν τραγωδιῶν καὶ κωμωδιῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐλάμβανε χώραν μόνον κατὰ τὰς ἐορτάς, ἤρχετο δὲ ἀπὸ τῆς πρωΐας, ἔσθην, ὡς ἔλεγον, διακοῦσα πολλάκις καὶ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας, διότι ἐδιδάσκοντο ἐννέα τραγωδίαί καὶ τρία σατυρικά δράματα τῶν τριῶν πρὸς ἀλλήλους ἀγωνιζομένων ποιητῶν. Καὶ ἐνῶ οἱ πρόηνοι ποιηταὶ ἀπέβλεπον κατὰ προτίμησιν εἰς τὸ ἐκ-

φράζειν ἢ διεγείρειν ψυχικὰς διαθέσεις, ἤρξαντο ἥδη νὰ ποριστῶνται ἐν ἀλληλουχίᾳ πλήρεις οἱ μῦθοι τῆς ἀρχαιότητος καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸ ἀττικὸν δράμα οὕτω διαωργανίσθη, ὥστε συννοῦντο εἰς ἓν ὅλον τρεῖς τραγωδίαί, ὅπως δι' αὐτῶν παρασταθῆ κατὰ τι διάγραμμα ἢ ὑπόθεσις τῆς μυθικῆς ἱστορίας ἐν τοῖς οὐσιώδεσι σταδίοις τῆς ἐξελιξέως· αἱ τρεῖς αὐταὶ τραγωδίαὶ ἀπετέλουν τὸσαῦτα μέρη τοῦ ὅλου δράματος, ὅπερ δὲν διηρεῖτο εἰς πράξεις, ὡς αἱ τραγωδίαὶ τῶν νεωτέρων, ἀλλ' εἰς μέρη, ἅτινα ἰκανῶς σαφῶς ὀρίζεται ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ ποιητικῇ, λέγων ὅδε: πρόλογος, ἐπεισόδιον, ἔξοδος, χορικός. Καὶ τούτου τὸ μὲν, πάροδος· τὸ δὲ, στάσιμον. Εἵτετο δὲ τούτων τὸ σατυρικὸν δράμα συναποτελουμένης οὕτω τῆς ἀν οὐχὶ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ Αἰσχύλου ἐπινοηθείσης τετραλογίας τοῦ ἀττικοῦ δράματος, οὐχ ἥττον μεγάλως αὐτοῦ εἰς τὴν τεχνικὴν αὐτῆς τελειότητα συμβαλόντος· Ἐν τῇ ἀρχαιοτέρᾳ δὴλονότι ἐποχῇ οἱ ποιηταὶ ἐλάμβανον μέρος εἰς τὸν ποιητικὸν διαγωνισμὸν διὰ τετραλογίας, συναποτελουμένης ἐκ τριῶν τραγωδιῶν καὶ ἐνὸς σατυρικοῦ δράματος, ἢ τοῦλάχιστον διὰ μιᾶς τριλογίας, ἐκ τριῶν μόνον τραγωδιῶν συγκειμένης, μέχρις οὗ ὁ Σοφοκλῆς εἰσήγαγε τὸν διὰ μιᾶς μόνον τραγωδίας συναγωνισμὸν. Τῆς τετραλογίας ἐποιεῖτο πάντοτε χρῆσιν ὁ Αἰσχύλος, μία δὲ αὐτοῦ τριλογία διεσώθη ἡμῖν ἐν τῇ «Ὀρεστιάδι», περιλαμβανούσῃ τὰς τραγωδίας Ἀγαμέμνων, Χοηφόροι καὶ Εὐμενίδες.

Ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες ἐθεώρουν τοὺς ποιητὰς ὡς τοὺς διδασκάλους τοῦ λαοῦ, οὐδεὶς αὐτῶν ἠδύνατο νὰ εὐδοκιμήσῃ βασιζόμενος ἀπλῶς ἐπὶ τῆς εὐφυΐας τῆς φαντασίας ἢ τῆς ἐντεχνίας, ἀλλ' ἐδεῖτο ἐσωτερικῆς διαμορφώσεως, ψυχικῆς τε καὶ διανοητικῆς, βαθείας δὲ καὶ περιεκτικῆς γνώσεως τῶν παραδόσεων καὶ εὐκρινῶν ἀντιλήψεως τῶν τε θείων καὶ ἀνθρωπίνων. Ὡς ἐκ τούτου ὁ ποιητὴς ἐπελαμβάνετο τοῦ καθόλου ἀνθρώπου καὶ τοῦ καθόλου αὐτοῦ βίου· οὐδεὶς δὲ τῶν τραγικῶν ποιητῶν ἀντελήθη τῆς ἐντολῆς ταύτης κάλλιον ἢ ὁ Αἰσχύλος, ὅστις καθοδηγεῖ, ὡς ὁ Πίνδαρος, τοὺς ἀκροατὰς αὐτοῦ εἰς τὰ ἀπόκρυφα τοῦ μύθου, ἐξαίρει τὴν ἠθικὴν αὐτοῦ σπουδαιότητα καὶ διασαφηνίζει αὐτὸν δι' ἱστορικῶν ἀληθειῶν. Ἡ ἀνθρωπότης οὖν οὕτως παρίσταντο ἐν τῷ Τιτάνι Προμηθεὶ καρτερικὴν ἐν ἀγῶσι καὶ ἀνάγκαις, ὑπερήφανον ἐν τῷ συνειδέναί καὶ ἀκάματον ἐν τῇ ἐπινοήσει, ἀλλ' ἐν ταῦτῳ καὶ ἐπιπροεπῆ εἰς τὴν ἀβουλίαν καὶ τὴν κενόδοξον ὑπεροψίαν, εἶναι ἡ γενεὰ αὐτῶν τῶν συγχρόνων αὐτοῦ, ἢ ἀσχόλως τοῦ πρόσω ἔφημεν. Μόνη δ' ἐκείνη ἡ σοφία ἔχει ἀξίαν, ἥτις προέρχεται ἐκ τοῦ Διός, ἐκείνη ἡ σὺνφροσύνη ἥτις ἐρείδεται ἐπὶ τῆς ἠθικῆς εὐσεβείας. Οὕτως ὁ ποιητὴς ἰσχυρῶς ἀνευ μικροπροεπῶν προθέσεων ὁ ἀληθὴς τοῦ λαοῦ διδάσκαλος. Κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀναθροσκούσης ἀμφιβολίας προσπαθεῖ νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν πατρίαν θρησκείαν, νὰ καθάρῃ τὰς προλήψεις καὶ ἐκ τοῦ συγκεχυμένου κράματος μυθολογικῶν παραδόσεων νὰ ἐξάσῃ τὸ θρησκευτικὸν κύρος σωτηρίου ἀληθείας. Ἐν τῇ ἐντολῇ τῶν ποιητῶν ἔκειτο τὸ συγκρατεῖν ἐν ἀρμονίᾳ τὰς παραδόσεις τοῦ λαοῦ μετὰ τῆς προϊούσης αὐτοῦ συναισθήσεως.

Ἀπὸ τῶν πρώτων πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου τελουμένων ἔργων μέχρι τῶν ἀριστοτελικῶν τῆς δραματολογίας τοῦ αἰῶνος ἡμῶν ἡ ἠθικοποίησις τῆς ἀνθρωπότητος ὑπῆρξε τὸ ἀμετάστατον τέμα, πρὸς ὃ πᾶσα μεγαλοφυΐα φύσις παντὶ σθένει κατατείνει. Πάντες οἱ δραματοργοί, ἀσπαζόμενοι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον τὰς τεχνοθεωρητικὰς ἰδέας τοῦ Σχιλλέρου, τοῦ βασιλέως ἀπάντων τῶν ἠθικῶν τραγικῶν ποιητῶν, μοχθοῦσιν ἐν τῇ διακονίᾳ τοῦ αἰωνίου σκοποῦ τῆς τέχνης ὑπὲρ τῆς ἐξευγενίδεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Τάσις λοιπὸν ὑπὸ τὴν μᾶλλον εὐρυτέραν καὶ εὐγενεστέραν τῆς λέξεως ἔνοιαν εἶναι ὅ,τι ὁ Λέσβιος καὶ μετ' αὐτοῦ ἅπαντα ἡ σχολὴ αὐτοῦ ὡς τὸ οἰσιῶδες τεκμήριον μεγαλονόων προσπαθειῶν ἐν τῇ τέχνῃ χαρακτηρίζει.

Ἐνίοτε εἶναι βεβαίως δύσκολον νὰ διακρίνη τις τὴν ἠθικὴν τάσιν τῆς συνήθους, καθότι αὐταὶ συμπίπτουσι πολλάκις ἐν τοῖς ὀρίοις αὐτῶν. Καὶ τούτο ἰσχύει ἰδίως περὶ ποιημάτων ἠθικῆς ὑποθέσεως, ἐνθα ἡ μορφωτικὴ πρόθεσις ὑποχρεῖ πως ἀπέναντι τοῦ πατριωτικοῦ σκοποῦ. Ἐὰν π. χ. ὁ Φρύνιχος διὰ τοῦ ἀπολεσθέντος αὐτοῦ ἔργου, τοῦ πραγματευομένου τὴν ὑπὸ τῶν Περσῶν ἄλωσιν τῆς Μιλήτου, ὡς ὁ Ἡρόδοτος πληροφορεῖ ἡμᾶς, ἐκίνησε τοὺς Ἀθηναίους εἰς δάκρυα, ὀφείλομεν ἴσως ν' ἀποδω-

σωμεν τὴν βαθεῖαν ἐντύπωσιν τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ποιητικοῦ τούτου ἔργου οὐχὶ τόσον εἰς τὴν τραγικὴν τοῦ ποιητοῦ δεινότητα, ὅσον εἰς τὰς φιλεθνικὰς συμπαθείας τῶν Ἀθηναίων. Ἄφ' ἑτέρου πάλιν τοιαῦτα ὅμοια παραδείγματα μαρτυροῦσιν ὅτι ἢ πρὸς τὴν ἠθικὴν σημασίαν τῆς τέχνης πεποίησιν δὲν εἶναι φαντασιώδης διαστρόφη καὶ ὅτι ἢ ἠθικοποιητικὴ ἐπιρροὴ τῆς σκηνῆς μᾶλλον μετρίως ἢ υπερβολικῶς ἐξετιμήθη.

Ἡ παγκόσμιος ἱστορία τάσσει ἐν ἴσῃ μοίρᾳ τὰ ὀνόματα Φειδίας, Μιχαὴλ Ἄγγελος, Σαϊκξπῆρος καὶ Βετχόβεν, Περικλῆς, Καῖσαρ, Νεύτων καὶ Κάντιος, θέλουσα οὕτω προδήλως ν' ἀποδείξῃ ὅτι οἱ μεγάλοι ἡγεμόνες, οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες, οἱ σοφοί, οἱ πολυμαθεῖς καὶ οἱ καλλιτέχναι κατὰ βάθος οὐδὲν ἄλλο ἢ ποικιλία μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς θεσπεσίας ἐν τῷ ἀνθρώπῳ δυνάμεως εἶναι καὶ ὅτι οὗτοι ἅπαντες ἐπὶ τοῦ ὕψους τῆς ἀνθρωπότητος πρωτοστατοῦντες, ὡς θεῖαν αὐτῶν ἀποστολὴν ὑπολαμβάνουσι τοὺς λαούς, ἐξ ὧν οὗτοι κατάνονται, νὰ αἰρῶσιν ὑψηλὰ πρὸς ἑαυτούς.

Οὕτως ἀνετέλιθον ἕκαστος τῶν μεγαλοφυῶν ἀνδρῶν τῆς ἐντολῆς αὐτοῦ καὶ ἰδίως ὁ Αἰσχύλος καὶ ὁ Σοφοκλῆς, οἱ πανάρχαιο οὗτοι πατέρες τῆς τραγικῆς ποιήσεως, διεώρων ἐν τῇ εὐφύιᾳ αὐτῶν δυνάμιν ὑπὸ τῶν θεῶν αὐτοῖς δωρηθεῖσαν πρὸς προσημῶσιν τοῦ ἑλληνικοῦ ἰδεώδους τῆς ἀνθρωπότητος, ὅπερ βραδύτερον ἐν τῇ ποιητικῇ τοῦ Ἀριστοτέλους ὡς καλοκαγαθία, ἦτοι ἐξευγενισμὸς τῶν αἰσθήσεων καὶ τῆς ψυχῆς ἐξυμνεῖται. Καὶ ἐπειδὴ τὸ ἰδεῶδες τῆς ἀνθρωπότητος δὲν προσελήφθη ἐκ τῶν νεφῶν, ἀλλ' ἠντλήθη ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, διὰ τοῦτο ὑψώθη καὶ ἡ τέχνη αὐτῶν εἰς βαθμὸν δημοτελείας ἕκτοτε μὴ ἐπιτευχθέντα. Τριάντα χιλιάδων θεατῶν νὰ διεγείρῃ τις τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν διὰ τῆς διδασκαλίας γεγονότος, οὗτινος ἢ ὑπόθεσις γνωστὴ τοῖς πᾶσιν ἐτύγχανεν, ὡς τὸ Πάτερ ἡμῶν εἰς τοὺς παῖδας ἡμῶν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πάσης ἐκστάσεως ἄμοιρον, καθότι ἐν ταῖς πλείστας περιπτώσεσιν ἢ ἰδέα ἐγεννᾶτο οὕτως εἰπεῖν ἀφ' ἑαυτῆς διὰ τοῦ παριστάνομένου ἀντικειμένου, τοῦτο εἶναι ὁ μέγιστος θρίαμβος τῆς τέχνης καὶ ἐνταῦθ' ἢ μὴ ἀνασκαυζομένη ἀπόδειξις τῆς μορφωτικῆς καὶ παιδαγωγικῆς δυνάμεως τῆς σκηνῆς, τοῦθ' ὅπερ ἄλλως τε καὶ βραδύτερον ἐν τῇ ἐποχῇ τοῦ Ἀνθρωπισμοῦ καὶ ἐν τῇ ἀναγεννήσει τῆς ἀνθρωπότητος ἐκ τοῦ πνεύματος τῆς κλαδικῆς ἀρχαιότητος λαμπρῶς διετρανώθη.

Καὶ τοιαῦτη μὲν ἀναμφιλέκτως ἢ καθόλου τάξις τῆς τραγικῆς ποιήσεως ἀνταποκρίνονται ὅμως καὶ τὰ σημερινὰ θεάτρα εἰς τὴν εὐγενῆ ταύτην τῶν ποιητῶν πρόθεσιν καὶ ἐπιτυγχάνεται δι' αὐτῶν ὁ ἱερὸς τῆς ἠθικοποιήσεως σκοπός; ἢ ἀπάντησις δὲν εἶναι ἴσως πάντῃ δυσχερὴς εἰς πάντα δυνήθηνα νὰ σχηματίσῃ ἰδέαν τινὰ διὰ τῆς φοιτήσεως τῶν νεωτέρων θεατρῶν. Ὅπως ποτ' ἂν ἦ, οὐδαμῶς ἀναιρουμένης τῆς καθόλου ἐκπολιτιστικῆς δράσεως τοῦ θεάτρου, ὡς πρὸς τὸ ἠθικοποιητικὸν μέρος ἢ ἀρχικὴ ἐπενέργεια τῆς διαπλάσεως σπουδαίως ἡλλοιώθη, ἐπιρραζομένης ταύτης ὑπὸ ἀντιδραστικῶν στοιχείων, ὡς ἀναπόδραστος συνέπεια τοῦ ἑλλειποῦς ὀργανισμοῦ τοῦ κοινωνικοῦ ἡμῶν σώματος

Ἐν Βιέννῃ.

Κ. Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ.

Γεωγραφικὰ ἀνακαλύψεις. — Ὁ λοχαγὸς Μπάουερ, ἀφ' οὗ διήλθε τὸ ὄροπέδιον τῆς Θιβετίας ἐν τῷ πλατυτέρῳ αὐτοῦ τμήματι δι' ὁδοῦ νέας ὁδὸς τῇ γεωγραφίᾳ, ὑπεστρέψεν εἰς Σίμλαν. Λέγει δ' ὅτι ἀνεκάλυψε τὴν ὑψηλοτάτην τῶν ἐν τῷ κόσμῳ λιμνῶν, τὴν Χὸρ-πα-τσού, κειμένην εἰς ὕψος 17,930 ποδῶν ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Διηρμήνησε δὲ 2000 μίλια νέου ἐδάφους, 15000 ποδῶν μέσου ὕψους, δια-

σχίσας πεγωμένην καὶ σχεδὸν ἀκατοίκητον χώραν ἀλλεπαλλήλων ὄροσειρῶν καὶ βαθειῶν κοιλάδων.

Ποῖ βαίνομεν. — Καθυποτάσσομεν τὴν βιομηχανικὴν χρῆσιν τῆς ἐνεργείας, ἐπ' ὅσον κατανοοῦμεν τὸν χαρακτῆρα αὐτῆς: αἱ μηχανικαὶ καὶ ὑπηρετικαὶ τέχναι τελειοποιεῖσονται καὶ ἀπολεπτονθήσονται. Ἡ μεταβίβασις προσώπων καὶ ἀντικειμένων καὶ ἡ διάδοσις ἰδεῶν θὰ γίνηται ταχύτερον, ἀσφαλέστερον καὶ οικονομικώτερον. Θὰ ψευθίζωμεν πρὸς ἀλλήλους ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς σφαίρας. Ἐφευρεθήσεται ὄργανόν τι, ὅπερ θὰ παράσχῃ ταυτοχρόνως εὐανάγνωστον καὶ ἀκουστὸν σημεῖον τῶν παλαιῶν κινήσεων τοῦ ἀνθρωπίνου λόγου καὶ οὕτω θὰ λήξῃ ἡ ὀλλήρᾳ καὶ ἐπιβραδυντικῇ κατὰ σύμβασιν, οὕτως εἰπεῖν, γρῆσις τοῦ ἀλφαβήτου. Ἡ ἐνέργεια κατεστήσεται εὐανος. Ἡ διὰ τῶν ἀνωτέρων στρωμάτων τοῦ ἀέρος πτήσις ἔσται σύνθηρος καθημερινῶν ἔργων. Θὰ ἐπιτύχωμεν πλείστον ὅσον ἔτι ἄλλων πραγμάτων, ἅτινα μέχρι τοῦδε δὲν εἰσέδωσαν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου, πάντα δὲ ἀπορρέοντα ἐκ τῆς διατηρήσεως ἐνεργείας. Ἐν τῷ μεταξύ τὸ ἄλλο μέχρι ἀπόρητον τῆς φύσεως, ὅπερ ἀνεκαλύψαμεν, ἢ βιολογικὴ ἀνάπτυξις, βραδέως ἀνελίσσει τὴν ἑλκυστικὴν αὐτῆς εἰκόνα τῶν νόμων καὶ τῶν φαινομένων τῆς ζωῆς. Καὶ ὅμως, παραδόξον εἰπεῖν, οὐδὲν σχεδὸν διεπράχθη ὡστε αἱ καταπληκτικαὶ αὐτῆς ἀποκαλύψεις νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν φυσικὴν καὶ ἠθικὴν εὐημερίαν τῆς ἀνθρωπίνης φυλῆς. Μηδαμινὰ ἐν τῇ ἱατρικῇ ἢ μᾶλλον τῇ χειρουργικῇ καὶ ἀρχῇ τις ἐν τῇ ἀνατροφῇ τῶν κατοικιδίων ζώων ἀποτελοῦσι πᾶν ὅ, τι ἐπράξαμεν.

Πῶς αἰσθάνεται ἑαυτὸν ὁ διὰ πυροβολισμοῦ τραυματιζόμενος. — Ὁ λοχαγὸς Γεώργιος Α. Κόλυερ, ὅστις εἶχε βληθῆ ὑπὸ βολῆς πυροβόλου πρὸ τῶν ὕψωμάτων τοῦ Φρειδερίζβουργου ἐδημοστέυσεν ἄρθρον ἐν μηνιαίῳ ἀγγλικῷ περιοδικῷ περὶ τῶν πρώτων σκέψεων καὶ ἐνεργειῶν τῶν τετραυματισμένων. Φαίνεται ὅτι αἱ σκέψεις καὶ ἐνεργεῖαι αὐταὶ εἶναι λίαν ἀντιπρακτικαί. Συνήθως ὁσάκις τραυματιοθῆ στρατιώτης τὸ σῶμα τρέμει, τὸν δὲ τρόπον τοῦτον παρακολούθει λειποθυμία, ναυτίας καὶ συγχίνησις. Ἐν στιγμῇ ὅμως παραφορᾶς ταῦτα πάντα ἀνατρέπονται. Ἐν περιπτώσει ἐλαφροῦ ἔτι τραύματος δυνατὸν νὰ ἐπέλωσι τὰ ἀνωτέρω συμπτώματα ὅταν ὅμως ὀλόκληρος ἢ ψυχῇ κατέχηται ὑπὸ τῆς περὶ τὴν μάχην ζήσεως, ὁ στρατιώτης δύναται, θανάσιμον λαμβάνων τραῦμα, νὰ νομίσῃ ὅτι ἐκεντήθη ὑπὸ βελόνης: πιθανὸν ἔτι νὰ μὴ λάβῃ ποτὲ γνῶσιν τοῦ τραυματισμοῦ αὐτοῦ. Φοβερόν παράδειγμα τοιαύτης περιπτώσεως ἀναφέρεται ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Κιγκλαίηκ ἀφηγήσει τῆς ἐφόδου τῆς τῶν ψιλῶν ἴλης ἐν Μπαλακλάβχ. Ὁ λοχαγὸς Νόλαν, ἐγνωρίζε εἰς οἶον «νεκρῶν κευθμῶνα» εἰσῆρχοντο οἱ Ἐξκόσιοι καὶ ἐπειρᾶτο νὰ στρέψῃ αὐτοὺς πρὸς τὸ μέρος τῶν ὄχρωμάτων, τοῦθ' ὅπερ ἀπετέλει τὸ πραγματικὸν σημεῖον τῆς ἐφόδου αὐτῶν. Παραφορῶς δὲ τὸ ξίφος εἰς τὸν ἀέρα κινῶν καὶ ἀπροσέκτως χωρῶν ἐφιππος πρὸ τῆς προελαινουσῆς ἴλης ἐφώνει: «Πρὸς τὰ ἐδῶ! Πρὸς Θεοῦ μὴ πρὸς τὰ ἐκεῖ!». Τὴν στιγμὴν ἐκείνην σύντριμμα ὀβουζίου ἔπληξεν αὐτὸν κατὰ τὸ στήθος, ὅπερ καὶ διήνοιξε. Βεβαίως ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ θάνατος εἶναι ἀκαριαῖος, καὶ ὅμως ἡ φλεγόμενη ψυχὴ αὐτοῦ ἐδέσποσε ἐπὶ τινὰς εἰσέτι στιγμὰς τοῦ νεκρουμένου σώματος. Τὸ ξίφος ἔπεσεν ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ὁ τοῦτο ὅμως κρατῶν βραχίον ἀπέμεινεν ἐν τῷ ἀέρι καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἔμεινεν ὄρθον ἐπὶ τοῦ ἐφιππίου. Ὁ ἵππος αὐτοῦ ὑπέστρεψε τριποδίζων. Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἤκουσθη ἀπὸ τῶν χειλέων τοῦ Νόλαν φοβερὰ καὶ ἤκιστα τοῖς ἐπιγεῖσις προσιδιάζουσα φωνή. Ὁ ἵππευς ὅμως θὰ εἶχεν ἤδη ἀποβίβει πᾶσαν συνείδησιν. Ὁ Κιγκλαίηκ λέγει: «Ἡ κραυγὴ, ἥτις ἠκούσθη διασχίζουσα τὸν ἀέρα, δὲν ἦτο ἄλλη εἰ μὴ κραυγὴ πτώματος».

Ἀστεροσκοπεῖον ἐπὶ τοῦ Λευκοῦ Ὄρους. — Ὁ ὄμιλος τῶν παρισιανῶν ἐπιστημόνων, ὧν προεξάρχει ὁ κ. Ζανσέν Ρολάνδος Βοναπάρτης καὶ ὁ κ. Μπισσφάμ, προπαρασκευάζεται τὸ δεύτερον ν' ἀποπειραθῆ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ φιλοδόξου αὐτῶν σχεδίου τοῦ ἰδρύσαι ἀστεροσκοπεῖον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Λευκοῦ Ὄρους. Αἱ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐργασίαι, αἵτινες τόσον ἀνεπιτυχῶς ἔληξαν διὰ τοὺς ἀνασχολυμένους ἐν ταῦταις ἐργάταις, περιωρίζοντο κυρίως εἰς διατρήσιν τῆς χιόνος ἀκριθῶς κίτῳ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ἀνα-

καλύψαι ἂν ὑπῆρχε βράχος πρὸς θεμελίωσιν οἰκοδομῆς. Τοιοῦτος βράχος ὅμως δὲν εὐρέθη, ὁ δὲ κ. Ζανσὲν ἀπεφάσισεν ἤδη νὰ ἰδρῦσῃ τὸ ἀστεροσκοπεῖον ἐπὶ τῆς παγωμένης χιόνος, ἣτις καλύπτει τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦ ἐξακριβῶσαι ἂν ἡ χιονώδης αὕτη ἐπιφάνεια ἦτο ἀρκετὰ στερεὰ πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ σχεδίου καὶ ἂν θὰ ἐπήρ-
 χετο κίνησις τις ἢ μετατόπισις μετὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἀστεροσκο-
 πείου ἰδρῦθη ξύλινον παράπηγμα ἐπὶ τοῦ προτεινομένου μέρους κατὰ
 τὸ τέλος τοῦ παρελθόντος θέρους. Ἐπισκεφθέντες δὲ τινες τὸν ἰανουά-
 ριον τὸ ἀνωτέρω παράπηγμα ὡς καὶ μετέπειτα λίαν ἐνωρίς τὸ ἔαρ
 εὗρον ὅτι οὐδεμίαν εἶχεν ἐπέλθει ἐν αὐτῷ κίνησις καὶ ὅτι τὸ παράπηγμα
 οὐδεμίαν ὑπέστη ὑλικὴν φθοράν. Κατὰ συνέπειαν οἱ τὸ σχέδιον τῆς
 ἰδρύσεως τοῦ ἀστεροσκοπείου ὑποστηρίζοντες ἐνεβαρρύνθησαν εἰς τὸ νὰ
 ἰδρῦσῃ τὸ ἀστεροσκοπεῖον ἐπὶ παραπλησίας βάσεως καὶ πεποιθασιν
 ὅτι τὸ σχεδιαζόμενον οἰκοδόμημα θ' ἀντιστῆ πρὸς πάντα τὰ στοιχεῖα
 καὶ ἐν ἐκείνῳ ἔτι τῷ ὕψει.

Ἦδη τὸ ἀρμόδιον δι' ἀστεροσκοπεῖον ἴδρυμα καθηρτίζετο ἐν Πα-
 ρισίσις, ἐντὸς δ' ὀλίγων, ἡμερῶν θὰ μετεκομίζετο κατὰ τμήματα εἰς
 Σαμουίνην καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ Λευκὸν Ὄρος, τῆς τελευταίας ταύτης
 μετακομίσεως καὶ πῆς ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους ἰδρύσεως αὐτοῦ ἀνα-
 τεθείσης εἰς δύο ἰκανοὺς ὁδηγούς, τὸν Φρειδερίκον Παγγὸ καὶ τὸν Ἰού-
 λιον Μποσοναί. Ἦδη εἶχον μεταβῆ οὗτοι εἰς Παρισίους ὥστε ἐκ τοῦ
 πλησίον νὰ γνωρίσωσι πάσας τὰς λεπτομερείας τοῦ κατασκευαζομένου
 οἰκοδομήματος. Τὸ ἀστεροσκοπεῖον ἔσται ξύλινον οἰκοδόμημα 8 μέτρων
 μήκους καὶ 4 πλάτους, διώροφον δὲ, δύο ὑπαρχόντων δωματίων ἐν
 ἐκάστῳ ὀρόφῳ. Ὁ κατωτέρω ὀροφος, ὅστις θὰ εὐρίσκηται ἐπὶ τῆς
 χιόνος θὰ τεθῆ εἰς τὴν διαθέσιν ὁδηγῶν καὶ λοιπῶν, ἐνῶ ὁ ἄνω ὀρο-
 φος ἐπιφυλαχθήσεται διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ ἀστεροσκοπεῖου. Ἡ στέγη
 ἣτις ἔσται ἐπίπεδος, θὰ φέρῃ κύκλω κιγκλιωτόν, ἐν τῷ μέσῳ δὲ τροῦλ-
 λον ἢ πύργον δι' ἀστρονομικὰ παρατηρήσεις. Τὸ ὅλον ἴδρυμα θὰ ἐδρά-
 ζηται ἐπὶ ἐξ ἰσχυρῶν κοχλιῶν, οὕτως ὥστε ν' ἀποκαθίσταται ἡ ἰσορ-
 ροπία, ἂν ἐπέλθῃ μετακίνησις τῶν χιονωδῶν θεμελιῶν.

Πρὶν δ' ἢ ἀρξῆται τὸ ἔργον, τῆς μεταγωγῆς ἀπὸ τῆς Σαμουίνης
 εἰς τὴν κορυφὴν δύο μικρὰ παράπηγματα κατασκευασθήσονται ἐν εἶδει
 ἀναπαυτηρίων διὰ τοὺς φορεῖς. τὸ μὲν ἐν Grand Mulets καὶ τὸ ἄλλο
 ἐν Rougesn. Roches. Τὸ τελευταῖον ἀράπηγμα ὅπερ κεῖται εἰς ὕψος
 1000 ποδῶν κάτωθεν τῆς κορυφῆς, θὰ παραμείνῃ διὰ τὴν μέλλουσαν
 χρῆσιν τῶν ἀνερχομένων, πρὸς τοῦτοις δὲ στηθήσεται ἐκεῖ καὶ ἄλλο
 ἴδρυμα, ὀκτάγωνον τὸ σχῆμα, φέρον τροῦλλον καὶ δυνάμενον νὰ χρησι-
 μεύσῃ ὡς συμπληρωματικὸν ἀστεροσκοπεῖον. Οἱ τὸ σχέδιον ὑποστηρί-
 ζοντες ἐλπίζουσιν ὅτι δυνηθήσονται νὰ ἰδρῦσῃ τὰ παράπηγματα ταῦ-
 τα καὶ ἐξαίρεσις τοῦ τροῦλλου ἢ πύργου νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἐπὶ τῆς
 κορυφῆς ἀστεροσκοπεῖον κατὰ τὸ παρὸν θέρος. Τοῦτο ὅμως ἐξαρτᾶται
 φυσικῶς ἐκ τοῦ καιροῦ καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες
 θὰ προσληφῶσι διὰ τὸ ἔργον. Συνήθεις ἐργάται, μὴ εἰθισμένοι ἐν τῇ
 ἐν τοῖς ὄρεσι διατριβῇ, εἶναι βεβαίως ἀχρηστοὶ καὶ ἐξ αὐτῶν δ' ἔτι
 τῶν φορέων καὶ τῶν ὁδηγῶν πολλοὶ ἀδυνατοῦσι νὰ παραμείνωσιν ἐπὶ
 μακρὸν εἰς τοιαῦτα ὕψη. Κατόπιν τῶν δυσαρέστων καὶ ὀλεθρίων γε-
 γονότων τοῦ παρελθόντος ἔτους, μεγίστη δέον νὰ ληφθῆ πρόνοια περὶ
 τῆς υγείας καὶ τῆς ασφαλείας τῶν χρησιμοποιοησομένων ἀνδρῶν,
 ὥστε νὰ παρακωλυθῆ, εἰ δυνατόν, ἡ ἀπώλεια πλειόνων ἀτόμων κατὰ
 τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην. Τὸ παρελθὸν θέρος χιονοστοιχῆς παρέσυρε δύο
 μέλη συνοδείας εἰς χάσμα, καθ' ἣν στιγμήν ὑπέστρεφον ἐκ τῆς κορυ-
 φῆς, πάθημα δὲ τῶν πνευμόνων τοῦ διδάκτορος Ζακατέ, ὅστις ἀπεστά-
 λη, ἵνα μεριμνήσῃ περὶ τῶν ἐργατῶν, προῦκάλεσε τὸν θάνατον αὐτοῦ
 ἐντὸς ὀλίγων ὥρων. Οἱ τὸ σχέδιον λοιπὸν ὑποστηρίζοντες ὑπόσχονται
 νὰ ἀσφαλίσωσιν ἰδίᾳ δαπάνῃ τὴν ζωὴν ἐκείνων, οἵτινες θὰ ἐνασχοληθῶ-
 σιν ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ταύτῃ. Οἱ ἐργάται θὰ πληρόνωνται 10 φρ. τὴν
 ἡμέραν ὡς καὶ 3 πρόσθετα φράγκα δι' ἕκαστον χιλιόγραμμον βάρους με-
 τακομιζομένου ἀπὸ τῆς Σαμουίνης εἰς τὴν κορυφὴν. Ἡ πληρωμὴ αὕτη
 εἶναι βεβαίως ἱκανῶς ἐλκυστικὴ, ἀλλὰ πρὸ τῶν κινδύνων, οὗς οἱ ἐν τῷ
 ἔργῳ ἐνασχοληθῶσιν θὰ διατρέξωσιν, ἔδει νὰ ἦναι τοιαύτη. Αἱ
 θύελλαι καὶ αἱ χιονοστοιχῆδες εἶναι ἱκανῶς φοβεραί, ἀλλ' ὁ ὄρμις πα-
 γετός καὶ ἡ ἀσθένεια ἐκείνη, ἣν οἱ Γάλλοι καλοῦσι mal de montagne

εἶναι πολλῶν φοβερώτερα. Ἦδη ὑπολείπεται νὰ γνωσθῆ ἂν μετὰ τὴν
 ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου ἢ ἐπιστήμη θὰ ἀρυσθῆ ἐκ τούτου πλεονεκτήματα
 τόσον σπουδαῖα, ὥστε νὰ δικαιολογηθῶσιν οἱ περαιτέρω οὗτοι κίνδυνοι
 εἰς ἀνθρωπίνους ὑπάρξεις.

Οἱ Σιδηρόδρομοι τῆς Εὐρώπης. — Κατὰ τὴν γαλλικὴν Ἐ-
 φημερίδα τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου αἱ τῆς
 Εὐρώπης σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ ἔχουσιν ἐν συγκρίσει πρὸς ἀλλή-
 λας ὡς :

Γαλλικὸν σιδηροδρ. σύμπλεγμα : 37,933 χιλιόμετρα, ἀντιστοι-
 χοῦντα πρὸς 71 χιλιόμετρα κατὰ 1000 τετρ. χιλιομ. καὶ πρὸς 989 χι-
 λιόμετρα κατὰ ἕν ἑκατομύριον κατοίκων.

Γερμανικὸν σιδηροδρ. σύμπλεγμα : 41,900 χιλιομ. ἀντιστοιχοῦντα
 πρὸς 102 χιλιομ. κατὰ χιλιάδα τετραγ. χιλιομέτρων καὶ 847 χιλιομ.
 κατὰ ἑκατομ. κατοίκων.

Ἀγγλικὸν σιδηρ. σύμπλεγμα : 32,673 χιλιόμετρα, ἀντιστοιχοῦντα
 πρὸς 102 χιλιόμετρα κατὰ 1000 τετρ. χιλιόμετρα καὶ πρὸς 862 χιλιομ.
 κατὰ ἕν ἑκατομύριον κατοίκων.

Ἀυστροουγγρικὸν σιδηρ. σύμπλεγμα : 25,553 τετρ. χιλιόμετρα,
 ἀντιστοιχοῦντα πρὸς 42 χιλιομ. κατὰ χιλιάδα τετραγωνικῶν χιλιομέ-
 τρων καὶ πρὸς 642 χιλιόμετρα κατὰ ἑκατομύριον κατοίκων.

Ὀλλανδικὸν σιδηροδρ. σύμπλεγμα : 2,577 χιλιομ. ἀντιστοιχοῦντα
 πρὸς 81 χιλιόμετρα κατὰ χιλιάδα τετραγωνικῶν χιλιομέτρων καὶ πρὸς
 564 χιλιόμετρα κατὰ ἑκατομύριον κατοίκων.

Βελγικὸν σιδηροδρ. σύμπλεγμα : 5,263 χιλιόμετρα, ἀντιστοιχοῦντα
 πρὸς 173 χιλιόμετρα κατὰ χιλιάδα τετραγωνικῶν χιλιομέτρων καὶ
 πρὸς 856 χιλιόμετρα κατὰ ἑκατομύριον κατοίκων.

Ἰσπανικὸν σιδηροδρ. σύμπλεγμα : 9878 χιλιόμετρα, ἀντιστοιχοῦν-
 τα πρὸς 20 χιλιόμετρα κατὰ χιλιάδα τετραγωνικῶν χιλιομέτρων καὶ
 πρὸς 582 χιλιόμετρα κατὰ ἑκατομύριον κατοίκων.

Ἰταλικὸν σιδηροδρομικὸν σύμπλεγμα : 12,907 χιλιόμετρα, ἀντι-
 στοιχοῦντα πρὸς 45 χιλιόμετρα κατὰ χιλιάδα τετραγωνικῶν χιλιομέ-
 τρων καὶ πρὸς 302 χιλιόμετρα κατὰ ἑκατομύριον κατοίκων.

Ρωσικὸν σιδηροδρομικὸν σύμπλεγμα : 30,957 χιλιόμετρα, ἀντιστοι-
 χοῦντα πρὸς 6 χιλιόμετρα κατὰ χιλιάδα τετραγωνικῶν χιλιομέτρων
 καὶ πρὸς 302 χιλιόμετρα κατὰ ἑκατομύριον κατοίκων.

Ἑλβετικὸν σιδηροδρ. σύμπλεγμα : 3,070 χιλιόμετρα, ἀντιστοι-
 χοῦντα πρὸς 73 χιλιόμετρα κατὰ χιλιάδα τετραγωνικῶν χιλιομέτρων
 καὶ πρὸς 1036 χιλιόμετρα κατὰ ἑκατομύριον κατοίκων

ΓΝΩΜΑΙ ΣΟΦΩΝ.

Αἱ κατώτεραι ἀρεταὶ δὲν θαμβοῦσιν, ἀλλὰ βαλδαμόνουσιν.
 STAHL.

Τὸ δίκαιον ἄνευ τοῦ καθήκοντος, ἀναρχία· τὸ καθῆκον ἄνευ
 τοῦ δικαίου, δουλεία· τὸ καθῆκον καὶ τὸ δίκαιον ὁμοῦ, ἀδιалу-
 τως ἀλληλένδετα, ἐλευθερία.
 LA ROUNAT.

Ἡ σεμνοπροσωπία παραποιήσῃ τῆς σωφροσύνης.
 LA BRUYERE.

Ἄν παντάπασιν ἐστερούμεθα ἐλλείψεων δὲν θὰ ἠσθανόμεθα
 τόσον εὐχαρίστησιν νὰ παρατηρῶμεν τοιαύτας παρὰ τοῖς ἄλλοις.
 LA ROCHEFOUCAULT.

Τῆς ζωῆς ἀπογοητεύεται μόνον ὁ φιλοπονίας ἀμοιρῶν.
 SARCEY.

Τὸ αἶδιον ἐνθῦμιον εἶναι πιθανῶς ἐπὶ γῆς ἀληθέστερον καὶ
 τῆς εὐτυχίας.
 A. DE MUSSFT.

Ἡ Ἰταλία ἐδημιουργήθη ὡς τόπος διατριβῆς, ἡ Ἰσπανία ὡς τόπος ἐρωτος, ἡ Ἀγγλία ὡς τόπος σκέψεως, ἡ Ἑλβετία ὡς τόπος περιπάτου καὶ ἡ Γαλλία ὡς τόπος πρὸς τὸ ζῆν.

MONTESQUIEU.

Τὸ ὁμολογεῖν τὸ σφάλμα ταύτων τῷ μετριοφρόνως τεκμηριοῦν τὴν πρὸς τὸ λογικώτερον τροπὴν.

SWEET.

Οἱ ὡς μηδαμνὰ πράγματα παραμελούμενοι τρόποι ἀποτελοῦσι συχνάκις ἐκεῖνο, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου οἱ ἄνθρωποι ἀποφασίζουσι περὶ ὑμῶν καλῶς ἢ κακῶς.

MME DE MAINTENON.

Διὰ τε τὰ ἀγάλματα καὶ τοὺς ἀνθρώπους τὸ ὑπόβαθρον εἶναι μικρὸς χώρος, στενὸς καὶ ἐντιμος, μετὰ τεσσάρων κρημνῶν κύκλω αὐτοῦ.

VICTOR HUGO.

Ἀγαπῶμεν τὰς γυναῖκας, ἄσπερ θεωροῦμεν ὠραίας, ὠραίας δὲ θεωροῦμεν ἐκεῖνας, ἄσπερ ἀγαπῶμεν· τοῦτο ἀποτελεῖ εὐχάριστον φαῦλον κύκλον.

G. M. VALTOUR.

Εἰς ἐκεῖνον δέον ἐκ προτιμύσεως νὰ ἐμπιστευώμεθα, ὅστις δὲν ἐμπιστεύεται εἰς τὸν ἴδιον ἑαυτόν.

NICOLE.

Οἱ νεκροὶ εἶναι ἀόρατοι, οὐχὶ ὅμως καὶ ἀπόντες.

VICTOR HUGO.

Τὸ μὲν κολακεῖον ἡμᾶς ψεῦδος ἀπλήδτως καταπίνομεν, τὴν δὲ πικρὰν ἡμῖν ἀλήθειαν πίνομεν σταγόνα πρὸς σταγόνα.

J. J. ROUSSEAU.

Τὸ πνεῦμα ἀνευ τῆς ἀγαθότητος ταύτων τῇ μελίδῃ ἀνευ τοῦ μέλιτος.

CLARETIE.

Ὀλίγοι ἔχουσιν ἐπαρκῆ γενναιοῦτητα ὥστε νὰ ὑπομένωσι τὴν ἀλήθειαν καὶ ἐκφράζωσι ταύτην.

VAUVNARGUES.

Πολλάκις τὸ αἶσθημα παρέλκει τὸν ὀρθὸν λόγον.

LA ROCHEFOUCAULD.

Ἡ ἄγνοια εἶναι ἐλάττωμα παρὰ τῷ νέῳ καὶ πλεονέκτημα παρὰ τῇ κόρῃ.

VICONTESSE DE RUSTREL.

Ἡ παιδικὴ ἡλικία εἶναι, ὡς λέγεται, ἡ εὐδαιμονοεστέρη ἐποχὴ τοῦ βίου· κρίμα· ὅτι δέον νὰ καταστῆ τις ἀνηρ ἵνα γνωρίσῃ αὐτό.

L'ABBÉ BOUX.

Ἡ ἐπιδοκίμη τῆς εὐδαιμονίας εἶναι τὸ ἀγαπᾶν τὸ καθῆκον καὶ ἀναζητεῖν ἐν αὐτῷ τὴν εὐχαρίστησιν.

COMTESSE DASH.

Ὁ κάλλιστος τῶν ἰατρῶν εἶναι ἐκεῖνος ὃν, καταζητῶν τις οὐδαμοῦ ἀνευρίσκει.

DIDEROT.

Τὸ ἔργον ἐκάστου συγγράφῃος περιλαμβάνει ἰδέας τινάς, ἀποτελοῦσας τὸ ἄρωμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.

JEAN REVEL.

Ὁ μίαν μόνον ἐν τῷ ποδὶ ἔχων ἄκανθαν λέων, ἐπιτρέπει γαλιναίως τὴν ἐξαγωγήν αὐτῆς, μόνον ὅμως ἐν τῷ μύθῳ ἀναμνησθεταί τῆς εὐεργεσίας.

L'ABBÉ DUBOIS.

Ἐάν ἡ Πρόνοια θέλῃ νὰ δημιουργήσῃ σπουδαῖον ἄνδρα, ἀρχεται περικυκλοῦσα αὐτόν ὑπὸ ἀνθρώπων, μηδαμινῶν καὶ φαύλων, ἃν τρόπον καὶ ὁ ἀγύρτης ἔχει ἀνάγκην κύκλου κενῶν θαυμασῶν.

ALPHONSE KARR.

ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ.

ΤΑ ἘΝ ΚΥΠΡῶ ΚΟΠΕΝΤΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

ΥΠΟ ΤΩΝ ΠΤΟΛΕΜΑΙΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΑΥΤΗΣ.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἡμετέρας συλλογῆς ὡς καὶ τοῦ ἐν Λονδίῳ δημοσιευθέντος συγγράμματος τῷ 1883, καλουμένου δὲ Catalogue of Greek Coins, the Ptolemies Kings of Egypt by Reginald Stuart Poole, στηριζόμενος συνέγραψα ταύτην τὴν πραγματείαν.

Τὰ νομίσματα ταῦτα τῶν Πτολεμαίων ἐκόπησαν ἐν τρισὶ πόλεσι τῆς Κύπρου, Πάφῳ, Σαλαμῖνι καὶ Κιτίῳ.

Πρῶτος ὁ Μενέλαος ὁ ἀδελφὸς τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου καὶ αὐτὸς ὁ Πτολεμαῖος ὡς κύριοι τῆς νήσου ἔκοψαν εἰς τὸ ἑαυτῶν ὄνομα νομίσματα ἐν Κύπρῳ.

Ὅτε δὲ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀντιγόνου ὁ Πτολεμαῖος ὁ Λάγου κατέκτησεν ἅπασαν τὴν νήσον καὶ καθήγησε τὰ ἐν αὐτῇ βασιλεία, ἐκόπτοντο νομίσματα ὑπὸ τῶν Πτολεμαίων βασιλείων τῆς Κύπρου.

Α'. ΝΟΜΙΣΜΑ ΜΕΝΕΛΑΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΤΟΥ ΛΑΓΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ.

1) Ἐμπ. Κεφαλὴ Ἀφροδίτης πρὸς τὰ ἀριστερὰ φέρουσα διάδημα πυργωτόν, στέφανον, περιδέραιον καὶ ἐνώτια. Ἐν τῷ πεδίῳ ΜΕΝ-(ελάου).

Ἔμπ. Κεφαλὴ Ἀφροδίτης πρὸς τὰ ἀριστερὰ, φέρουσα διάδημα πυργωτόν, περιδέραιον καὶ ἐνώτια, καὶ ἔχουσα τοὺς ὄμους ἡμιφεισμένους. Ἐν τῷ πεδίῳ: πα = βα.

Β'. ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΤΟΥ ΛΑΓΟΥ ΗΓΕΜΟΝΟΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΚΑΙ ΚΥΠΡΟΥ.

2) Ἐμπ. Κεφαλὴ Ἀφροδίτης ὡς ἐν τοῖς νομίσμασι Νικοκλέους τῆς Πάφου πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ περιδεραιῶν καὶ ἐνωτίων.

Ἔμπ. Ἄετός ἐπὶ κεραυνοῦ πρὸς τὰ ἀριστερὰ· ἐν τῷ πεδίῳ: ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ, ἔμπροσθεν στέφανος.

3) Ἐμπ. Κεφαλὴ Ἀφροδίτης πρὸς τὰ ἀριστερὰ μετὰ περιδεραιῶν καὶ ἐνωτίων, φέρουσα στεφάνην χαμηλὴν κεκοσμημένην ἢ κύκλον κεκοσμημένον ὑπὸ ἀνθέων.

Ἔμπ. Ἄετός ἐπὶ κεραυνοῦ πρὸς τὰ ἀριστερὰ, ἔχων τὰς πτέρυγας τεταμένους ἐν τῷ πεδίῳ ΠΤΟΛΕΑΙΟΥ καὶ στέφανος.

Τὰ νομίσματα ταῦτα εἰσι χρυσᾶ καὶ εἰρήσκονται ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ P. Six. Οἱ δὲ ἐν αὐτοῖς θεοὶ τίθενται ὡς καὶ ἐπὶ τῶν νομισμάτων τῶν Κυπρίων βασιλείων.

ΤΑ ἘΝ ΠΑΦῶ.

4) Ἐμπ. Κεφαλὴ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ κέρατος τοῦ Ἄμμωνος, διάδημα φέρουσι καὶ περιβεβλημένη δέρματι ἐλέφαντος καὶ αἰγίδι.

Ἔμπ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ· Παλλὰς πρόμαχος δεξιὰ, ἔμπροσθεν ἄετός πρὸς τὰ δεξιὰ ἐπὶ κεραυνοῦ. Ἀργυροῦν.

Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ ὑπάρχουσι καὶ ἕτερα ὅμοια, ὅπισθεν τῶν ὁποίων φέρουσι διάφορα μονογράμματα ἐν τῷ πεδίῳ.

5) Ἐμπ. Κεφαλὴ Ἀφροδίτης πρὸς τὰ δεξιὰ, κεκοσμημένη διὰ στεφάνης καὶ ἐνωτίου.

Ἔμπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ· ἄετός ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ· πρὸς τὰ ἀριστερὰ στέφανος. Ἐν τῷ ἔξεργῳ στέφανος. Χαλκοῦν.

6) Ἐμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α'.

Ἔμπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἄετός πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ. Ἀργυροῦν.

Τοιαῦτα ὅμοια εἰρηγνῶνται καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ, εἰς τὸ ὅπισθεν τῶν ὁποίων ὑπάρχουσιν ἐν τῷ πεδίῳ διάφορα γράμματα καὶ μονογράμματα.

7) Ἐμπ. Κεφαλὴ Διός.

8) *Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετός πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ μετὰ ἀναπεπταμένων πτερύγων. Χαλκοῦν.

ΤΑ ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ.

8) *Εμπ. Κεφαλή Πτολεμαίου Α'.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ἀετός πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ. Ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ ἀριστερὰ μονόγραμμα ἐκ τῶν γραμμάτων ΣΑ. Ἄργυροῦν.

ΤΑ ΕΝ ΚΙΤΙΩ.

9) *Εμπ. Κεφαλή Πτολεμαίου Α'.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ἀετός πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ.

Ἐν τῷ πεδίῳ ΣΤ
ΚΙ—

καὶ μονόγραμμα ἐκ τῶν γραμμάτων ΑΧ. Ἄργυροῦν.

10) Ἐτερον ὅμοιον ὑπάρχει ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ ἄνευ μονογράμματος.

11) *Εμπ. Κεφαλή Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετός πρὸς ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ μετὰ πτερύγων ἀναπεπταμένων.

Ἐν τῷ πεδίῳ ΣΤ
ΚΙ
ΧΑΡ. Χαλκοῦν.

ΑΡΣΙΝΟΗΣ Β'. ΦΙΛΑΔΕΛΦΟΥ

ΤΑ ΕΝ ΚΙΤΙΩ.

12) *Εμπ. Κεφαλή Ἀρσινόης.

*Οπ. ΑΡΣΙΝΟΗΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΟΥ, διπλοῦν κέρασ' Ἀμαλθείας· πρὸς τὰ ἀριστερὰ ΚΙ, δεξιὰ ΛΙΕ. Χρυσοῦν.

Ἄμοιον ἕτερον τῆς αὐτῆς Ἀρσινόης εἴρηται καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ, ἀλλὰ χαλκοῦν.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ Δ'. ΦΙΛΟΠΑΤΟΡΟΣ Α'.

ΤΑ ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ.

13) *Εμπ. Κεφαλή Πτολεμαίου Α', μεθ' ὑστεροσήμεου ΣΑ.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετός.

14) Κεφαλή Πτολεμαίου Α' πρὸς τὰ δεξιὰ, μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετός πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ. Ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ ἀριστερὰ γλαυξ, πρὸς τὰ δεξιὰ

Ι Δ.
Σ Α.

ΤΑ ΕΝ ΚΙΤΙΩ.

15) *Εμπ. Κεφαλή Πτολεμαίου Α'.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ἀετός, μετὰ ὑστεροσήμεου Κ. Ἄργυροῦν.

ΤΑ ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ.

16) *Εμπ. Προτομή Πτολεμαίου Δ'. εἰς τὰ δεξιὰ ὡς τοῦ Διονύσου, μετὰ διαδήματος κισσῷ συμπεπλεγμένου καὶ νευρίδος· ὀπισθεν ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου θύρτος.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετός πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ μετὰ ἀναπεπταμένων πτερύγων. Ἄργυροῦν.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ Ε' ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ.

Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ ὑπάρχουσι νομίσματα κοπέντα ὅτε ἡ Κῦρος ἐκυβερνᾶτο ὑπὸ τοῦ Πολυκράτους τοῦ Ἀργείου καὶ τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Μάκρωνος.

ΤΑ ΕΝ ΠΑΦΩ.

17) *Εμπ. Κεφαλή Πτολεμαίου Α'. πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετός πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ πρὸς τὰ δεξιὰ ΑΠ. πρὸς τὰ ἀριστερὰ ΠΟ.

ΑΡ. Ἄργυροῦν.

18) *Εμπ. Ταιῦτα ὅμοια νομίσματα ὑπάρχουσι καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ

συλλογῇ, ἀλλὰ μόνον μετὰ Π, καὶ ἔτους LB, LE, LZ, καὶ ὅπ. Πτολεμαίου βασιλέως.

19) *Εμπ. Κεφαλή πωγωνοφόρου Ἡρακλέους πρὸς τὰ δεξιὰ περιβεβλημένη λεοντῆ.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετός πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ· ἐκ τῶν γραμμάτων ΠΑ μονόγραμμα πρὸς τὰ ἀριστερὰ. Χαλκοῦν.

ΤΑ ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ.

20) *Εμπ. Κεφαλή Πτολεμαίου Α' πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετός πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ. ΣΑ = Σαλαμίς. Ἄργυροῦν.

Ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ ἀριστερὰ πῖλος Δίοςκούρων καὶ LB, πρὸς τὰ δεξιὰ πῖλος Δίοςκούρων καὶ Σ Α.

21) Ἐτερα ὅμοια ὑπάρχουσι καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ μετὰ διπλοῦ πῖλου Δίοςκούρων καὶ ἔτους LB LF, LE.

22) *Εμπ. Κεφαλή Πτολεμαίου Α'. πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετός πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ ΣΑ.

Ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς ἀριστερὰ πῖλος Δίοςκούρων καὶ LE, πρὸς τὰ δεξιὰ διπλοῦς πῖλος Δίοςκούρων καὶ ΣΑ. Ἄργυροῦν.

23) Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ ἕτερον ὅμοιον, ἀλλ' ἔχον πρὸς τὰ ἀριστερὰ LZ καὶ πρὸς τὰ δεξιὰ ΣΑ.

24) Ἐτερον ὅμοιον, ἀλλ' ἔχον πρὸς τὰ ἀριστερὰ LH πρὸς τὰ δεξιὰ ΣΑ.

25) Ἐτερον ὅμοιον, ὅπερ ἔχει πρὸς ἀριστερὰ LIA, πρὸς τὰ δεξιὰ ΣΑ.

26) Ἐτερον ὅμοιον ἔχον πρὸς τὰ ἀριστερὰ LIO, πρὸς τὰ δεξιὰ ΣΑ.

27) Ἐτερον ὅμοιον, ἀλλ' ἔχον πρὸς τὰ ἀριστερὰ LIE.

Σ Α.

28) Ἐτερον ὅμοιον, ἀλλ' ἔχον πρὸς τὰ ἀριστερὰ LIZ, πρὸς τὰ δεξιὰ ἄνθος λωτοῦ. ΣΑ.

29) Ἐτερον ὅμοιον, ἀλλ' ἔχον πρὸς τὰ ἀριστερὰ LK, πρὸς τὰ δεξιὰ διπλοῦν πῖλον Δίοςκούρων ΣΑ.

ΤΑ ΕΝ ΚΙΤΙΩ.

30) *Εμπ. Κεφαλή Πτολεμαίου πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ἀετός πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ, πρὸς τὰ δεξιὰ ΚΙ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ LB. Ἄργυροῦν.

31) Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ ὑπάρχουσι καὶ ἕτερα ὅμοια, ἀλλὰ φέροντα ἕκαστον τὰ ἔτη LE, LI, LZ.

32) *Εμπ. Κεφαλή πωγωνοφόρου Ἡρακλέους πρὸς τὰ δεξιὰ, περιβεβλημένη λεοντῆ.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετός πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ στρέφον τὴν κεφαλὴν· ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πτέρυγος σκῆπτρον, μετὰ τῶν ποδῶν τοῦ αἰετοῦ Κ. Χαλκοῦν.

33) *Εμπ. Προτομή Παλλάδος πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ περικεφαλαίας κορινθιακῆς καὶ αἰγίδος.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετός πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ· ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πτέρυγος σκῆπτρον· μετὰ τῶν ποδῶν τοῦ αἰετοῦ Κ.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΣΤ'. ΦΙΛΟΜΗΤΟΡΟΣ Α'.

ΤΑ ΕΝ ΠΑΦΩ.

34) *Εμπ. Κεφαλή Πτολεμαίου Α' πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετός πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ πτερωτοῦ πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐν τῷ πεδίῳ LZ, πρὸς τὰ δεξιὰ ΠΑ. Ἄργυροῦν.

ΑΝΤΙΟΧΟΥ Δ' ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΣΥΡΙΑΣ, ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΚΑΙ ΚΥΠΡΟΥ.

ΤΑ ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ.

35) *Εμπ. Κεφαλή Ἀντιόχου πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος.

***Οπ. ΒΑΣΙΛΕΩΣ.**

ΑΝΤΙΟΧΟΥ Ἀπόλλων καθήμενος ἐπὶ ὀμφαλοῦ πρὸς τὰ ἀριστερὰ κρατῶν βελος καὶ τῶν πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐν τῷ πεδίῳ ΑΕ, πρὸς τὰ δεξιὰ ΣΛ. Ἀργυροῦν.

36) Ἔτερον ὅμοιον τοῦ αὐτοῦ Ἀντιόχου ὑπάρχει καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ Χαλκοῦν.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΦΙΛΟΜΗΤΟΡΟΣ Α΄.

ΤΑ ΕΝ ΠΑΦΩ.

37) Ἐμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α΄ πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ πρὸς τὰ δεξιὰ ΠΑ, πρὸς ἀριστερὰ ΛΙΘ. Ἀργυροῦν.

38) Ἔτερα ὅμοια ὑπάρχουσιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ, ἀλλ' ἔχοντα ἕκαστον τὸ ἔτος LK, LKA, LKB, LKG, LKH, LKΘ, LΛΑ, LΛΒ, LΛΓ.

ΤΑ ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ.

39) Ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ τῆς Πάφου, ἀλλ' εἰς τὸ ὀπισθεν μέρος πρὸς τὰ δεξιὰ ΣΑ, πρὸς ἀριστερὰ LKA. Ἀργυροῦν.

ΤΑ ΕΝ ΚΙΤΙΩ.

40) Ἐμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α΄ πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ, πρὸς τὰ δεξιὰ ΚΙ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ LKH. Ἀργυροῦν.

41) Τοιαῦτα ὅμοια ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ ὑπάρχουσι φέροντα ἕκαστον τὸ ἔτος LKΘ, LΛΑ, LΛΒ, LΛΓ, LΛΔ.

42) Ἐμπ. Κεφαλὴ Διὸς Ἀμμωνος πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ, πρὸς τὰ δεξιὰ ἀστὴρ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ LKH. Χαλκοῦν.

43) Ἔτερα ὅμοια ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ φέροντα ἕκαστον τὸ ἔτος LKE, LKZ, ΛΑΓ, ΛΑΔ, ΛΑΕ. Ἀπαντα χαλκᾶ.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΕΥΕΡΓΕΤΟΥ Β΄ ἢ ΦΙΛΟΜΗΤΟΡΟΣ.

ΤΑ ΕΝ ΠΑΦΩ.

44) Ἐμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α΄ πρὸς δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ, πρὸς τὰ δεξιὰ ΠΑ πρὸς τὰ ἀριστερὰ LKH. Χαλκοῦν.

45) Ἔτερα ὅμοια, φέροντα ἕκαστον τὸ ἔτος LKA, LΛΑ.

46) Ἐμπ. Κεφαλὴ Κλεοπάτρας Α΄ πρὸς τὰ δεξιὰ, ὡς τῆς Ἰσιδος, μετὰ κρεμαμένων βραχίων καὶ περιβεβλημένων στάχτι.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ἀετὸς πρὸς ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ μετὰ πτερόγων ἀναπεπταμένων, πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐν τῷ πεδίῳ δύο μονογράμματα ἐκ τῶν γραμμάτων ΠΑ. Χαλκοῦν.

ΤΑ ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ.

47) Ἐμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α΄ πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ, ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ ΣΑ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ LKE. Ἀργυροῦν.

48) Ἔτερα ὅμοια ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ φέροντα ἕκαστον τὸ ἔτος LKE, LKZ, LKH, LKΘ, ΛΑ, ΛΑΑ, ΛΑΒ, ΛΑΓ, ΛΑΔ, ΛΑΕ, ΛΑΕ, ΛΑΖ, ΛΑΗ, ΛΜ, ΛΜΑ, ΛΜΒ.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ Η΄ ΕΥΕΡΓΕΤΟΥ Β΄ ΚΑΙ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣ Β΄ ΚΑΙ Γ΄.

ΤΑ ΕΝ ΠΑΦΩ.

49) Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α΄ πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ πρὸς τὰ δεξιὰ ΠΑ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ LMG. Ἀργυροῦν.

50) Ἔτερα ὅμοια ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ φέροντα ἕκαστον τὸ ἔτος LMΘ, LN, LNA, LNA.

51) Ἐμπ. ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣ, κεφαλὴ Κλεοπάτρας Γ΄, πρὸς τὰ δεξιὰ δέριματι ἐλέφαντος περιβεβλημένη.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ μετ' ἀναπεπταμένων πτερόγων ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ ἀριστερὰ μονόγραμμα ἐκ τῶν γραμμάτων ΠΑ. Χαλκοῦν.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ Θ΄. ΦΙΛΟΜΗΤΟΡΟΣ Β΄.

52) Ἐμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α΄ πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ ἀριστερὰ LN, πρὸς τὰ δεξιὰ ΠΑ. Ἀργυροῦν.

53) Ἔτερον ὅμοιον ὑπάρχει ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ χαλκοῦν φέροντα τὸ ἔτος LNA.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ Θ΄. ΚΑΙ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣ Β΄. ΚΑΙ Γ΄.

ΤΑ ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ.

54) Ἐμπ. Ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ ἐν Πάφῳ, ἀλλ' ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ ΣΑ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ LMA.

*Οπ. ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ κτλ.

55) Ἔτερα ὅμοια ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ ὑπάρχουσι χαλκᾶ φέροντα τὸ ἔτος ἕκαστον LMH, LMΘ, LMZ, LNL, LNB, LNG, LNA.

ΤΑ ΕΝ ΚΙΤΙΩ.

56) Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α΄ πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ ΚΙ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ LMG. Ἀργυροῦν.

57) Ἔτερα ὅμοια, φέροντα ἕκαστον τὸ ἔτος LMA, LMH, LMΘ, LNG, LNA.

58) Ἐμπ. Κεφαλὴ Διὸς Ἀμμωνος πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἀστὴρ μεταξὺ τῶν ποδῶν τοῦ ἀετοῦ Κ. Χαλκοῦν.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ Ι΄, ΣΩΤΗΡΟΣ Β΄ ΚΑΙ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣ Γ΄.

ΤΑ ΕΝ ΠΑΦΩ.

59) Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α΄, πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ ΠΑ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ LG. Ἀργυροῦν.

ΤΑ ΕΝ ΚΙΤΙΩ.

60) Ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ ἐν Πάφῳ, ἀλλ' ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ ΚΙ πρὸς τὰ ἀριστερὰ LB. Ἀργυροῦν.

61) Ἔτερα δύο ὅμοια ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ φέροντα τὸ ἔτος LG, LA. Χαλκᾶ.

62) Ἐμπ. Κεφαλὴ Διὸς Ἀμμωνος πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· δύο ἀετοὶ πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ μεταξὺ τῶν ποδῶν τοῦ ἐνός Κ. Χαλκοῦν.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ Ι΄, ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ.

ΤΑ ΕΝ ΠΑΦΩ.

63) Ἐμπ. Κεφαλὴ Πτολεμαίου Α΄ πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

*Οπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραυνοῦ ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ ΠΑ πρὸς τὰ ἀριστερὰ LIH. Ἀργυροῦν.

ΤΑ ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ.

64) Ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ ἐν Πάφῳ, ἀλλ' ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ ΣΑ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ LKA. Ἀργυροῦν.

65) Ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ χαλκοῦν, φέροντα πρὸς τὰ δεξιὰ ἐν τῷ πεδίῳ ΣΑ καὶ ἀριστερὰ LKB.

ΤΑ ΕΝ ΚΙΤΙΩ.

66) Ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ ἐν Σαλαμῖνι, ἀλλ' ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ ΚΙ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ LK. Ἀργυροῦν.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΙΑ' ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Α'.

ΤΑ ΕΝ ΠΑΦΩ.

67) Ἐμπ. Κεφαλή Πτολεμαίου Α' πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

Ἔμπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραινοῦ, ἔχων σκῆπτρον ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πτέρυγος· ἐν δὲ τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ δύο ΠΑ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ ΛΑ. Ἀργυροῦν.

68) Ἔτερα ὁμοία, φέροντα ἕκαστον τὸ ἔτος ΛΑ, LZ, LH, LΘ, LM. LMB.

ΤΑ ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ.

69) Ἐμπ. Κεφαλή Πτολεμαίου Α' πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

Ἔμπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ· ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραινοῦ· ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ ΣΑ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ ΛΕ. Ἀργυροῦν.

70) Ἔτερα δύο ὁμοία φέροντα τὸ ἔτος LZ, LH. Ταῦτα δὲ τυγχάνουσιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ. Χαλκᾶ.

ΤΑ ΕΝ ΚΙΤΙΩ.

71) Ὅμοιον τῷ ἀνωτέρῳ ἐν Σαλαμίνι, ἀλλ' ἐν τῷ πεδίῳ ἔχον πρὸς τὰ δεξιὰ ΚΙ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ ΛΑ. Ἀργυροῦν.

72) Ἔτερα ὁμοία, φέροντα ἕκαστον τὸ ἔτος ΛΕ, ΛΕ, LZ, LΘ.

ΠΤΟΛΕΜΑΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ.

ΤΑ ΕΝ ΠΑΦΩ.

73) Ἐμπ. Κεφαλή Πτολεμαίου Α' πρὸς τὰ δεξιὰ μετὰ διαδήματος καὶ αἰγίδος.

Ἔμπ. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ἀετὸς πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐπὶ κεραινοῦ, ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὰ δεξιὰ ΠΑ, πρὸς τὰ ἀριστερὰ ΛΑ.

74) Ἔτερα ὁμοία ὑπάρχουσιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συλλογῇ, φέροντα ἕκαστον τὸ ἔτος ΛΒ, ΛΓ, ΛΔ ΛΕ, ΛΕ, LZ, LH, LΘ, ΛΙ, ΛΙΑ, LIB, ΛΙΓ, ΛΙΑ, ΛΙΕ, ΛΙΖ, ΛΙΘ, ΛΚ, ΛΚΑ, ΛΚΒ, ΛΓΒ, ΛΚΓ. Χαλκᾶ.

Καὶ ταῦτα μὲν ἀποσπώντες ἐκ τῆς ἡμετέρας ἀνεκδότου συγγραφῆς περὶ τῶν ἐν Κύπρῳ ὑπὸ τῶν διαφόρων Πτολεμαίων βασιλείων κοπέντων νομισμάτων δημοσιεύομεν ἐν τῇ τοῦ «Νεολόγου Ἑβδομαδιαία Ἐπιθεωρήσει» πρὸς γνῶσιν τῶν περὶ τὰ νομισματικά ἀσχολουμένων.

ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

(Πρόεδρος τοῦ ἐν Πρεβέζῃ Ἀττικῆ Ἑμποροδικείου).

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΕΝ Ω, ΖΩΜΕΝ

ΓΛΥΚΕΙΑ Η ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ

(Διάλογος).

Ἡ Κυρία ΣΑΛΛΟΝΕ

Ὁ Κύριος ΔΟΥΡΡΑΝ

(Ἡ σκηνὴ ἐν προκουμαίᾳ ἐν πλησίον ἀπομνημονεύματι)

Κα Σαλλονέ (προσείνουσα τὴν χεῖρα). Εἶναι πράγματι ὁ κ. Δουρράν;

Κος Δουρράν. Πῶς; δεσποινίς Νικόλαον;

Κα Σαλλονέ (μειδιῶσα). Οὐχί, ἀλλὰ κυρία Σαλλονέ.

Κος Δουρράν. Λοιπὸν συνεζύγητε αὐτόν.

Κα Σαλλονέ. Βεβαίως. Εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐμελλον νὰ συζευθῶ αὐτόν, πρὸ πενταετίας.

Κος Δουρράν. Ἐκ τούτου δὲν εἶχον λόγον νὰ ὑποθέσω ὅτι θὰ ἐπράττετε τούτο. Καὶ εἰς ἡμᾶς εἶπετε εἰπεῖ ὅτι θὰ συνεζεύγησθε με καί.

Κα Σαλλονέ. Νὰ καθίσωμεν;

Κος Δουρράν (ψυχρῶς). Ἐδῶ ὑπάρχει θέσις.

Κα Σαλλονέ. Ὡ, ἀλλὰ καθέσθητε πλησίον μου. Ὁ εἶμεθα ὡς τὸ πάλαι.

Κος Δουρράν. Οὐχὶ ἀκριβῶς.

Κα Σαλλονέ (παθητικῶς). Μήπως μέλλεις νὰ ἐμπνεύσης τρῶμον; Καὶ ἐγὼ ἠσθάνθην τόσην χαρὰν ἰδοῦσά σε!

Κος Δουρράν (ἠπιώτερον). Λοιπὸν, κυρία Σαλλονέ, γινώσχετε ὅτι οὐδέποτε ἀντηλλάξατε σκέψιν τινὰ μετ' ἐμοῦ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης.

Κα Σαλλονέ. Πόσον ἀδίκως! Ἡ φοβερὰ ἐκείνη ἡμέρα! Πόσον ἐκραύγασα ὅταν ἐγκατελίπετέ με! Ἄλλ' εἶπέ μοι, μετεβλήθην πολὺ;

Κος Δουρράν. Μοὶ φαίνεσαι μᾶλλον ὅπως ἦσο πάντοτε.

Κα Σαλλονέ. Πάλιν φοβερὸς ἔγινες. Ἐννοῶ τὴν ὄψιν.

Κος Δουρράν. Ὡ, ἡ ὄψις ἦτο πάντοτε τὸ κύριον σημεῖον πρὸς ὃ ἐστρέφετο.

Κα Σαλλονέ (χαμηλῇ τῇ φωνῇ). Ἐπεθύμουμ νὰ ἦσθε φίλοι. Γινώσχετε ὑπῆρξα τόσον ἀτυχῆς ἐν τούτῳ. Καὶ ὅμως ἦτο ἀναπόφευκτον. Ὁφείλετε ν' ἀποδεχθῆτε ὅτι ἦτο.

Κος Δουρράν. Ἐχω ἐπιστολὴν παρ' ὑμῶν, λίαν κομψὴν τὰς φράσεις, ἀποδεικνύσαν δὲ ὅτι ἦτο.

Κα Σαλλονέ. Ἔχετε ἀκόμη τὴν ἐπιστολὴν;

Κος Δουρράν. Δὲν ὑστερῶ τῶν ἄλλων ἐν τῇ ἀνοησίᾳ ταύτῃ.

Κα Σαλλονέ. Ὅ, τιδὲποτε καὶ εἶπετε πάντοτε ἐπράξατε καλὰ πράγματα.

Κος Δουρράν. Ὑπῆρξαμεν λοιπὸν πλήρως ἀντίθεσις.

Κα Σαλλονέ. Πολὺ μὲ ἀδικεῖς. Δὲν θ' ἀφήσης τὰ παρελθόντα νὰ ἴναι παρελθόντα;

Κος Δουρράν. Ἐξ ὅλης καρδίας.

Κα Σαλλονέ. Ὁ εἶνευμῶμεθα μόνον ὅτι ὑπῆρξαμεν φίλοι καὶ οὐδὲν ἄλλο. Ὁ εἶνευμῶμεθα μόνον ὅτι ὑπῆρξαμεν φίλοι καὶ οὐδὲν ἄλλο.

Κος Δουρράν. Ἐπί τινος ἡμέρας.

Κα Σαλλονέ. Τότε λοιπὸν παλλάκις θὰ εἶδομεν ἀλλήλους, κύριε Δουρράν!

Κος Δουρράν. Μάλιστα, κυρία Σαλλονέ.

Κα Σαλλονέ. Νομίζω ὅτι κατεστρέψατε πάντα ἐκτὸς τῆς ἐπιστολῆς ἐκείνης; Τὰς φωτογραφικὰς εἰκόνας ἔννεῶ καί— καὶ τὸν βόστρυχον.

Κος Δουρράν. Ὡ, οὐχί! καὶ ταῦτα εὕρισκονται μετὰ τῶν ἄλλων.

Κα Σαλλονέ. Τῶν ἄλλων;

Κος Δουρράν. Γινώσχετε ὅτι ἡ καρδία μου διεσπάσθη πλέον ἢ ἀπαξ!

Κα Σαλλονέ. Ὡ, ἀλλ' εἶπετε παρακαλῶ ὅτι ἡ ἐμὴ ὑπέστη τὴν χειροτέραν διάσπασιν.

Κος Δουρράν. Πιστεύω πράγματι ὅτι ὑπέστη ταύτην.

Κα Σαλλονέ. Καὶ δὲν ἐθεραπεύθη ἐντελῶς;

Κος Δουρράν. Ἐθεραπεύθη, ἀλλ' ὑπάρχει ἔγνος.

Κα Σαλλονέ. Θελακτικὸν τοῦτο δι' ὑμᾶς. Ἀλλὰ ἀναγκάζει με νὰ αἰσθάνωμαι μεταμέλειαν. Ὅπως ἀνόητοι ἦμεθα!

Κος Δουρράν. Δὲν εἶναι εὐγενείας ἴδιον τὸ ἀντιλέγειν, ἐν τῇ περιπτώσει ὅμως ταύτῃ δὲν εἶναι ἴδιον εὐγενείας τὸ συμφωνεῖν. Οὕτω θὰ σιγήσω.

Κα Σαλλονέ (παρατηροῦσα πρὸς τὴν θάλασσαν). Καὶ ὅμως πόσον εὐτυχεῖς ἦμεθα! Ἄ, εἰν ἐπανήρχοντο αἱ καλαὶ ἐκεῖναι ἡμέραι!

Κος Δουρράν. Ὁ εἶνευμῶμεθα μόνον ὅτι ὑπῆρξαμεν φίλοι καὶ οὐδὲν ἄλλο.

Κα Σαλλονέ (στεναζούσα). Ἄ, λίαν βραδέως. Καὶ ὅμως...

Κος Δουρράν (μειδιῶν). Τελειώσατε τὴν φράσιν, κυρία Σαλλονέ.

Κα Σαλλονέ (ἐρυθριῶσα). Οὐχί, ἀδυνατῶ (ἐπέρχεται παύσις).

Κος Δουρράν. Ὁ σύζυγός σας εὕρισκονται ἐδῶ μεθ' ὑμῶν;

Κα Σαλλονέ. Ὁ σύζυγός μου! Ἄλλ' οὐχί. Ἐκεῖνος...

Κος Δουρράν. Μέλλει νὰ συναντήσῃ ὑμᾶς.

Κα Σαλλονέ (καταστέλλουσα μειδιάμα). Ὁ σύζυγός μου μετὰ λύπης ἀναγκάζομαι νὰ εἶπω ὅτι ἀπέθανε πρὸ τριῶν ἐτῶν.

Κος Δουρράν (μειδιῶν). Ὡ, συγγνώμην. Ὁφείλω νὰ ἐκφράσω ὑμῖν τὰ συλλυπητήριά μου.

Κα Σαλλονέ. Εὐχαριστῶ. Ἦτο μέγα τὸ τραῦμα, ἀλλ' ὅμως...

Κος Δουρράν (φαιδρῶς). Ὁ χρόνος θαυμάσια ἀπεργάζεται, δὲν ἔχει αὐτὸς...

Κα Σαλλονέ. Δὲν θὰ ἐπεθύμει ποτὲ νὰ πενήθω ἐπὶ μακρὸν.

Κος Δουρράν. Χοῦμ! Οὐδέποτε θὰ μοι ἐμελλε πόσον ἐπένθησεν ἡ σύζυγός μου.

Κα Σαλλονέ. Εἰμὴ βεβαία, ὅτι δὲν θὰ ἦσθε τόσον φίλαυτος, πράγματι.

Κος Δουρράν. Ἄν λάθῃτε ὑπ' ὄψει τὸ «πράγματι», δὲν ὑποθέτω ὅτι θὰ ἐγίνωσκόν τι περὶ τούτου. Δὲν δύναμαι νὰ πιστεύσω ὅτι ἡ Πρόνοια εἶναι τόσον σκληρά. Φαντάσθητε τί θὰ ἦσθάνετο ὁ κ. Σαλλονέ, ἂν ὑμεῖς...

Κα Σαλλονέ. Κύριε Δουρράν! Ἀλλὰ βλέπετε, ἴγουν μόνον τὸ 23ον ἔτος τῆς ἡλικίας ὅτε ἐχίρρευσα.

Κος Δουρράν. Ὡ, ἔχετε πλῆρες δίκαιον. Ἄφετε τὰ παρελθόντα νὰ ἴναι παρελθόντα, ὡς ἄρτι εἶπετε.

Κα Σαλλονέ. Ἦδὴ δύνασθε νὰ ἐννοήσητε πόσον μεμονωμένην αἰσθάνομαι ἐμαυτὴν καὶ πόσῃ ἐντύπωσιν μοι ἐμποεῖ ἡ ὄψις ἀρχαίας μορφῆς.

Κος Δουρράν. Ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς τιμῆς μου, με καταβάλλετε, κυρία Σαλλονέ. Θεληκτικὴ ὑπῆρξεν ἡ συνάντησις αὕτη.

Κα Σαλλονέ. Ἡ πρώτη πολλῶν, ἐλπίζω. Αἰσθάνομαι ὡσεὶ πάντα τὰ ἐν τῷ μεταξύ παρεμπεσόντα ἴσαν μόνον κακὸν ὄνειρον.

Κος Δουρράν. Ὡ, ἀλλὰ νομίζω ὅτι τοῦτο εἶναι κἄπως τραγὸν διὰ...

Κα Σαλλονέ (μειδιῶσα). Αἰσχος! Γνωρίζετε, ἐνόσω τὰ ἡμέτερα—τὰ ἡμέτερα—ὅποια ἀθλία παρανόησις. Αἰσθάνομαι ὡσεὶ πάντα ταῦτα ἴσαν κακὸν ὄνειρον, ὑμεῖς δὲ καὶ ἐγὼ ἡμεθα ἀκριβῶς ὡς συνήθως ἡμεθα. Ὡ, οὐχί, δὲν ἐνόουν ἄλλο! Δὲν πρέπει νὰ γελᾶτε.

Κος Δουρράν. Ἦτο μειδιάμα ὑποθετικῆς ἐκστάσεως.

Κα Σαλλονέ (ἐρυθριῶσα). Δὲν ἐνοῶ ἀκριβῶς τί θέλετε νὰ εἶπητε;

Κος Δουρράν. Ἐκστασιν, ἥτις ἰδύνατο νὰ ὑπάρχῃ, ἀλλὰ...

Κα Σαλλονέ (παρατηροῦσα πρὸς τὴν θάλασσαν). Λοιπὸν;

Κος Δουρράν. Ἀλλὰ δὲν...

Κα Σαλλονέ (ὡσεὶ ὄνειροπολοῦσα). Ἐχουσιν ἄρα γε δίκαιον οἱ καλοκᾶθοι ἐκεῖνοι, οἵτινες λέγουσιν ἡμῖν ὅτι τὸ παρελθὸν εἶναι ἀνεκκλητὸν;

Κος Δουρράν. Τοῦτο νομίζω ἐξαρτᾶται ἐκ πολλῶν περιστάσεων.

Κα Σαλλονέ (στρεφόμενη πρὸς αὐτόν). Κύριε Δουρράν, ἀπὸ ἐτῶν ἐπεθύμουν νὰ... νὰ ζητήσω συγγνώμην παρ' ὑμῶν, νὰ εἶπω ὑμῖν πῶς περιεφρόνουν ἐμαυτὴν καὶ νὰ ἐρωτήσω ὑμᾶς ἂν ὑπῆρχε ἐξιλεωσις, ἥτις... ἂν δὲν πρέπει νὰ γελᾶτε, ἄλλως ἀδυνατῶ νὰ προχωρήσω.

Κος Δουρράν. Ἦτο τὸ πικρὸν μειδιάμα τῆς ἀπελπισίας.

Κα Σαλλονέ (ἀπαλῶς). Ἀπελπισίας; Διατί ν' ἀπελπίσητε; Ἦδὴ ἰδύναμην ν' ἀποβάλλω πᾶσαν ἐλπίδα τοῦ νὰ τύχω συγγνώμης.

Κος Δουρράν. Ἀγαπητὴ κυρία Σαλλονέ, συγχωρῶ ὑμᾶς ἐξ ὅλης καρδίας.

Κα Σαλλονέ (ἀνυπομόνως). Ἄ, πόσον ἀγαθὸς εἴσθε! Οὐδέποτε ὑπῆρξα τοσοῦτον εὐτυχής.

Κος Δουρράν. Εἶναι ἡ ἀμοιβὴ μεταμελείας.

Κα Σαλλονέ (δειλημόνως). Ὑμῖν ἀπόκειται ἡ ἀμοιβή. Ἀλλ' ἴσως χαίρετε ἀκριβῶς ἐπὶ τῇ λήξει τῆς ἡμετέρας διαφανίας;

Κος Δουρράν. Χαίρω ἀνακτώμενος φίλην.

Κα Σαλλονέ. Ὡ, εὐχαριστῶ. Θὰ μοι ἐπιτρέψητε νὰ ἦμαι φίλη σας; Ἐπιθυμῶ, ἐπιθυμῶ τὴν ὑμετέραν φιλίαν.

Κος Δουρράν. Πάντοτε θὰ ἦμαι πρόθυμος νὰ ὑπηρετήσω ὑμῖν.

Κα Σαλλονέ (παρατηροῦσα αὐτόν καὶ μειδιῶσα). Εἶχον δίκαιον... δὲν ἔχει οὕτως;... ὅταν ἔλεγον ὑμῖν ἄλλοτε ὅτι ἦσθε ὁ εὐγενέστατος τῶν ζώντων ἀνθρώπων...

Κος Δουρράν (γελῶν). Ὡ, βεβαίως, μολοῦντι νομίζω ὅτι ταῦτον ἐσκέπτεσθε καὶ περὶ τοῦ κυρίου...

Κα Σαλλονέ (τιθεῖσα τὴν χεῖρα αὐτῆς ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ). Σιωπή! ἐπιθυμῶ περὶ ὑμῶν μόνον νὰ ὁμιλῶ. Ὡ, εἶναι τοῦτο ἄγαν πονηρὸν; Ἀδυνατῶ νὰ πράξω ἄλλως. Μάλιστα, ὑμεῖς εἴσθε ἐκεῖνος, ὃν πάντοτε... Ὡ, συγγνώμην (ἀποσύρει τὴν χεῖρα αὐτῆς).

Κος Δουρράν. Δὲν προσεβλήθην (Ἡ κυρία Σαλλονέ παρετήρησεν αὐτόν καὶ εἶτα ἠτένιζε πρὸς τὴν θάλασσαν).

Κα Σαλλονέ (χαμηλῇ τῇ φωνῇ). Πρὸς στιγμὴν... ἐλησμόνησα.

Κος Δουρράν. Λοιπὸν, ἀποῦ ἦτο πρὸς στιγμὴν! (ἐγείρετε καὶ τείνει τὴν χεῖρα)

Κα Σαλλονέ. Βιάζεσθε ν' ἀναχωρήσητε τόσον ταχέως;

Κος Δουρράν. Ἄτυχως, μάλιστα. ἔχω συνέντευξιν.

Κα Σαλλονέ. Οὐδέποτε συνειθίζετε νὰ ἔχητε συνεντεύξεις.

Κος Δουρράν. Autres temps, autres... (σιγήσας πρὸς στιγμὴν προσέθηκεν εἶτα ὑποκώφως) femmes.

Κα Σαλλονέ. Καταλίω ἐν τῷ Μπαθ. Θὰ ἔλθῃτε νὰ με ἴδητε;

Κος Δουρράν. Εὐχαρίστως.

Κα Σαλλονέ. Συγχαίς;

Κος Δουρράν. Ὡ, ἀρκετὰ συγγά.

Κα Σαλλονέ (ἀπαλῶς). Διατί ὄχι πολὺ συγγά.

Κος Δουρράν (μειδιῶν). Καὶ δὲν μαντεύετε;

Κα Σαλλονέ (ἐρυθριῶσα). Τί ἐνοεῖτε;

Κος Δουρράν. Τί θὰ ἔλεγεν ὁ κόσμος;

Κα Σαλλονέ (μετὰ θάρρους). Δὲν θὰ μοι ἐμελλεν. Ὑμεῖς θὰ ἐφροντίζετε περὶ τούτου;

Κος Δουρράν. Χαίρετε! Ἀναγκάζομαι ν' ἀναχωρήσω (κυρία τις ἐπιφαίνεται ἐπὶ τῆς προκυμαίας).

Κα Σαλλονέ. Θὰ ἐμελλεν ὑμῖν, κυρία Δουρράν;

Κος Δουρράν. Οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον, ἀλλὰ... χαίρετε, χαίρετε. (Ἐκβάλλει τὸν πῖλον καὶ ἀποχωρεῖ).

Κα Σαλλονέ. Ἀλλὰ τί σημαίνει τοῦτο;

Κος Δουρράν (ἔχων ἐστραμμένην τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν ὠμον αὐτοῦ). Τῇ συζύγῳ μου πιθανῶς θὰ ἐμελλε (προσπελάζει εἰς τὴν ἐπὶ τῆς προκυμαίας ἐμφανισθεῖσαν κυρίαν καὶ ἀπέρχεται συμβαδίζων μετ' αὐτῆς).

Κα Σαλλονέ (μόνη). Ἀλλὰ πῶς! πῶς!

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΕΝ Ω ΣΩΜΕΝ Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΗΤΗΡ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

(Συνέχεια: ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν).

XXI.

Δυσχερεστάτη ἦν νῦν ἡ θέσις τῆς Ὀδύλης. Ἐνεκα τῶν δοκιμασιῶν, ἃς ὑπέστη διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ Ἐδμόνδου, ὁ Ριχάρδος εἶχε διατηρήσει νευρικὴν ὑπεραισθησίαν σπουδαίαν ἀπέναντι τῶν τέκνων του. Ἀπὸ τοῦ τρομεροῦ ἐκείνου ἐπεισοδίου, ὅπερ παρ' ὀλίγον ἐγένετο αἰτία τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, δὲν ἐξέφραζε πλέον σκληροῦς λόγους ἢ ἐπιτιμήσεις πικράς, ἢ σύζυγός του ὅμως ἐγίνωσκε πόσον τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἐλύπει αὐτόν καὶ οἷας θλιβεράς σκέψεις ἐγένενα ἐν αὐτῷ ὡς πρὸς τε τὸ παρελθὸν καὶ ὡς πρὸς τὸ παρὸν καὶ ὡς πρὸς τὸ μέλλον ἢ ἐλαχίστη πλάνη τοῦ Ἐδμόνδου ἢ τῆς Ὑβελίνης. Ὁ Ριχάρδος θεώρει πάντοτε ἑαυτὸν ὡς πατέρα ἐστερημένον τῆς φυσικῆς ἐξουσίας ἐπὶ τῶν τέκνων του.

Μετενδοί πάντοτε ἐπὶ τῇ συγκαταβάσει, ἣν ἔδειξεν ἄλλοτε, καὶ τὴν ὁποίαν νῦν, λησμονῶν τὰς παρελθούσας δυσχερείας, ἐνόμιζεν ὡς τὸ ἀποτέλεσμα κατακριτέας ἀδυναμίας. Θεωρῶν ὡς ἴδιον σφάλμα πᾶν ὅ,τι ἐξ αὐτῆς ἐπήγαγεν, ἐνόμιζεν ἑαυτὸν τὸν μόνον αἴτιον καταστάσεως, ἧς πράγματι αὐτὴ ἐγένετο θῦμα.

Ἐνεκα τούτου τῇ ἐπιούσῃ ἡ Ὀδύλη μετὰ τινος φρίκης ἀπετόλμησε νὰ διηγηθῇ εἰς τὸν σύζυγόν της τὰ συμβάντα καὶ νὰ γνωστοποιήσῃ αὐτῷ τὴν μεταμόρφωσιν, ἣν ὑπέστη ἡ καρδιά τῆς Ὑβελίνης. Ἄλλος κίνδυνος ἐπαρουσιάζετο νῦν. Ἐπειδὴ εἶχεν ἀγαπήσει τρυφερότατα τὴν θυγατέρα του, προτιμῶν αὐτὴν τοῦ υἱοῦ του, ὅταν ἦτο μικρά, μετὰ λύπης θὰ ἤκουε βεβαίως ὅτι τρίτος τις ἐκυρίευσεν ἐξ ἐφόδου τὴν καρδίαν της, ἡ ὁποία οὐδέποτε ἠγάπησεν αὐτὸν ὡς δεῖ.

Δύναται νὰ λέγῳσιν οἱ κενολόγοι καὶ νὰ ἐπαναμβάνωσιν ὅτι οὐδὲν κοινὸν ὑπάρχει μετὰξὺ τοῦ φίλτρου τῶν γονέων πρὸς τὰ τέκνα καὶ τοῦ ἔρωτος, ὃν ταῦτα ὑρίστανται πρὸς τὸ πρόσωπον, ὅπερ θὰ καταστῇ κοινῶν τοῦ βίου αὐτῶν. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ σπουδαιότερα δύναται νὰ γέννηθῇ ζηλοτυπία παρὰ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ κατὰ τὴν στιγμήν τοῦ γάμου υἱοῦ ἢ θυγατρὸς. Ἐκ τούτου ἐπήγασαν αἱ προαιώνιοι διαμάχαι γαμβρῶν καὶ πενθερῶν· μολοντί δὲ οἱ ἄνδρες γινώσκουσι ν' ἀποκρύπτωσι καλλίτερον καὶ νὰ κυβερνῶσι τὰ αἰσθήματα αὐτῶν, πολλοὶ ὅμως πατέρες ἀντέστησαν εἰς τὴν εὐτυχίαν τῶν θυγατέρων αὐτῶν, διότι δὲν ἠδύναντο νὰ ὑποφέρωσι βλέποντες ἕνα παρειακτὸν καταλαμβάνοντα τὴν ὑπέροχον καὶ πρωτίστην θέσιν ἐν ταῖς νεαραῖς ἐκείναις καρδίαις.

Ἡ ἔλλειψις κοινοῦ βίου, ἧτις ἠδύναντο νὰ εὐνοήσῃ τὴν Ὑβελίνην, διότι ἡ ἔξις, ἡ ὁποία τοιαύτην ἐξασκεῖ ἐπιδρασιν ἐν πάσαις ταῖς πράξεσι, δὲν ἠδύναντο νὰ ἔχῃ λόγον ὑπάρξεως ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐστρέφετο νῦν, τούναντίον, κατ' αὐτῆς. Ὁ ταχύς γάμος τῆς θυγατρὸς θὰ ἐπισφράγιζε τὴν διχόστασιν, ἧτις ἐγεννήθη ἀπὸ τοῦ λίανου, δίδουσα αὐτὴν εἰς τρίτον, χωρὶς νὰ γείνη ποτὲ κτῆμα τοῦ πατρὸς.

Ἐν τούτοις, ἐὰν ὁ γάμος οὗτος ἦτο μόνον ζήτημα φιλίας ἢ κοινωνικῆς ἀνάγκης ὁ Ριχάρδος θὰ ἠδύναντο νὰ δειχθῇ μᾶλλον μελαγχολικὸς ἢ δυσηρεστημένος. Γάμος ὅμως ἐξ ἔρωτος ἀνεξωπύρει πᾶσαν τὴν ὑποτύπουσαν ζηλίαν. Γάμος ρωμαντικὸς μετ' ἀγνώστου! . . .

Ἡ Ὀδύλη, ἐξετάζουσα τὸ ζήτημα ὑπὸ τὸ πρίσμα τοῦτο τῶν ἰδεῶν, ἠσθάνθη ἑαυτὴν καταλαμβανόμενην ὑπὸ φόβου, ἅμα δὲ ταῖς πρώταις λέξεσιν ὁ Ριχάρδος παρετήρησεν ὅτι τὰ πράγματα προέβαινον μακρότερον παρ' ὅσον προετίθετο ἐκείνη νὰ προεκβῆλῃ αὐτὰ, ἐπιφυλασσομένη νὰ γνωστοποιήσῃ αὐτὰ αὐτῷ βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον. Παρὰ τὴν διπλωματίαν, ἣν ἡ κ. Βρις ἀπέδιδε τῇ Ὀδύλῃ καὶ ἡ ὁποία δὲν ἦτο ἔτερον τι ἄλλ' ἢ γλυκεῖα συμπεριφορὰ, ἀνάγκητος μεγίστη ὑπομονῇ, δὲν ἠδύναντο ὅμως ποσῶς ἢ κυρία Ριχάρδου νὰ προσποιηθῇ καὶ ἐπομένως ἡ ἄμεσος ἀπάντησις τοῦ συζύγου αὐτῆς τὴν ἠνάγκαζε νὰ τραπῇ τὴν ὁδὸν πλήρους φιλικότητος.

— Τί εἶναι πάλιν αὐτὴ ἡ ἱστορία; εἶπεν ὁ Ριχάρδος, ὅταν ἐγνώρισεν τὸ μυστικὸν τῆς Ὑβελίνης. Ἐρως ρωμαντικὸς; Αὐτὸ ὅμως δὲν εἶναι ἴδιον τῆς θυγατρὸς μου! Ἐγὼ τὴν ἐνόμιζον μᾶλλον ἐλαφρὴν καὶ ζωηράν, ὥστε νὰ μὴ ἀποφασίσῃ νὰ φορτωθῇ ἕνα πτωχόν! Αὐτὸ εἶναι μυθιστόρημα, ἀγαπητῆ μου Ὀδύλη, καὶ τίποτε ἄλλο. Βεβαίως δὲν ἐπιδοκιμάζω καὶ τὴν κ. Ρουβεραϊ, διότι ἐμαγεύρευσεν γάμον χωρὶς νὰ μᾶς κάμῃ κανένα λόγον, θὰ μὲ ἐπιτρέψῃς ὅμως νὰ μὴ λάθω ὑπὸ σπουδαίαν ἔποψιν τὴν γελοίαν αὐτῆν φαντασιοπληξίαν. Ἡ μᾶλλον ἐλαφρὰ ὑπόθεσις τὴν ὁποίαν δύναιμι νὰ σχηματίσω εἶναι ὅτι ὁ κύριος οὗτος ἔχει ἀνάγκην προικὸς διὰ ν' ἀποκατάσταθῇ καὶ ὅτι . . .

— Ριχάρδε, διέκοψεν ἡσυχῶς ἡ Ὀδύλη, δὲν τὸν γνωρίζομεν! Δὲν νομίζεις ὅτι πρὶν τὸν καταδικάσωμεν θὰ ἦτο καλὸν νὰ τὸν γνωρίσωμεν καλλίτερον;

— Ὅπως θέλῃς, ἀγαπητῆ, ἀλλά, σὲ παρακαλῶ, μὴ φαίνεσαι ἐπιδοκιμάζουσα τὴν Ὑβελίνην εἰς παρομοίας ἰδέας. Ἐγίνετε φίλοι πολὺ γρήγορα, νομίζω. Πόθεν αὐτὴ ἡ ἀπότομος μεταβολή;

Ἡ Ὀδύλη ἠσθάνθη ὅλον αὐτῆς τὸ αἷμα εἰσρέον εἰς τὴν πτωχὴν καὶ τεταραγμένην αὐτῆς καρδίαν. Ἐνταῦθα ἔκειτο ὁ κίνδυνος, ἡ παγίς, ἣν ἔστῃνε κακὴ μοῖρα εἰς τὴν συζυγικὴν αὐτῆς τρυφερότητα! Δὲν εἶχε σκεφθῆ ὅτι ἀναποφεύκτως, μετὰ τῆς ζηλοτυπίας αὐτοῦ φύσεως, θὰ ἦτο δυσηρεστημένος, διότι δὲν ὑπῆρχεν ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς θυγατρὸς τοῦ πρώτος αὐτός, ἐὰν ποτὲ θὰ ἐδίδετο αὐτοῖς. Δὲν εἶχε λυπηθῇ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Ἐδμόνδου, διότι οὗτος εἶχεν ἀγαπήσει αὐτὸν προηγουμένως. Διὰ τὴν Ὑβελίνην ὅμως τὸ πρᾶγμα ἦν ὅλως διάφορον, διότι ἦτο τὸ στόλισμα, ὁ θησαυρὸς τῆς νεότητός του, τὸ ἀγαπητόν του τέκνον, ἐπομένως ἐὰν ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ ὤφειλε ν' ἀγαπήσῃ κανένα, οὗτος ἔπρεπε νὰ εἶναι αὐτός καὶ πρώτος αὐτός.

Ἡ Ὀδύλη ἠννόησε τότε τὸ μέγεθος τῆς ἀπάτης αὐτῆς. Ἐὰν ἐσκέπτετο καλλίτερον θὰ ὠδήγει τὴν Ὑβελίνην πρὸς τὸν πατέρα, καταλείπουσα αὐτῷ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἰδῇ ἀνοιγομένην αὐτῷ τὴν καρδίαν τοῦ τέκνου του καὶ ν' ἀποβῇ ἡ πρόνοια αὐτῆς. Ἡδὴ ὅμως ἦν λίαν ἀργά καὶ τὸ μόνον, ὅπερ ἀπέμενον αὐτῇ νὰ πράξῃ ἦν νὰ προσπαθήσῃ νὰ ὠφελῆθῃ ὅσον τὸ δυνατόν ἐκ κακῆς θέσεως.

— Ἡ Ὑβελίνη, ἀγαπητέ, ἤρξατο λέγουσα, ἤλθεν ἐδῶ ὅλως τεταραγμένη, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἦσο ἐδῶ, ἔπραξα ἐγὼ ὅ,τι θὰ ἔπραττες σύ. ἐὰν ἦσο εἰς τὴν θέσιν μου. . . Καὶ ἔπειτα εἰς πατήρ, καθὼς ἠξεύρεις, διὰ κόρην, εἶναι πάντοτε τρομακτικώτερος ἢ μία. . . γυνή.

Δὲν ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ μία μητέρα, μὴ διεγείρῃ τὴν ζηλοτυπίαν, ἣν ἐφοβεῖτο, καὶ ἔπραξε καλῶς διότι ὁ Ριχάρδος ἠσύχασεν ὀλίγον.

— Ὅτι ἐξετάσωμεν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα μετὰ τὴν ἡσυχίαν μας, εἶπε. Σὲ προειδοποιῶ ὅμως πρὸ παντός ὅτι αὐτὴν τὴν ἐρωτικὴν ἱστορίαν τὴν θεωρῶ ὡς μῦθον καὶ ἔχω ἠδὴ ἀπόφασιν νὰ μὴ παράσχω οὐδέ τὴν ἐλαχίστην εἰς αὐτὴν προσοχὴν. Μετὰ πέντε ἢ ἐξ ἑβδομάδας θὰ ἔχωμεν μεθ' ἡμῶν τὴν Ὑβελίνην, θὰ τὴν ὠδηγήσῃς εἰς τὰς ἐσπερίδας, καὶ θὰ ἴδωμεν ἐὰν ὁ ἔρως της θὰ διατηρηθῇ μετὰ δύο ἢ τρεῖς χορούς.

Ἡ Ὀδύλη ἀνεστéναξε, διότι ἐγίνωσκεν ὅτι ὁ ἔρως αὐτῆς εἶχεν ὑπερνικήσῃ πᾶσαν δοκιμασίαν. Ἄπασαι ὅμως αἱ καρδίαι δὲν ὁμοιάζουσι πρὸς ἀλλήλας, ὥστε πιθανόν ἡ Ὑβελίνη θὰ ἐλησμονεῖ τὸ ὄνειρον τῆς πρώτης νεότητος αὐτῆς.

Ὁ Ριχάρδος, μαντεύων τὰς σκέψεις αὐτῆς καὶ αἰσχυρόμενος, διότι κατέστησε καταφανῆ τὴν πατρικὴν αὐτοῦ ζηλοτυπίαν, ἔσυρε τὴν σύζυγόν του τρυφερῶς πλησίον του.

— Σὺ, ἀγαπητῆ μου Ὀδύλη, ἦσο πλασμένη ἀπὸ ἄλλην ὕλην. . . Ἡ ἀνατροφή, ἣν ἔδωκεν ἡ κ. Ρουβεραϊ, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ πολὺ καλὰ ἀποτελέσματα. . . Ἐὰν ἐκ παιδικῆς ἡλικίας εὐρίσκοτο εἰς τὰς χεῖράς σου, θὰ διέφερε πολὺ τὸ πρᾶγμα! . . .

Ἄνεπνευσε βαθέως καὶ κατὰ συνέπειαν ἀδυναμίας τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ἠσθάνετο, χωρὶς νὰ γινώσκῃ τὴν αἰτίαν, ὅτι ἐὰν ἡ Ὀδύλη ἀνέτρεφε τὴν Ὑβελίνην, δὲν θὰ ἐνέπνεεν αὐτῷ ζηλοτυπίαν ἀλλὰ εὐγνωμοσύνην μόνον.

— Ὁ βίος εἶναι θλιβερός, ἀγαπητῆ, εἶπεν ἐν συμπεράσματι, ἀφίνων ν' ἀποσυρθῇ ἡ χεὶρ τὴν ὁποίαν πρὸ ὀλίγου ἠσπάσατο.

Φεῦ! Ἡ Ὀδύλη ἐγίνωσκε καλῶς τὸ πρᾶγμα ἐκ πείρας!

Συμφωνήθη τότε ὅτι, ὡς πρὸς τὸ παρόν, οὐδεμία θὰ ἐπῆρχετο μεταβολή. Ὁ κ. καὶ ἡ κ. Ριχάρδου θὰ μετέβαινον τὴν ἐπομένην πέμπτην εἰς Ρουβεραϊ διὰ νὰ συναντήσωσι τὸν κ. δὲ Πρεζάνς, ὅστις ἐφρόνουν ὅτι δὲν θὰ ἔλειπεν ἀπὸ τοῦ νὰ παρουσιασθῇ. Τοιοῦτοτρόπως θὰ ἠδύναντο νὰ ἴδωσι τὴν συμπεριφορὰν του καὶ νὰ γνωρίσωσιν αὐτὸν ἐξωτερικῶς τοῦλάχιστον.

Ἐπίσης θ' ἀνέμενον ὅπως ἡ κ. Ρουβεραϊ ὁμιλήσῃ μόνη καὶ πρώτη περὶ τῆς δοκιμῆς αὐτῆς πρὸς σύναψιν τοῦ γάμου.

Ἡ περιβόητος αὐτὴ πέμπτη περιεμέμετο ὑπὸ τῆς Ὑβελίνης ἐν μεγάλῃ ταραχῇ καρδίας. Ἡσθάνετο ἐπιγούσαν ἀνάγκην νὰ ἰδῇ τὸν Γεώργιον, νὰ συναντήσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, νὰ βεβαιωθῇ ὅτι ἦσαν οἱ αὐτοί, ὅτι δὲν ὠνειρεύθη.

Καθόσον αἱ ὄραι παρήρχοντο καὶ οἱ ξένοι ἤρχοντο ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον, ἡ Ὑβελίνη ἀνησυχεῖ πλείοτερον, μολονότι ὁ ὄραιος Βαρκούρ, προειδοποιηθεὶς ὑπὸ τῆς προστάτιδος αὐτοῦ, δὲν ἐπαρουσιάσθη. Ἡ Ὀδύλη, ἡ ὁποία παρετῆρει τὴν νεάνίδα διὰ τοῦ κανθοῦ τῶν ὀφθαλμῶν, ἀφοῦ ἐπεσκόπησε πάντας τοὺς παρόντας, ἐβεβαιώθη ὅτι ὁ ἐκλεκτός τῆς καρδίας τῆς νεάνιδος δὲν ἦτο παρών, ὅτε ἐξαίφνης κινήσας τις ἐπέστυρε τὴν προσοχὴν αὐτῆς. Ἦτο ἡ κ. Πρεζάνς, ἥτις εἰσῆρχετο μετὰ τῆς Βέρθας καὶ ἡ Ὑβελίνη ἔδραμεν εἰς προὔπαντησιν αὐτῶν ἐν τῇ πρώτῃ αἰθούσῃ.

— Πόσον ἔρχεσθε ἐξ ὄρας! εἶπεν εἰς τὴν ἀγαπητὴν ἐξαδέλφην. Καὶ ὁ υἱὸς σας; . . .

— Δὲν θὰ ἔλθῃ, ἀπάντησεν ἡσυχῶς ἡ δυστυχὴς μήτηρ.

Ἡθέλησε νὰ προσποιηθῇ τὴν ἀδιέφορον, ὅταν ὁμως ἡσθάνθη τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς Ὑβελίνης νὰ βρύνωσιν αὐτὴν δὲν ἠδυνήθη νὰ συκρατηθῇ καὶ δάκρυα ἐφάνησαν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς.

— Μήπως εἶναι ἀσθενής; ἠρώτησεν ἡ Ὑβελίνη μετὰ φωνῆς ἠλλοιωμένης.

— Ὁχι, ἔχει ἐργασίαν.

Τὸ βλέμμα ὁμως τῆς μητρὸς ἔλεγε καθαρῶς ὅτι αἰεὶ εἶναι δυστυχὴς καὶ δὲν θὰ τὸν ἰδῇ πλέον ποτέν.

— Νομίζω ὅτι ἐπὶ πολὺν καιρὸν θὰ ἐξοκολουθήσῃ ἡ ἐργασία σου αὐτή, εἶπεν ἡ κ. Πρεζάνς, ἐσχάτην καταβάλλουσα προσπάθειαν. Μ' ἐπεφόρτισε νὰ ζητήσω συγγνώμην δι' αὐτόν, δὲν πιστεύω δὲ ὅτι θὰ κατορθώσῃ νὰ περατώσῃ τὴν ἐργασίαν του πρὶν ἀπέλθῃτε εἰς Παρισίους.

— Ὡ! ἀνέκραξεν ἡ Ὑβελίνη, πληγείσα ἐν τῷ γεννωμένῳ ἔτι ἔρωτι αὐτῆς καὶ ἀμφιβάλλουσα περὶ ἑαυτῆς. Ἔχει λοιπὸν τόσῳ μικρὰν φιλίαν πρὸς ἡμᾶς ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ μᾶς ἀριερώσῃ οὔτε δέκα λεπτά διὰ μίαν ἐπίσκεψιν;

Ἡ κ. Πρεζάνς παρετῆρσεν αὐτὴν διὰ τρόπον ὑποσημαίνοντος τὰ πάντα. Τὴν θλίψιν τῆς μητρὸς διὰ τὴν δυστυχίαν τοῦ τέκνου, τὴν δειλὴν ὑπερφημίαν τῆς πτωχῆς γυναικὸς φοβουμένης μὴ παραγνωρισθῇ, τὴν πλήρη τέλος θαυμασμοῦ ἀγάπην πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ λατρουμένου υἱοῦ ἀγαπωμένην κόρην. Ἡ Ὑβελίνη ἠνώσθη τότε ὅτι ὁ Γεώργιος δὲν ἦλθε, διότι ἠθέλησε νὰ μείνῃ μακρὰν.

Μικρὸς ἠθικὸς πόνος καὶ μεγάλη δόσις ὑπερφημίας ἀνεβίβασαν ἐπὶ τῶν παρειῶν αὐτῆς ἐρώθημα τόσον ζωηρὸν ὥστε ἡ Ὀδύλη παρετῆρσεν αὐτό. Ἐγκαταλιποῦσα τὴν θέσιν αὐτῆς ἐπλησίασεν, ἡ δὲ Ὑβελίνη, μετὰ θάρρους ὅπως παραδόξου πηγάζοντος ἐξ ἐξέως, ἔκαμε τὰς ἀπαιτούμενας συστάσεις.

— Ἡ κ. δι' Πρεζάνς, ἡ δεσποινὶς Βέρθα δι' Πρεζάνς, ἡ κ. Ριχάρδου Βοῖς, δευτέρα μήτηρ μου.

Αἱ γυναῖκες ἐχαιρετήθησαν.

— Ὁ κύριος υἱὸς σας δὲν σᾶς συνοδεύει; ἠρώτησεν ἡ Ὀδύλη μετὰ χάριτος.

— Ὁ υἱὸς μου, κυρία, ἔχει ἐκτάκτους ἀσχολίας καὶ νομίζω ὅτι ἐπὶ πολλὰς ἀκόμη ἐβδομάδας θὰ εἶναι ἠναγκασμένος νὰ μὴ ἀπομακρύνηται τῶν ἀσθενῶν αὐτοῦ. . . με παρεκάλει δὲ νὰ ζητήσω συγγνώμην ἐκ μέρους του. . . Μὲ συγχωρεῖτε ὁμως, βλέπω τὴν κ. Ρουβεραϊ. . .

Ἀποχαιρέτισα ἑλαφρῶς ἀλλὰ καὶ ἐν μεγαλοπρεπεῖᾳ ἡ πτωχὴ συγγενὴς, διήλθεν εἰς τὴν παρακειμένην αἰθούσαν, καταλειμπάνουσα τὴν Ὀδύλην πλήρῃ σεβασμοῦ δι' ὅσα ἐμάντευεν.

Ἡ Ὑβελίνη ἔστη ὡς ἀπολελιθωμένη καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἠρώτων μετ' ἀνησυχίας περὶ τῆς κ. Ριχάρδου.

— Καλλίτερα πού ἔγεινεν ἔτσι, μικρὰ μου, εἶπεν αὐτὴ τότε, θαπέουσα ἑλαφρῶς διὰ τῆς χειρὸς τὴν χρυσὴν κόμην τῆς νεάνιδος, καὶ ἀπεμακρύνθη.

Ὁ Ριχάρδος ὑπῆρξεν ἦττον νυχταριστήμενος ἐπὶ τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ Γεωργίου δι' Πρεζάνς.

— Πιθανὸν νὰ εἶναι στρατήγημα διὰ νὰ καταστῇ ἐπιθυμητός, εἶπεν.

— Ὡ! φίλε μου, πάντοτε τὸ κακὸν μέρος τῶν ζητημάτων σὺ βλέπεις! εἶπεν ἡ Ὀδύλη, ἐνδομύχως λυπηθείσα.

— Διότι γνωρίζω καλῶς τὸν κόσμον! ἀπάντησεν.

Ὅταν ὁμως παρετῆρσεν ὅτι ἡ ἀπουσία τοῦ Γεωργίου παρετῆνετο, ἠναγκάσθη νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἀντὶ ἀφιλοκεροδῆς δὲν θὰ συμπεριεφέρετο ἄλλως. Ἐπειτα δὲν ἀνησυχεῖ πλέον, πεποιθὴς ὅτι ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ θὰ τὸν ἐλησμόνησε πλέον, ἢ, τοῦλάχιστον, θὰ τὸν ἐλησμόνει βαθμηδόν. Ἐν τούτοις ἡ Ὀδύλη δὲν ἦτο τόσον ἡσυχος, ἀνέμενε δὲ μετὰ πυρετώδους ἀνησυχίας τὸ τέλος τῶν διακοπῶν, αἱ ὁποῖαι ἐφαίνοντο αὐτῇ αἰώνιοι.

Ἡ κ. Ρουβεραϊ οὐδένα πλέον ἐποίησατο ὑπαινιγμόν, οὔτε περὶ τοῦ προστατευομένου αὐτῆς, οὔτε περὶ κανενὸς ἄλλου συνοικεσίου. Τοιαύτη ἦτο ἡ ἦττα αὐτῆς ἐν τῷ πεδίῳ τούτῳ, ὥστε ἡσθάνετο ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπικρατήσῃ τὴν πάλιν. Ἐν αὐτῇ ὑπῆρχε καὶ ἕτερον τι πλὴν τῆς δυσθυμίας ἡ ὁποία εἶναι ὁ φυσικὸς σύντροφος τῆς ἀποτυχίας. Ὑπῆρχε λύπη πραγματικὴ, καθόσον ἔβλεπεν ὅτι, κατόπιν δεκακοπαιτούς ἐργασίας, δὲν κατάρθωσε νὰ κατακτήσῃ τὴν καρδίαν τῆς Ὑβελίνης, οὔτε νὰ ἐννοήσῃ τὸν χαρακτῆρα αὐτῆς.

Τὰ συμβάντα ταῦτα ἀπεκάλυψαν αὐτῇ κόρην ὅπως ἄλλοίαν καὶ διάφορον τῆς καλῆς ἐκείνης νεάνιδος, ἥς τὴν καρδίαν ἐνόμιζεν ὅτι διέπλεσε κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῆς.

Ἐνίοτε ἐσκέπτετο νὰ κατηγορήσῃ αὐτὴν ἐπὶ διπροσωπία. Εἶτα ὁμως ἐσκέπτετο ὅτι ὁ πραγματικὸς χαρακτῆρ τῆς νεάνιδος, πιγόμενος ὑπὸ πέπλον ἐξωτερικῶν ἀναγκῶν τῆς κοινωνικῆς εὐπρεπείας, δὲν ἔσχε ποτέ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκδηλωθῇ. Ἡ σκέψις αὐτὴ ἀνησυχεῖ αὐτὴν πολὺ περὶ τοῦ μέλλοντος, διότι ἡ κ. Ρουβεραϊ πᾶσαν ἐκκεντροκότητα ἐθεώρει ὡς μέγιστον κακόν. Παιδαγευμένη καὶ ἀγγίχους οὖσα αὐτῇ, δὲν ἐθεώρει ὅτι οἱ λοιποὶ ἔχουσιν ἀνάγκην παιδείας καὶ ἀγγιχνοῖας ἀνωτέρας τοῦ μετρίου, ὅπερ πάλιν δὲν ἦτο λίαν ὑψηλόν. Ὑπὸ τὴν ἐπίρροιαν τοιοῦτων ἰδεῶν, ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἀτομικότητος καὶ τοῦ ἐγὼ παρὰ τῇ ἐγγύῳ, ἐτρόμαξεν αὐτὴν ὑπερβαλλόντως.

Τοῦ λοιποῦ ἔζων πλησίον ἀλλήλων χωρὶς νὰ ὁμιλοῦσι περὶ ἐτέρου τινὸς ἄλλ' ἢ μόνον περὶ τῶν τετριμμένων πραγμάτων, χωρὶς βεβαίως νὰ συνεννοῶνται. Ἡ προμήτωρ ἐφοβείτο διὰ τὰ συμβαίνοντα ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς νεάνιδος, αὐτὴ δὲ πάλιν ἦτο δυσπρεστημένη διότι ἠθέλησαν νὰ διαθέσωσι τὴν καρδίαν αὐτῆς τόσον ἑλαφρῶς.

Ἡ θλιβερά αὕτη κατάστασις ἔσχεν ὁμως τοῦτο τὸ προτέρημα ὅτι ὁ ὑπὸ τῆς κ. Ρουβεραϊ τόσον φοβούμενος χωρισμός, ὑπῆρξε σχεδὸν ἀπελευθέρωσις. Ὁ χωρισμός, ἔργῳ, συνετελέσθη τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἡ Ὑβελίνη ἔφυγεν εἰς Πινόν.

Ὅταν ἀγαπήσῃ τις τρυφερῶς, ἔστω καὶ ἂν κακῶς ἀγαπήσῃ, τὸ δὲ ἀγαπώμενον ὄν διαφεύγει, οὐ μόνον δὲν ἐπιρεάζεται τις πλέον καλῶς ἐκ τῆς παρουσίας του, ἀλλὰ μᾶλλον ἡ παρουσία αὐτοῦ ἀποβαίνει πληκτικὴ. Τὴν πληξὶν ταύτην ἡσθάνετο νῦν ἡ κ. Ρουβεραϊ. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν Ὑβελίνην δὲν ἠδύνατο νὰ συγχωρήσῃ οὔτε τὸ τῆς κ. Ρουβεραϊ, οὔτε τὸ ἑαυτῆς σφάλμα. Δέον νὰ ἔχῃ τις μεγάλην γενναιοφύχιαν διὰ νὰ μὴ διατελῇ ἐν ἀμνηχανίᾳ ὅταν εὐρίσκηται πλησίον προσώπου, ὅπερ ἐξῆυρσε. Τὴν γενναιοφύχιαν ταύτην ἡ Ὑβελίνη ὤφειλε νὰ τὴν ἀποκτήσῃ κατόπιν, νῦν ὁμως δὲν εἶχεν οὐδ' ἕγνος αὐτῆς.

(Ἀκολουθεῖ).

Ο ΥΠΕΓΘΥΝΟΣ

ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΕΟΛΟΓΟΥ.